

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΔΑΝΕΙΑ – ΧΟΡΗΓΗΣΗ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ:
ΓΚΑΝΑΤΣΑ ΠΑΣΧΑΛΙΑ
ΤΣΟΥΚΑΤΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΠΑΤΡΑ 2000

ΑΡΙΘΜΟΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ 3710

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο	6
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΔΑΝΕΙΑ.....	6
1.1. Βασικοί ορισμοί.....	6
1.2. Βασικά κριτήρια δανειοδότησης	9
1.3. Ύψος δανείων	10
1.4. Διάρκεια και τρόπος εξόφλησης δανείων.....	11
1.5. Επιτόκιο δανείων	12
1.6. Προϋποθέσεις χρηματοδότησης μιας επένδυσης	15
1.7. Διαδικασία υποβολής αίτησης και αξιολόγησης αυτής.....	16
1.8. Βασικοί όροι χορήγησης δανείων.....	18
1.9. Χορήγηση εγγυητικών επιστολών	20
1.10. Προμήθειες και άλλες επιβαρύνσεις.....	21
1.11. Ποιοί δίνουν τα δάνεια.....	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο	27
ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ	27
2.1. Εξόφληση ενιαίων δανείων.....	27
2.1.1. Μέθοδος σταθερού χρεωλυσίου για την απόσβεση ενιαίων δανείων.....	27
2.1.2. Μέθοδος προοδευτικού χρεωλυσίου ή Γαλλική Μέθοδος.....	27
2.1.3. Μέθοδος του <i>Sinking Fund</i> ή Αμερικάνικη Μέθοδος	28
2.2. Ομολογιακά δάνεια	29
2.2.1. Βασικοί ορισμοί.....	29
2.2.2. Σύμβολα ομολογιακών δανείων.....	35
2.2.3. Βασικοί τύποι λύσεων παραδειγμάτων.....	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο	44
ΜΟΡΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΔΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ.....	44
3.1. Βιομηχανία.....	44
3.2. Βιοτεχνία.....	45
3.3. Τουριστικές επιχειρήσεις	59
3.4. Ναυτιλιακές Επιχειρήσεις.....	60
3.5. Δάνεια σε συνάλλαγμα	60
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο	62

ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ 2601/98 ... 62

4.1. Εισαγωγή.....	62
4.2. Παρεχόμενα είδη ενισχύσεων για τις επιχειρήσεις μέσω του αναπτυξιακού Ν. 2601/98.....	62
4.3. Οι επιλέξιμοι επενδυτικοί φορείς.....	64
4.4. Οι επιχειρηματικές δραστηριότητες που υπάγονται στον αναπτυξιακό νόμο και για ποιες δαπάνες	65
4.5. Περιοχές κινήτρων που χωρίζεται η χώρα	66
4.6. Υπάρχουν οριζόντια κίνητρα και πως εφαρμόζονται.....	67
4.7. Επενδύσεις στην Αλβανία.....	69
4.8. Ποσοστό επιχορήγησης	70
4.9. Πως ενισχύονται οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) από τον αναπτυξιακό νόμο	70
4.10. Ποια είναι η υποχρεωτική ίδια συμμετοχή	71
4.11. Προϋποθέσεις αναλήψεως του επενδυτικού δανείου	72
4.12. Τα κριτήρια επιλογής και τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά για την υπαγωγή επενδύσεων στα κίνητρα επιχορήγησης επιδότησης τόκων και χρηματοδοτικής μίσθωσης	74
4.13. Πως πραγματοποιείται η έγκριση των επενδυτικών σχεδίων	75
4.14. Τρόπος καταβολής της επιχορήγησης	75
4.15. Δυνατότητα αναμόρφωσης του ενισχυόμενου κόστους.....	78
4.16. Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων του 2000.....	78

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 89

ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ ΜΕΣΩ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

..... 89

5.1. Γενικά.....	89
5.2. Μετοχές ανώνυμων Εταιριών	90
5.2.1. Γενικά.....	90
5.2.2. Κατηγορίες μετοχών.....	90
5.2.3. Τιμές Μετοχών.....	93
5.2.4. Μερισμάτα (Μερισματαποδείξεις)	94
5.2.5. Φορολογία εισοδημάτων και κερδών από μετοχές.....	95
5.2.6. Διαφορές ομολογιών και μετοχών.	96
5.3. Έντοκά γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου	97
5.4. Προϋποθέσεις εισαγωγής μετοχών.	98
5.4.1. Απαιτούμενα δικαιολογητικά για την εισαγωγή μετοχών	100
5.4.2 Διαδικασία εισαγωγής μετοχών	104
5.4.3. Προϋποθέσεις εισαγωγής ομολογιών.....	106
5.4.4. Διαδικασία εισαγωγής και δικαιολογητικά.....	108
5.4.5. Οικονομικές υποχρεώσεις εισαγμένων εταιριών.....	109

5.5. Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου Α.Ε.....	112
5.5.1. Γενικά	112
5.5.2. Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου με καταβολή μετρητών.....	114
5.5.3. Διαδικασία διάθεσης και κατανομής των νέων μετοχών	117
5.5.4. Προορισμός των νέων κεφαλαίων	121
5.5.5. Παράλληλη αγορά.....	122
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	123

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η διεθνοποίηση των εμπορικών συναλλαγών και το πλήρες άνοιγμα των αγορών επιβάλλουν στις επιχειρήσεις να αναζητήσουν τρόπους ταχείας και ολόπλευρης ανάπτυξης.

Η εσωτερική αγορά έχει περιορισμένα περιθώρια ανάπτυξης, ενώ αντίθετα υπάρχουν πολύ μεγάλες προοπτικές από επέκταση εργασιών σε «νέες αγορές». Αυτό σημαίνει αναδιοργάνωση των επιχειρήσεων, ώστε αυτές να επιτύχουν αποτελεσματική διείσδυση σε ξένες αγορές με προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής ποιότητας

Χρειάζονται επομένως διεύρυνση των συνεργασιών, πάνω στη βάση του αμοιβαίου συμφέροντος και χρησιμοποίηση μεθόδων που θα διευκολύνουν τις νέες επενδύσεις με το χαμηλότερο κόστος. Επιπλέον, η διεύρυνση των πιστώσεων προς τους πελάτες επιβάλλουν την αναζήτηση πρακτικών που θα μειώνουν στο ελάχιστο τους κινδύνους που δημιουργούνται από πολιτικές ταχύτατης επέκτασης σε ξένες αγορές. Επένδυση, εξάπλωση, ανάπτυξη. Όλες αυτές οι έννοιες, όπως ακόμα και η ίδια η λειτουργία μιας επιχείρησης έχουν τον ίδιο παρανομαστή: Το κεφάλαιο.

Μέσα σ' ένα γενικό επιχειρηματικό κλίμα η σύγχρονη ελληνική επιχείρηση προσπαθεί να επιβιώσει και να αναπτυχθεί μέσα σ' αυτήν την εποχή που δεν αρκεί πλέον μόνο το «εμπορικό ή επιχειρηματικό δαιμόνιο», αν δεν συνοδεύεται από ένα πλήρες μακρόπνοο και συντονισμένο πρόγραμμα εξοικονόμησης των απαιτούμενων κεφαλαίων. Αυτό βέβαια δεν επιβάλλεται να υπάρχει πλέον μόνο στον

τομέα της ανάπτυξης ή του προγραμματισμού ενός επενδυτικού σχεδίου. Πρέπει να υπάρχει σε κάθε σύγχρονη επιχείρηση αν θέλει να επιβιώσει.

Όπως, όμως, αναφέρθηκε και παραπάνω κινητήρια δύναμη για όλα αυτά είναι το κεφάλαιο και κατά συνέπεια η έρευνα απόκτησής του στο χαμηλότερο δυνατό κόστος είναι εξαιρετικής σημασίας για τον εκσυγχρονισμό και γενικά την ίδια την επιβίωση της επιχείρησης, σήμερα περισσότερο από ποτέ γιατί εκτός από τη γενικότερη οικονομική ύφεση κολοσσών, τις λεγόμενες πολυεθνικές εταιρίες, να εξαπλώνονται ραγδαία κατατροπώνοντας τις μικρότερες επιχειρήσεις που δεν έχουν εκσυγχρονιστεί και δεν αντέχουν τον ανταγωνισμό.

Μια τέτοια έρευνα καλούμαστε να κάνουμε και εμείς σε αυτήν εδώ την εργασία. Ειδικότερα παραθέτουμε τις συγκεκριμένες πηγές των ξένων κεφαλαίων σε μια επιχείρηση, δηλαδή του δανεισμού της χρηματοδότησης και επιχορήγησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΔΑΝΕΙΑ

1.1. Βασικοί ορισμοί

Δάνεια προς επιχειρήσεις είναι τα δάνεια για κεφάλαια κίνησης, για έκδοση εγγυητικών επιστολών, για συνάλλαγμα καθώς και τα επενδυτικά δάνεια, που χορηγούνται προς επιχειρήσεις κάθε κλάδου και κάθε μορφής (ατομικής ή εταιρικής) και μεγέθους, δηλαδή τα δάνεια τόσο προς τον μικρέμπορο, όσο και προς τις μεγάλες επιχειρήσεις πανελληνίας δράσης.

Τα δάνεια της κατηγορίας αυτής χορηγούνται σε εμπόρους, σε επιχειρήσεις εσωτερικού και εξωτερικού εμπορίου, σε βιομηχανικές, βιοτεχνικές, ναυτιλιακές και ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, σε μονάδες παροχής υπηρεσιών κλπ.

Σημειώνεται ότι για τα δάνεια προς τη βιοτεχνία εφαρμόζονται ειδικοί όροι και διαδικασίες που καθορίζονται από σχετικές διαταγές και εγκυκλίους.

Ο χρόνος που μεσολαβεί από την ημέρα που συνάπτεται το δάνειο έως την ημέρα που εξοφλείται λέγεται διάρκεια δανείου. Ανάλογα με την διάρκεια τους τα δάνεια διακρίνονται σε βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

Βραχυπρόθεσμα είναι τα δάνεια που διαρκούν τρεις μήνες ή το πολύ ένα έτος. Τα δάνεια αυτά συνάπτονται μεταξύ ιδιωτών και επιχειρήσεων ή μεταξύ επιχειρήσεων και γίνονται με συναλλαγματικές (και σπάνια με

γραμμάτια). Καλύπτουν τις ανάγκες της επιχείρησης για κεφάλαια κίνησης. Στα βραχυπρόθεσμα δάνεια εφαρμόζεται ο απλός τόκος.

Μακροπρόθεσμα είναι τα δάνεια που διαρκούν πολλά έτη. Τα δάνεια αυτά συνάπτονται από μεγάλους οικονομικούς οργανισμούς (Κράτη, Δήμοι, Κοινότητες, ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΕΤΒΑ ή μεγάλες Α.Ε.) για να καλύψουν δαπάνες για αγορά μηχανολογικού εξοπλισμού, παγίων εγκαταστάσεων και οικοπέδων. Στα μακροπρόθεσμα δάνεια εφαρμόζεται ο ανατοκισμός.

Τα δάνεια ανάλογα με το πλήθος των δανειστών διακρίνονται σε

1. **ΔΑΝΕΙΑ ΕΝΙΑΙΑ**, όταν ο δανειστής είναι ένα και μόνο (φυσικό ή νομικό) πρόσωπο.

2. **ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΑ ΔΑΝΕΙΑ**, όταν οι δανειστές είναι πολλά πρόσωπα. Τα ομολογιακά δάνεια εκδίδονται από το κράτος και τους μεγάλους οικονομικούς οργανισμούς (ΔΕΗ, ΟΤΕ κλπ).

Επειδή τα ομολογιακά δάνεια αντιπροσωπεύουν πολύ μεγάλα κεφάλαια, τα οποία δεν μπορούν να διατεθούν από ένα και μόνο πρόσωπο, γι' αυτό το λόγο, το δάνειο (κεφάλαιο) διαιρείται σε τμήματα μικρών ποσών, τα οποία αντιπροσωπεύουν πιστωτικούς τίτλους που ονομάζονται ομολογίες. Η διάθεση των ομολογιών στο κοινό γίνεται μέσω των Τραπεζών και του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου.

Τα ενιαία δάνεια ανάλογα με τον τρόπο που εξοφλούνται, διακρίνονται σε πάγια και εξοφλητέα.

ΠΑΓΙΑ λέγονται τα δάνεια, στα οποία δεν υπάρχει χρόνος εξοφλήσεως, αλλά ο οφειλέτης έχει το δικαίωμα να εξοφλήσει

οποτεδήποτε το δάνειο, είναι όμως υποχρεωμένος να πληρώνει τους τόκους, στο τέλος κάθε περιόδου (έτος, εξάμηνο κλπ). Πάγια δάνεια συνάπτουν συνήθως οι κοινότητες, Δήμοι, οι οργανισμοί κοινής ωφέλειας κ.α.

ΕΞΟΦΛΗΤΕΑ, είναι τα δάνεια στα οποία ο οφειλέτης είναι υποχρεωμένος να εξοφλήσει σε προκαθορισμένο χρόνο. Τα εξοφλητέα δάνεια, ανάλογα με τον τρόπο που εξοφλούνται, διακρίνονται σε:

α) **ΕΞΟΦΛΗΤΕΑ ΕΦΑΠΑΞ**, όταν όλο το δάνειο εξοφλείται με μία πληρωμή

β) **ΕΞΟΦΛΗΤΕΑ ΤΟΚΟΧΡΕΩΛΥΤΙΚΩΣ**, όταν η εξόφληση του δανείου γίνεται με δόσεις:

1.2. Βασικά κριτήρια δανειοδότησης

1. Ικανότητα του πιστούχου

Η επιχειρηματική ικανότητα του πιστούχου θα εκτιμάται με βάση τη μέχρι τώρα επίδοσή του και τα κέρδη που πραγματοποιεί, την οργάνωση, καθώς και τις πληροφορίες που θα συγκεντρώνονται από την αγορά, τις τράπεζες κλπ. Η αξιολόγηση της ικανότητας του πιστούχου θα βασίζεται, εκτός από τα παραπάνω και στις προσωπικές εκτιμήσεις του υπαλλήλου που θα εξετάζει το αίτημα.

2. Φερεγγυότητα – Συναλλακτική τάξη του πιστούχου

Η φερεγγυότητα του πιστούχου είναι πρωταρχικής σημασίας και σε τελική ανάλυση η μόνη εξασφάλιση για την ομαλή ρευστοποίηση του δανείου. Η συναλλακτική τακτική στο παρελθόν είναι πολύ καλό κριτήριο, για τη συμπεριφορά στο μέλλον. Σε καμία περίπτωση δεν θα δανειοδοτείται επιχείρηση ή άτομο με δυσμενή στοιχεία, εκτός εάν υπάρχουν ειδικοί λόγοι γι' αυτό. Στις περιπτώσεις όμως αυτές τα δάνεια θα υποβάλλονται για έγκριση στις κεντρικές υπηρεσίες ανεξάρτητα από το ύψος τους.

3. Δυνατότητα ομαλής εξόφλησης του δανείου

Η ρευστοποίηση των δανείων πρέπει να είναι εξασφαλισμένη και ο πιστωτικός κίνδυνος που αναλαμβάνεται ελάχιστος.

Η ρευστοποίηση των δανείων θα βασίζεται κυρίως στα έσοδα της επιχείρησης.

4. Αποδοτικότητα συνεργασίας του πιστούχου

Ως αποδοτικότητα του πιστούχου εννοείται το σύνολο των εσόδων της Τράπεζας από τις λοιπές, πλην τις εργασίες δανειοδότησης και θα υπολογίζεται σύμφωνα με το συνημμένο δελτίο αποδοτικότητας του πιστούχου (ΔΑΠ). Για τον υπολογισμό της αποδοτικότητας θα λαμβάνονται υπόψη οι εργασίες που εκτελεί ή αναλαμβάνει ο πελάτης στη διάρκεια του έτους.

Η εκτέλεση των εργασιών αποτελεί συμβατική υποχρέωση και θα περιλαμβάνονται αναλυτικά σε πρόσθετη πράξη.

Η αποδοτικότητα των πελατών πρέπει να είναι πάνω από 10,49% στο ύψος του δανειζόμενου κεφαλαίου, διαφορετικά θα αυξάνεται ανάλογα με το επιτόκιο, ώστε να επιτευχθεί η ελάχιστη αποδοτικότητα.

1.3. Ύψος δανείων

1. Βραχυπρόθεσμα δάνεια

Το ύψος του δανείου θα καθορίζεται από τις δαπάνες που πρόκειται να καλύψει το δάνειο, τις διασφαλίσεις και τη δυνατότητα ομαλής ρευστοποίησης. Πρέπει να αποφεύγεται η κάλυψη του συνόλου των δαπανών.

2. Μακροπρόθεσμα Δάνεια (επενδυτικά)

Το ύψος του δανείου θα καθορίζεται ανάλογα με τις δυνατότητες του πιστούχου και θα διαπραγματεύεται κατά περίπτωση από τη δανειοδοτούμενη Τράπεζα και σε καμία περίπτωση δεν θα ξεπερνά το

70% του συνολικού κόστους της επένδυσης. Η συμμετοχή του δανειοδοτούμενου δεν θα περιλαμβάνει την αξία του οικοπέδου, εφόσον χρηματοδοτείται για κτιριακές εγκαταστάσεις.

1.4. Διάρκεια και τρόπος εξόφλησης δανείων

Εφόσον δεν υπάρχει ειδικός πιστωτικός περιορισμός, η διάρκεια και ο τρόπος εξόφλησης (ύψος και χρονική κατανομή χρεολυτικών δόσεων και διάρκεια περιόδου χάριτος) των δανείων της τράπεζας καθορίζονται ελεύθερα από αυτήν, αφού ληφθούν υπόψη, σωρευτικά τα εξής:

α. Τα χρονικά όρια μέσα στα οποία προβλέπεται να ολοκληρωθεί η τεχνική και οικονομική απαξίωση των παγίων εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού που χρηματοδοτούνται.

β. Η προέλευση και η χρονική διάρκεια των κεφαλαίων που διατίθενται για την αναχρηματοδότηση των χορηγήσεων.

γ. Το ταμιακό πρόγραμμα της δανειοδοτούμενης επιχείρησης, ώστε ο χρόνος εξόφλησης να βρίσκεται μέσα στις οικονομικές δυνατότητές της.

Η διάρκεια των βραχυπρόθεσμων δανείων δηλ. για κεφάλαια κίνησης θα είναι ανάλογη με τη διάρκεια ανακύκλωσης της δανειοδοτούμενης δραστηριότητας (και μέχρι 10 μήνες το ανώτερο για την ΑΤΕ).

Η διάρκεια των δανείων για κτιριακές εγκαταστάσεις είναι 10-15 χρόνια ανάλογα και για παραγωγικό εξοπλισμό 5-10 χρόνια. Αν χορηγούνται δάνεια και για τους δύο σκοπούς (κτίσματα + εξοπλισμός) τότε θα γίνεται ένα ενιαίο δάνειο με διάρκεια τη μέση σταθμική διάρκεια των επί μέρους δανείων.

Η τράπεζα δύναται να συνομολογήσει οποιονδήποτε τρόπο εξόφλησης δανείου που ανταποκρίνεται στις συναλλαγές και είναι τεχνικά εφαρμόσιμος. Σαν συνηθέστεροι τρόποι εξόφλησης αναφέρονται ενδεικτικά:

- ο με ίσες τοκοχρεολυτικές δόσεις
- ο με ίσα μέρη του κεφαλαίου

Η πρώτη δόση, κατά κανόνα, καταβάλεται το βραδύτερο μέσα σε ένα χρόνο από την προβλεπόμενη ημερομηνία αποπεράτωσης του έργου. Παράταση της προθεσμίας αποπεράτωσης του έργου και κατά συνέπεια προθεσμίας καταβολής της α' δόσης δίδεται από τα αρμόδια όργανα της τράπεζας, ύστερα από εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών. Οι ενδιάμεσοι τόκοι, μέχρι την έναρξη εξυπηρέτησης, συνομολογούνται, ανάλογα με την οικονομική δυνατότητα της δανειζομένης, είτε να καταβάλλονται δεδουλευμένοι σε ορισμένες τακτικές χρονικές περιόδους, είτε να κεφαλαιοποιούνται έντοκα στην ημερομηνία λήξεως της περιόδου χάριτος.

1.5. Επιτόκιο δανείων

Το επιτόκιο εκτοκισμού ενός δανείου, για κάθε κατηγορία χορηγήσεων, είναι δυνατό να συνομολογηθεί σταθερό ή κυμαινόμενο. Το κυμαινόμενο επιτόκιο καθορίζεται από την τράπεζα και απαρτίζεται από:

- ο το βασικό επιτόκιο
- ο το περιθώριο (spread).

Το βασικό επιτόκιο για κάθε κατηγορία χορηγήσεων καθορίζεται από την τράπεζα, με βάση τις εκάστοτε ισχύουσες συνθήκες στις χρηματοπιστωτικές αγορές, υπόκειται δε σε αναθεώρηση, δημοσιευόμενη στον Τύπο. Προκειμένου περί δανείων σε συνάλλαγμα, το βασικό επιτόκιο τούτων καθορίζεται με βάση το επιτόκιο της διεθνούς τραπεζικής αγοράς για το οικείο νόμισμα και για περίοδο ίση με αυτή του εκτοκισμού του δανείου.

Ως περιθώριο νοείται το πέραν του βασικού επιτοκίου ποσοστό τόκων, το οποίο καθορίζεται κατά πελάτη, ανάλογα με τα οριζόμενα από την τράπεζα κριτήρια όπως φερεγγυότητα και πιστοληπτική ικανότητα φορέα, αποδοτικότητα επένδυσης, βαθμός εμπράγματης κάλυψης του δανείου, ποσοστό ίδιας συμμετοχής, ύψος και διάρκεια δανείου, τρόπος εκτοκισμού και εξυπηρέτησης.

Για τις παλιές επιχειρήσεις λαμβάνονται υπόψη, επιπλέον, ο δείκτης δανειακής επιβάρυνσης, ο δείκτης ρευστότητας και ο δείκτης αποδοτικότητας.

Το άθροισμα του βασικού επιτοκίου και του περιθωρίου αποτελούν το τελικό επιτόκιο με το οποίο βαρύνεται το δάνειο.

Παρακάτω δίνεται ενδεικτικά πίνακας με επιτόκια που ίσχυαν στις 5/10/2000.

Αξίζει να αναφέρουμε ότι μέχρι το τέλος του έτους αναμένεται νέα μείωση των επιτοκίων:

ΕΘΝΙΚΗ : Επιτόκια Χορηγήσεων

<i>Επιχειρηματική Πίστη (βασικά επιτόκια</i>	<i>(*)</i>
1. Κεφαλαίου κίνησης (κυμ)	9,50%
2. Παγίων εγκαταστάσεων και εξοπλισμού (κυμ)	9,50%
3. Εθνοαναπτυξιακό – 3 (σταθερό για 3 έτη)	8,00%
4. Εθνοαναπτυξιακό – 5 (σταθερό για 5 έτη)	8,00%
5. Εθνοαναπτυξιακό – 7 (σταθερό για 7 έτη)	8,10%

(*) Πλέον εισφοράς του Ν. 128/75 και ΕΦΤΕ επί του επιτοκίου και της εισφοράς.

ΕΜΠΟΡΙΚΗ: Επιτόκια Χορηγήσεων

1. Βασικό επιτόκιο χρηματοδοτήσεων	9,25%
2. Βασικό επιτ. Δανείων (μεσομακροπρόθεσμων)	9,25%
3. Ειδικό επιτόκιο επενδύσεων	7,50 -8,00%

ΑΓΡΟΤΙΚΗ: Επιτόκια Χορηγήσεων

1. Κεφ. Κίνησης (βασικό επιτ.)	10,25%
2. Επενδυτικά δάνεια (σταθ. 3 χρ).	9,75%

ALPHA BANK: Επιτόκια χορηγήσεων

<i>Ελάχιστο δανειακό επιτόκιο</i>	
Κεφάλαια κίνησης & πάγιες εγκαταστάσεις	10,75%

EUROBANK: Επιτόκια χορηγήσεων

1. Κεφ. Κίνησης σταθ. για 3 έτη	9,25%
---------------------------------	-------

1.6. Προϋποθέσεις χρηματοδότησης μιας επένδυσης

Οι βασικές προϋποθέσεις που πρέπει να καλύπτει σωρευτικά μια επένδυση διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

Προϋποθέσεις μακροοικονομικής σκοπιμότητας, δηλαδή η επένδυση εξετάζεται από από πλευράς ευρύτερου κοινωνικοοικονομικού ενδιαφέροντος, με βάση αναπτυξιακά κριτήρια.

Προϋποθέσεις μικροοικονομικής σκοπιμότητας, δηλαδή η επένδυση εξετάζεται με αυστηρά ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια

Ειδικότερα οι απαραίτητες προϋποθέσεις, που πρέπει να καλύπτει η εξεταζόμενη επένδυση, αναλύονται, κατά κατηγορία ως κατωτέρω:

1. Προϋποθέσεις με βάση κοινωνικοοικονομικά κριτήρια
  - ο Περιφερειακή ανάπτυξη
  - ο Τεχνολογική ανάπτυξη
  - ο Εξασφάλιση νέων θέσεων εργασίας ή σταθεροποίηση παλαιών
  - ο Αξιοποίηση εθνικών πόρων
  - ο Αύξηση εξαγωγών
  - ο Υποκατάσταση εισαγωγών
  - ο Αξιοποίηση εγχωρίων πρώτων υλών με υψηλό ποσοστό προστιθέμενης αξίας

- ο Συναλλαγματική ωφέλεια
  - ο Προστασία περιβάλλοντος και ποιότητα ζωής
  - ο Εξοικονόμηση ενέργειας
2. Προϋποθέσεις με βάση ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια
- ο Καταλληλότητα φορέα
  - ο Βιωσιμότητα επιχείρησης σε συνθήκες ελεύθερου ανταγωνισμού
  - ο Διάθεση της ίδιας συμμετοχής και των λοιπών πηγών χρηματοδότησης

1.7. Διαδικασία υποβολής αίτησης και αξιολόγησης αυτής

Διαδικασία υποβολής αίτησης δανείου

Ο ενδιαφερόμενος, πριν υποβάλλει το σχετικό αίτημα δανειοδότησης, πρέπει να έρθει σε επικοινωνία με τις αρμόδιες υπηρεσίες χρηματοδότησης της τράπεζας, προκειμένου να ενημερωθεί σχετικά με τους όρους, τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία υποβολής της αίτησης, έγκρισης και χορήγησης δανείου.

Η αίτηση του δανείου υποβάλλεται σύμφωνα με υπόδειγμα και έντυπες οδηγίες της τράπεζας, συνοδευόμενη από πλήρη τεχνικοοικονομική μελέτη αξιολόγησης της επένδυσης, της οποίας ζητείται η δανειοδότηση.

Υστερα από μια προκαταρκτική αξιολόγηση του υποβληθέντος αιτήματος από τα αρμόδια όργανα, η τράπεζα μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα γνωστοποιεί στον ενδιαφερόμενο αν κρίνει τούτο προωθητέο ή όχι για παραπέρα αξιολόγηση (**στάδιο προκαταρκτικής κρίσης**).

Εφόσον το αίτημα κριθεί προωθητέο, η τράπεζα, διά των αρμοδίων τεχνικοοικονομικών της υπηρεσιών, προχωρεί στην οριστική αξιολόγηση τούτου. Στη συνέχεια με βάση τα πορίσματα των γενομένων ελέγχων και ύστερα από τεκμηριωμένες αιτήσεις των ερμοδίων υπηρεσιών της τράπεζας, τα εξουσιοδοτημένα εγκριτικά όργανα λαμβάνουν την τελική απόφαση έγκρισης ή απόρριψης του δανείου (**στάδιο οριστικής κρίσης**).

Στην περίπτωση που εγκριθεί το δάνειο, ο ενδιαφερόμενος καλείται από την αρμόδια υπηρεσία του Δικαστικού της τράπεζας να υποβάλει τα στοιχεία που χρειάζονται (τίτλους κυριότητας, πιστοποιητικά βαρών, καταστατικό της εταιρίας, έγγραφα νομιμοποίησης κ.λπ.) για τη σύνταξη και υπογραφή της δανειακής σύμβασης και την εγγραφή των ασφαλειών (**στάδιο σύναψης του δανείου**).

Διαδικασία καταβολής του δανείου

Προϋπόθεση για την έναρξη των εκταμιεύσεων του δανείου είναι η εκπλήρωση όλων των όρων της δανειακής σύμβασης, που έχει τεθεί πριν από κάθε ανάληψη (εγγραφή υποθήκης ή προσημείωσης, ασφάλιση υπεγγύων στοιχείων, έκδοση οικοδομικών αδειών κ.λπ.). Εφόσον προβλέπεται υπαγωγή της επένδυσης σε κάποιο αναπτυξιακό νόμο, θα πρέπει πριν από την έναρξη των εκταμιεύσεων να έχει δημοσιευτεί στο ΦΕΚ η σχετική απόφαση υπαγωγής.

Οι χορηγήσεις από το δάνειο θα γίνονται ύστερα από αίτηση του πελάτη, με βάση την πρόοδο των εργασιών, η οποία θα πιστοποιείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες τεchnοοικονομικού ελέγχου. Ο δανειολήπτης είναι υποχρεωμένος να έχει στη διάθεση των οργάνων της τράπεζας όλα τα απαιτούμενα για τον έλεγχο των γενομένων δαπανών στοιχεία (επιμετρήσεις, κατασκευαστικά σχέδια, τιμολόγια, αποδείξεις και άλλα παραστατικά δαπανών, τα λογιστικά βιβλία, δικαιολογητικά για ανοίγματα πιστώσεων κλπ.).

1.8. Βασικοί όροι χορήγησης δανείων

Σημειώνεται ότι, προηγούμενα, οι περισσότεροι όροι χορήγησης και εξυπηρέτησης δανείων καθορίζονταν διοικητικά. Σήμερα στα πλαίσια απελευθέρωσης του τραπεζικού συστήματος, η χρηματοδότηση σε δραχμές ή συναλλαγμάτων πάσης φύσεως επιχειρήσεων, των επαγγελματιών και νομικών ή φυσικών προσώπων ή ενώσεων προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, για την κάλυψη των αναγκών τους σε κεφάλαιο κίνησης καθώς και των δαπανών τους για την απόκτηση παγίων εγκαταστάσεων και εξοπλισμού, διενεργείται χωρίς περιορισμούς ή ειδικούς όρους με εξαίρεση ορισμένες περιπτώσεις που οι όροι καθορίζονται ρητά από τις σχετικές αποφάσεις. Έτσι τα πιστωτικά ιδρύματα καθορίζουν μόνα τους, τους όρους των δανείων και έχουν την αποκλειστική ευθύνη για τη στάθμιση των χρηματοδοτικών τους επιλογών και την ανάληψη του πιστωτικού κινδύνου.

Οι βασικοί όροι χορήγησης ενός δανείου κατά κατηγορία:

1. Προσδιορισμός κόστους του έργου

Ο προσδιορισμός και η ανάλυση κατά φορείς του κόστους των παγίων εγκαταστάσεων και εξοπλισμού μιας επένδυσης, της οποίας ζητείται η χρηματοδότηση, γίνεται εκ μέρους της τράπεζας, μετά από εκτίμηση των αρμοδίων υπηρεσιών της και έγκριση τούτων από εξουσιοδοτημένα εγκριτικά όργανα. Διευκρινίζεται ότι επιτρέπεται η χρηματοδότηση και της αξίας του οικοπέδου, εφόσον τούτο εξυπηρετεί την επιχειρηματική δραστηριότητα του δανειοδοτούμενου, ή προορίζεται για την ανέγερση κτιριακών εγκαταστάσεων. Δεν είναι δυνατή η χορήγηση δανείων για κάλυψη δαπανών, η χρηματοδότηση των οποίων δεν επιτρέπεται με βάση τους ισχύοντες νομισματικούς ή πιστωτικούς κανόνες. Η ΕΤΒΑ, πέραν των δαπανών για πάγιες εγκαταστάσεις, χρηματοδοτεί και τις δαπάνες ίδρυσης και οργάνωσης ύψους (σήμερα μέχρι 5% του κόστους των παγίων). Οι δαπάνες αυτές περιλαμβάνουν τα έξοδα δανειακής σύμβασης, δαπάνες σύστασης εταιριών, δαπάνες για μελέτες, έρευνες και οργάνωση, απόκτηση προνομίων και άλλων περιουσιακών στοιχείων.

2. Χρηματοδότηση αναγκών κεφαλαίων κίνησης

Με βάση το καταστατικό της τράπεζας προβλέπεται η χρηματοδότηση των αναγκών σε κεφάλαια κίνησης (πρώτες ύλες, εργατικά, ενέργεια κ.λπ.). Το ποσοστό και οι όροι χρηματοδότησης καθορίζονται από την τράπεζα, με βάση τον Κανονισμό Χρηματοδότησης και τις ισχύουσες Νομισματικές Διατάξεις.

3. Ποσοστό δανειοδότησης

Το ποσοστό δανειοδότησης στο συνολικό κόστος μιας επένδυσης καθορίζεται με βάση τα επιτρεπόμενα από τις νομισματικές ή κρατικές αρχές ανώτατα όρια της κατηγορίας στην οποία υπάγεται η επένδυση (αποφάσεις Τράπεζας της Ελλάδας, απόφαση της υπαγωγής της επένδυσης σε αναπτυξιακό ή κοινοτικό νόμο, κοινοτικό πρόγραμμα κλπ.) και με την προϋπόθεση ότι υπάρχει βιώσιμο χρηματοδοτικό σχήμα. Υπογραμμίζεται δε ότι, κατά κανόνα, το ποσοστό δανειοδότησης μίας επένδυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το 50% του συνολικού κόστους αυτής.

4. Συμμετοχή δανειολήπτη

Η συμμετοχή του δανειολήπτη στο έργο από δικά του κεφάλαια πρέπει να είναι εξασφαλισμένη και να διατίθεται στο έργο σύμφωνα με τα οριζόμενα στη σύμβαση δανείου. Το ύψος της συμμετοχής προσδιορίζεται με βάση τα ισχύοντα ελάχιστα όρια από τις νομισματικές ή κρατικές αρχές (αποφάσεις Τράπεζας της Ελλάδας, απόφαση της υπαγωγής της επένδυσης σε αναπτυξιακό νόμο κ.λπ.) καθώς και με βάση την ύπαρξη ενός βιώσιμου χρηματοδοτικού σχήματος.

1.9. Χορήγηση εγγυητικών επιστολών

Η τράπεζα είναι δυνατόν να εκδώσει εγγυητικές επιστολές, με σκοπό την εξασφάλιση της τήρησης υποχρεώσεων εκ μέρους των προσώπων

υπέρ των οποίων προβλέπεται η παροχή της εγγύησής της, σύμφωνα με τους όρους, τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία που προβλέπονται από τις σχετικές αποφάσεις των Νομισματικών Αρχών και του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής.

Τα κριτήρια αξιολόγησης, η διαδικασία και τα όργανα έγκρισης μιας εγγυητικής επιστολής καθορίζονται με τον ίδιο τρόπο που ακολουθείται κατά την έγκριση ενός δανείου.

Οι προμήθειες που βαρύνουν σήμερα τις διάφορες εγγυητικές επιστολές αναγράφονται παρακάτω.

1.10. Προμήθειες και άλλες επιβαρύνσεις

1. Προμήθεια αδρανείας (ή δέσμευσης κεφαλαίων)
  - ο Είναι το ποσό που εισπράτει η τράπεζα επί του εκάστοτε υπολοίπου προς ανάληψη.
2. Προμήθεια διαχείρισης
  - ο Είναι η προμήθεια που εισπράτεται εφάπαξ στις περιπτώσεις χορήγησης κοινοπρακτικών δανείων.
3. Προμήθειες εγγυητικών επιστολών
  - ο Εισπράτονται προκαταβολικά κατ' αδιαίρετο τρίμηνο και κατά κατηγορία εγγυητικής επιστολής.
4. Εξοδα προδανειακού - μεταδανειακού ελέγχου

- ο Η τράπεζα μετά την προκαταρκτική αξιολόγηση εισπράτει εφάπαξ συμβολική αμοιβή ένα μέρος των εξόδων προδανειακού - μεταδανειακού ελέγχου, στα οποία υπόκειται αυτή (τεχνοοικονομικοί και οικονομικοί έλεγχοι προόδου εργασιών κ.λπ.), το οποίο υπολογίζεται επί του του συνολικού ύψους της επένδυσης.

5. Εξοδα κατά τη σύναψη δανείου

- ο Σημειώνεται ότι για την εγγραφή υποθήκης απαιτείται η σύναψη δανείου με συμβολαιογραφικό έγγραφο, ενώ για την εγγραφή προσημείωσης υποθήκης αρκεί το ιδιωτικό έγγραφο. Τα έξοδα που απαιτούνται κατά τη σύναψη ενός δανείου σήμερα είναι:
  - **δικαιώματα υποθηκοφύλακα:** 0.005 επί του ποσού της υποθήκης ή προσημείωσης.
  - **δικαιώματα συμβολαιογράφου:** βάση του άρθρου 7 του Ν.4366/64, μόνο στην περίπτωση εγγραφής υποθήκης.
  - **δικαιώματα Ταμείου Νομικών:** 1.3% στο ποσό του δανείου.
  - **παράβολο δικαστηρίου:** μόνο στην περίπτωση εγγραφής προσημείωσης υποθήκης.

6. ΕΦΤΕ

- ο Λογίζεται και εισπράττεται σαν ποσοστό επί του ποσού των τοκοπρομηθειών στις προβλεπόμενες από το νόμο περιπτώσεις.

ΕΞΟΔΑ ΔΑΝΕΙΟΥ ΣΕ ΒΙ.ΠΕ.

Τα έξοδα σύναψης δανείου μιας επιχείρησης που εγκαθίσταται σε ΒΙ.ΠΕ. περιορίζονται στο 1/5 των κανονικών και ειδικότερα:

- **δικαιώματα υποθηκοφύλακα:** 0.001 στην περίπτωση εγγραφής υποθήκης.
- **δικαιώματα συμβολαιογράφου:** βάση του Ν.4458/65, όπως τροποποιήθηκε με το Ν.743/77.
- **δικαιώματα Ταμείου Νομικών:** 0.26%

1.11. Ποιοι δίνουν τα δάνεια

Φορείς χρηματοδότησης μιας επιχείρησης είναι:

- Α. Εταιρείες χρηματοδότησης
- Β. Χρηματοδοτικοί οργανισμοί (ΕΤΒΑ)
- Γ. Χρηματιστήριο
- Δ. Τράπεζες

Σήμερα όλες οι τράπεζες έχουν το δικαίωμα να δίνουν δάνειο. Ο παρακάτω πίνακας δίνει τις τράπεζες που υπάρχουν και λειτουργούν σήμερα στην Ελλάδα.

Α/Α	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	ΤΡΙΨΗΦΙΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ
1.	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	011
2.	ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	012
3.	ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	014
4.	ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	015
5.	ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	016
6.	ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	017
7.	ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	020
8.	ΤΡΑΠΕΖΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ	017
9.	ΠΕΙΡΑΙΩΣ PRIME BANK	023
10.	ΤΕΛΕΣΙΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	025
11.	ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΙΟΥ	017
12.	ΤΡΑΠΕΖΑ EFG EUROBANK	026
13.	ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	073
14.	ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	028
15.	ASPIS BANK	047
16.	ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	031
17.	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	032
18.	ΤΡΑΠΕΖΑ UNIBANK	033
19.	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	034
20.	ΕΤΒΑ	041
21.	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	043

Α/Α	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	ΤΡΙΨΗΦΙΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ
22.	ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ Α.Ε.	044
23.	ΕΤΕΒΑ	045
24.	BANK SADERAT IRAN	050
25.	ARAB BANK	052
26.	OPEL BANK	059
27.	ABN AMPRO BANK	060
28.	FORD CREDIT EUROPE PLC	061
29.	ANZ GRINDLAYS BANK	062
30.	THE ROYAL BANK OF SCOTLAND	064
31.	BARCLAYS BANK	065
32.	BANQUE PARIBAS	066
33.	SOCIETE GENERALE	067
34.	CREDIT COMMERCIAL DE FRANCE	068
35.	ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ	069
36.	BANQUE NATIONALE DE PARIS	070
37.	HSBC Bank plc	071
38.	BAYERISCHE HYPO UND VEREINSBANK	072
39.	SAN PAOLO – IMI BANK	035
40.	ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΑΜΙΑΣ	074
41.	ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	075
42.	ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	087

ΔΑΝΕΙΑ – ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Α/Α	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	ΤΡΙΨΗΦΙΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ
43.	ΑΧΑΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	077
44.	ING BANK	078
45.	ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΩΔ/ΝΗΣΟΥ	079
46.	AMERICAN EXPRESS	080
47.	BANK OF AMERICA	081
48.	THE BANK OF NOVA SCOTIA	082
49.	CITIBANK N.A.	084
50.	ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Ν. ΕΒΡΟΥ	088
51.	ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	089
52.	CITI ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ Α.Ε.	090
53.	ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΡΙΚΑΛΩΝ	091
54.	ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	092
55.	ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Ν. ΕΥΒΟΙΑΣ	093
56.	ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΡΙΑΣ	094
57.	ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Ν. ΔΡΑΜΑΣ	095
58.	ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	096
59.	ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ & ΔΑΝΕΙΩΝ	097
60.	ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΕΣΒΟΥ-ΛΗΜΝΟΥ	098

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

2.1. Εξόφληση ενιαίων δανείων

Η απόσβεση των ενιαίων δανείων γίνεται πάντοτε τοκοχρεωλυτικά δηλαδή με δόσεις και γίνεται με διάφορες μεθόδους:

1. Μέθοδος του σταθερού χρεωλυσίου
2. Μέθοδος του προοδευτικού χρεωλυσίου
3. Αμερικανική μέθοδος κ.ά.

2.1.1. Μέθοδος σταθερού χρεωλυσίου για την απόσβεση ενιαίων δανείων

Κατά τη μέθοδο αυτή, το τοκοχρεωλύσιο αναλύεται σε τόκο (ο οποίος υπολογίζεται πάντοτε με βάση το αρχικό ποσό του δανείου και είναι σταθερός για όλες τις περιόδους) και σε χρεωλύσιο με το οποίο ο δανειστής συγκεντρώνει σιγά – σιγά το ποσό που δάνεισε. Ο τόκος και το χρεωλύσιο παραμένουν σταθερά σ' όλη τη διάρκεια του δανείου.

2.1.2. Μέθοδος προοδευτικού χρεωλυσίου ή Γαλλική Μέθοδος

Με τη μέθοδο αυτή εξόφλησης δανείου, το τοκοχρεωλύσιο παραμένει σταθερό όσο διαρκεί το δάνειο και αναλύεται σε δύο τμήματα:

$$\text{Τοκοχρεωλύσιο} = \text{Τόκος} + \text{Χρεωλύσιο}$$

Άρα ο οφειλέτης του δανείου καταβάλλει (στο τέλος κάθε περιόδου) πάντοτε το ίδιο τοκοχρεωλύσιο.

Στη μέθοδο αυτή, ο τόκος κάθε περιόδου υπολογίζεται κάθε φορά, με βάση το ανεξόφλητο ποσό του δανείου και έτσι ο τόκος κάθε περιόδου θα ελαττώνεται κάθε φορά κατά τον τόκο του χρεωλυσίου της προηγούμενης περιόδου. Το χρεωλύσιο κάθε περιόδου είναι η διαφορά: τοκοχρεωλύσιο μείον τόκος.

Επειδή λοιπόν ο τόκος ελαττώνεται κάθε περίοδο, εννοείται ότι το τοκοχρεωλύσιο θ' αυξάνεται προοδευτικά κάθε περίοδο, γι' αυτό και η μέθοδος αυτή ονομάζεται μέθοδος προοδευτικού χρεωλυσίου.

2.1.3. Μέθοδος του *Sinking Fund* ή Αμερικάνικη Μέθοδος

Είναι η μέθοδος απόσβεσης δανείου με δύο επιτόκια, όπου ο λήπτης, για να μη δυσκολευτεί να συγκεντρώσει το ποσό που δανείστηκε κατά τη λήξη του δανείου, σχηματίζει εξοφλητικό απόθεμα, με περιοδικές καταθέσεις. Έτσι αν το ποσό του δανείου είναι K , η διάρκεια n έτη, το επιτόκιο i και το επιτόκιο ανασυστάσεως του δανεισμού κεφαλαίου t όπου $t < i$, τότε ο λήπτης του δανείου πρέπει να πληρώνει στο τέλος κάθε έτους τους τόκους ολόκληρου του ποσού του δανείου και επίσης πρέπει να καταθέτει με ανατοκισμό στο τέλος κάθε περιόδου, ένα σταθερό ποσό (προς επιτόκιο t / τέτοιο, ώστε μετά n έτη να έχει συγκεντρωθεί το δανεισθέν ποσό).

2.2. Ομολογιακά δάνεια

2.2.1. Βασικοί ορισμοί

1. Γενικά

Όταν οι επιχειρήσεις, το Κράτος και διάφοροι Οργανισμοί χρειάζονται μεγάλα κεφάλαια για μακροχρόνιες επενδύσεις ή για να αντιμετωπίσουν άλλες ανάγκες τους, μπορούν να τα αντλήσουν από πολλούς επενδυτές εκδίδοντας ομολογιακό δάνειο.

Το ομολογιακό δάνειο διαιρείται σε ίσα μικρά τμήματα, τα οποία αντιπροσωπεύονται με τίτλους, τις ομολογίες. Οι ομολογίες είναι αριθμημένες και σε κάθε μία αναγράφεται η ονομαστική της αξία και το επιτόκιο του δανείου. Οι ομολογίες συνοδεύονται από μια σειρά μικρών αποδείξεων, που λέγονται τοκομερίδια. Ο κάτοχος των ομολογιών λέγεται ομολογιούχος και είναι δανειστής της επιχείρησης, του Κράτους ή του Οργανισμού, που εξέδωσε το ομολογιακό δάνειο.

Οι τίτλοι των ομολογιών εκδίδονται απλοί ή πολλαπλοί. Κάθε τίτλος έχει δύο αριθμήσεις, τον αύξοντα αριθμό του και τον αριθμό των ομολογιών που αντιπροσωπεύει.

Η εξόφληση των ομολογιακών δανείων, η διάρκεια των οποίων είναι από 10 έως 20 χρόνια, γίνεται συνήθως με ετήσιες κληρώσεις ομολογιών.

2. Είδη ομολογιακών δανείων

Τα ομολογιακά δάνεια διακρίνονται:

1. Ανάλογα με την ιδιότητα του εκδότη

Σε Κρατικά, Δημοσίων Επιχειρήσεων ή Οργανισμών, ιδιωτικών επιχειρήσεων, Δήμων και Κοινοτήτων.

2. Ανάλογα με το βαθμό ασφαλείας που παρέχουν στον ομολογιούχο δανειστή

Σε δάνεια κοινά που δεν παρέχουν καμιά άλλη ασφάλεια εκτός από την οικονομική επιφάνεια του εκδότη. Σε δάνεια που ασφαρίζονται με υποθήκη πάνω στην περιουσία του εκδότη. Σε δάνεια που η ονομαστική τους αξία είναι είτε σε ξένο νόμισμα (Προπολεμικά Εθνικά Δάνεια) είτε ασφαρίζονται με ρήτρα ξένου νομίσματος (συνάλλαγμα).

3. Ανάλογα με τον τρόπο εξόφλησής τους

Σε δάνεια που εξοφλούνται μια φορά, όταν λήξουν όλες μαζί οι ομολογίες και σε δάνεια που εξοφλούνται τμηματικά, με κληρώσεις των ομολογιών στο άρτιο ή υπέρ το άρτιο.

Σε πάγια ομολογιακά δάνεια, όταν ο εκδότης έχει το δικαίωμα της αναβολής της εξόφλησης επ' αόριστο (Εθνικό Δάνειο 1889) και σε δάνεια που εξοφλούνται με ετήσιες τοκοχρεωλυτικές αποδείξεις, οπότε μειώνεται η ονομαστική αξία των ομολογιών και αφού αποκοπεί η τελευταία απόδειξη, το σώμα της ομολογίας είναι χωρίς αξία (Δάνειο Απαλλοτριώσεως 1958).

4. Ομολογιακά δάνεια εσωτερικά και εξωτερικά

Τα εσωτερικά εκδίδονται σ' ένα κράτος και οι ομολογίες και τα τοκομερίδιά τους εξοφλούνται με το εθνικό νόμισμα της χώρας που τα εκδίδει.

Εξωτερικά είναι αυτά που εκδίδονται σε ξένο νόμισμα και καλύπτονται και από ξένους εκτός των ορίων της εκδότριας χώρας, αλλά πληρώνεται σε συνάλλαγμα μόνο το μέρος των ομολογιών, που βρίσκονται εκτός της χώρας (Προπολεμικά σε συνάλλαγμα Εθνικά Δάνεια).

5. Ομολογιακά δάνεια μετατρέψιμα σε μετοχές

Εκδίδονται από τις Α.Ε. και μπορεί ο κάτοχος των ομολογιών να τις μετατρέψει σε ορισμένο χρόνο και υπό ορισμένους όρους σε μετοχές της εταιρείας. Η έκδοση των δανείων αυτών γίνεται για να προσελκύσει μεγαλύτερο αριθμό επενδυτών.

Κατά πόσο συμφέρει τον κάτοχο τέτοιων ομολογιών να κάνει χρήση του δικαιώματός του, εξαρτάται από την τιμή των μετοχών της εταιρείας. Αν οι εργασίες της εταιρείας πηγαίνουν καλά και τα κέρδη της αυξάνονται, αυξάνεται και η τιμή των μετοχών της και συμφέρει τον ομολογιούχο να μετατρέψει τις ομολογίες σε μετοχές. Αν αντίθετα η τιμή των μετοχών μένει σταθερή ή μειώνεται, δεν συμφέρει τον ομολογιούχο να μετατρέψει τις ομολογίες σε μετοχές, γιατί το εισόδημα του θα είναι μικρότερο.

6. Ομολογιακά λαχειοφόρα δάνεια

Οι ομολογιούχοι σ' αυτά τα δάνεια εκτός από τον τόκο που εισπράττουν κάθε χρόνο και τυχόν δικαίωμα σε κλήρωση των ομολογιών υπέρ το άρτιο, συμμετέχουν και σε κληρώσεις χρηματικών λαχείων. Αυτές γίνονται σε διάφορα χρονικά διαστήματα μαζί με την κλήρωση ορισμένου αριθμού ομολογιών. Τέτοια δάνεια έχει εκδόσει μεταπολεμικά το Ελληνικό Δημόσιο.

7. Ομολογιακά δάνεια σταθερού και μεταβλητού εισοδήματος

Σταθερού εισοδήματος είναι τα δάνεια που κατά τη διάρκεια της ζωής τους δίνουν ένα σταθερό τόκο, δηλαδή ένα σταθερό εισόδημα (Δάνεια Οικονομικής Αναπτύξεως του Ελληνικού Δημοσίου με επιτόκιο 7,5%).

Ενώ τα ομολογιακά δάνεια που ο τόκος τους κυμαίνεται ανάλογα με το πώς διαμορφώνεται κάποια άλλη επένδυση, λέγονται μεταβλητού εισοδήματος (Δάνειο Δ.Ε.Η. 1971, του οποίου ο τόκος εξαρτιόταν από την τιμή του δολαρίου).

8. Ομολογιακά δάνεια χωρίς τοκομερίδια

Τα δάνεια αυτά εκδίδονται κάτω από την ονομαστική τιμή (υπό το άρτιο), εξοφλούνται στο άρτιο και δεν δίνουν τόκο σε ορισμένα χρονικά διαστήματα, γι' αυτό στο σώμα των ομολογιών τους δεν έχουν προσαρτημένα τοκομερίδια.

Το εισόδημα που αποφέρουν αυτά τα ομολογιακά δάνεια είναι η διαφορά μεταξύ της ονομαστικής αξίας, που είναι μεγαλύτερη από την τιμή αγοράς των ομολογιών και εισπράττεται όταν λήξει η διάρκεια ζωής τους.

Διαφέρει η περίπτωση των ομολογιακών δανείων, των οποίων οι ομολογίες πωλούνται υπό το άρτιο (κάτω από την ονομαστική τους αξία) και εισπράττουν τον τόκο αθροιστικά στη λήξη τους.

3. Διακρίσεις ομολογιών

Από τα παραπάνω είδη των ομολογιακών δανείων προκύπτουν τα εξής είδη ομολογιών:

1. Ανάλογα με τον τρόπο έκδοσής τους

- Ονομαστικές. Αναγράφεται πάνω σ' αυτές το όνομα του δικαιούχου
- Μικτές. Ονομαστικές αλλά με τοκομερίδια στον κομιστή
- Στον κομιστή. Μεταβιβάζονται με απλή παράδοση
- Σε διαταγή ονομαστικές αλλά μεταβιβάζονται με οπισθογράφηση

2. Ανάλογα με την τιμή έκδοσής τους

- Έκδοσης στο άρτιο. Η τιμή έκδοσης συμπίπτει με την ονομαστική τους αξία
- Έκδοσης υπό το άρτιο. Η τιμή έκδοσης είναι κάτω από την ονομαστική αξία.

3. Ανάλογα με τον τρόπο εξόφλησής τους

- Εξοφλητέες στο άρτιο. Η αξία εξόφλησης είναι ίδια με την ονομαστική
- Εξοφλητέες υπερ το άρτιο. Η αξία εξόφλησης είναι μεγαλύτερη από την ονομαστική

ο Λαχειοφόροι. Δίνουν δικαίωμα σε λαχειοφόρο κλήρωση με πιθανότητα κέρδους.

- Με συμμετοχή στα κέρδη
- Μετατρέψιμες σε μετοχές

4. Ανάλογα με τις παρεχόμενες εγγυήσεις

ο Συνήθεις ομολογίες. Ο δικαιούχος είναι απλός δανειστής του εκδότη του ομολογιακού δανείου.

ο Προνομιούχες. Οι ομολογίες συνοδεύονται με υποθήκη στα πάγια περιουσιακά στοιχεία τον εκδότη ή ενέχυρο στα κινητά περιουσιακά στοιχεία του.

4. Τοκομερίδια

Στο κύριο σώμα κάθε ομολογίας είναι προσαρτημένος ένας αριθμός μικρών αποδείξεων, που λέγονται τοκομερίδια. Τα τοκομερίδια δίνουν δικαίωμα στον ομολογιούχο, στις ημερομηνίες που σημειώνονται πάνω τους, να εισπράττει τον τόκο της ομολογίας με βάση το επιτόκιο, που επίσης γράφεται πάνω σ' αυτά. Τα τοκομερίδια είναι σύμφωνα με το νόμο αξιόγραφα δικαιόγραφα δηλαδή ενσωματώνουν ορισμένη αξία και ορισμένο δικαίωμα και αποτελούν ανώνυμους τίτλους, δηλαδή εισπράττει τον τόκο ο κομιστής των τοκομεριδίων. Όταν κοπεί το τοκομερίδιο από την ομολογία γίνεται ανεξάρτητο.

Η ομολογία ενσωματώνει το δικαίωμα στο κεφάλαιο που δάνεισε ο ομολογιούχος και που θα του επιστραφεί σε ορισμένο χρόνο και με ορισμένο τρόπο. Ενώ το τοκομερίδιο ενσωματώνει το δικαίωμα σε

σταθερό συνήθως ετήσιο τόκο με το επιτόκιο που γράφεται στην ομολογία.

5. Φορολογία εισοδήματος ομολογιών

Το εισόδημα από τοκομερίδια είναι εισόδημα Γ΄ πηγής (από κινητές αξίες). Σύμφωνα με το άρθρο 29 του Ν.Δ. 3.323/55 που συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε με τον Ν. 2065/92 το εισόδημα από ομολογίες επιχειρήσεων φορολογείται με συντελεστή 20%. Μέχρι το 1990 εξαιρούνταν οι τόκοι ομολογιακών δανείων επιχειρήσεων που είχαν χρησιμοποιήσει τις απαλλαγές του Ν. Δ. 3746/57.

Από το 1/1/91 οι τόκοι των παραπάνω δανείων φορολογήθηκαν με 10% μαζί με τις τραπεζικές καταθέσεις. Το ποσοστό αυτό αυξήθηκε σε 15% με το Ν. 2093/1992 από 1.1.92. Ο φόρος παρακρατείται από εκείνον που καταβάλλει τους τόκους, κατά την εξαργύρωση των τοκομεριδίων. Με την παρακράτηση του φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του δικαιούχου.

Δεν φορολογούνται οι τόκοι ομολογιών που εκδίδονται την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, το ειδικό ταμείο ρυθμιστικών και πολεοδομικών σχεδίων (ΕΤΕΡΠΣ) και τα κτηματικά ομόλογα του Δημοσίου.

2.2.2. Σύμβολα ομολογιακών δανείων

Για τα παρακάτω αναφερόμενα παραδείγματα των ομολογιακών δανείων θα χρησιμοποιηθούν τα εξής σύμφωνα και τύποι:

K = Ονομαστικό ποσό του ομολογιακού δανείου

C = Η ονομαστική αξία κάθε ομολογίας

K:c=N = Αριθμός ομολογιών κατά τη σύναψη του δανείου

T	= Τιμή έκδοσης της ομολογίας
N.T	= Πραγματικό ποσό δανείου που εισπράττει ο οφειλέτης κατά τη σύναψη του δανείου και πληρώνεται από τους ομολογιούχους
C'	= Τιμή εξόφλησης κάθε ομολογίας, σε τιμή διαφορετική από το άρτιο
N.C=K	= Το οφειλόμενο ποσό του δανείου, όταν η εξόφληση γίνεται στο άρτιο
N.C	= Το οφειλόμενο ποσό του δανείου, όταν η εξόφληση γίνεται σε διαφορετική τιμή από το άρτιο
$N_{\mu+1}$	= Αριθμός ομολογιών που βρίσκονται εν ζωή στην αρχή της $\mu+1$ περιόδου
E_{μ}	= Αριθμός ομολογιών που εξοφλούνται στο τέλος της μ περιόδου
R	= Τοκοχρεωλύσιο
η	= Διάρκεια δανείου
i	= Επιτόκιο

2.2.3. Βασικοί τύποι λύσεων παραδειγμάτων

A. ΜΗ ΛΑΧΕΙΟΦΟΡΑ

Ομολογιακά δάνεια εξοφλητέα τοκοχρεωλυτικώς

1. ΤΟΚΟΧΡΕΩΛΥΣΙΟ : $R=N \cdot C[I + P\eta j i]$

2. ΧΡΕΩΛΥΣΙΟ μ ΠΕΡΙΟΔΟΥ = $P_{\mu} = N \cdot C \cdot P\eta j i (1+i)^{\mu-1}$

3. ΕΞΟΦΛΗΤΕΟΙ ΤΙΤΛΟΙ μ ΠΕΡΙΟΔΟΥ (ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ)

$$E_{\mu} = \frac{N.C.P_{nji}(1-i)^{\mu-1}}{C} = NP_{nji}(1+i)^{\mu-1}$$

4. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΖΩΝΤΩΝ ΟΜΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ $\mu+1$ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

$$N_{\mu+1} = \frac{NCP_{nji}S_{\mu}}{C} = N - NP_{nji}S_{\mu i}$$

5. Ο ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΣ ΤΟΚΟΣ ΣΤΟ ΧΡΕΩΛΥΣΙΟ ΤΗΣ $\mu+1$ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

$$I_{\mu+1} = N_{\mu+1}Ci$$

6. ΟΙ ΟΜΟΛΟΓΙΕΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΕΞΟΦΛΗΘΕΙ ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ μ .

$$N_{\mu} = N.C.P_{nji} S_{nji} = N.P_{nji} S_{nji}$$

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ   *Ομολογιακού*   *Δανείου*   *Εξοφλητέου*

Τοκοχρεωλυτικώς στο ΑΡΤΙΟ :

Η Ε.Τ.Β.Α. σύναψε ομολογιακό δάνειο ύψους 10.000.000 δρχ., το οποίο αποτελείται από 10.000 ομολογίες ονομαστικής αξίας κάθε ομολογίας 1.000 δρχ.

Το δάνειο θα εξοφληθεί στο άρτιο με επιτόκιο 6% σε 5 χρόνια με ετήσιες κληρώσεις. Να υπολογισθεί το ετήσιο τοκοχρεωλύσιο και να φτιαχτεί ο πίνακας απόσβεσης του δανείου.

ΛΥΣΗ: $N = 10.000, C = 1.000, n = 5, i = 0,06$

Το ετήσιο τοκοχρεωλύσιο είναι :

$$R = N \cdot C [i + P_{nji}] = N \cdot C \cdot i + N \cdot C \cdot P_{nji} \Rightarrow$$

$$R = 10.000 \cdot 1.000 \cdot 0,06 + 10.000 \cdot 1.000 \cdot 0,1774 =$$

$$600.000 + 1.774.000 = 2.374.000$$

Άρα τόκος = 600.000, Χρεωλύσιο = 1.774.000

$$N = K : C \Rightarrow N = 1.774.000 : 1.000 = 1.774 \text{ (ομολογίες)}$$

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ

Ομολογιακού Δανείου 10.000.000 δρχ. με 6% σε 5 χρόνια

$$N = 10.000 \quad C = 1.000$$

ΤΕΛΟΣ ΕΤΟΥΣ	ΖΩΝΤΕΣ ΤΙΤΛΟΙ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ	ΤΟΚΟΧΡΕΩΛΥΣΙΟ	ΤΟΚΟΙ ΖΩΝΤΩΝ ΤΙΤΛΩΝ	ΧΡΕΩΛΥΣΙΟ	ΕΞΟΦΛΗΜΕΝΟΙ ΤΙΤΛΟΙ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ
1	10.000	2.374.000,0	600.000	1.774.000,0	1.774	0
2	8.226	2.374.000,0	493.560	1.880.440,0	1.880	440,0
3	6.346	2.374.466,4	380.760	1.993.706,4	1.993	706,4
4	4.353	2.374.748,8	261.180	2.113.568,8	2.113	568,8
5	2.240	2.374.602,9	134.400	2.240.202,9	2.240	202,9
ΣΥΝΟΛΟ		11.871.818,0	1.869.900	10.001.918,0	10.000	

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ Ομολογιακού Δανείου Εξοφλητέου
 Τοκοχρεωλυτικώς σε τιμή διαφορετική από το ΑΡΤΙΟ :

Ομολογιακό δάνειο 2.000.000 δρχ., σε ομολογίες των 500 δρχ., ονομαστικής αξίας θα πρέπει να εξοφληθεί σε 10 χρόνια με ίσες ετήσιες τοκοχρεωλυτικές δόσεις με επιτόκιο 7%. Οι ομολογίες που κληρώνονται κάθε χρόνο εξοφλούνται στην τιμή 735 δρχ. και δεν παίρνουν τον τόκο του έτους κληρώσεως.

1) Το ετήσιο τοκοχρεωλύσιο, 2) Ο πίνακας αποσβέσεως για τα 5 χρόνια, 3) Οι ομολογίες που θα εξοφληθούν στο τελευταίο έτος, 4) Οι ζώσες ομολογίες αρχή του 7^{ου} έτους.

ΛΥΣΗ :

$$K = 2.000.000$$

$$C = 500$$

$$N = 4.000$$

$$L = 0,07$$

$$C' = 735$$

$$i =$$

$$\text{Πραγματική τιμή εξόφλησης } C' = 735 - 500 \times 0,07 = 700$$

$$\text{Πραγματικό επιτόκιο (i) : } i = \frac{C \cdot i}{C'} = \frac{500 \times 0,07}{70,0} = 0,05$$

$$1) \text{ Τοκοχρεωλύσιο : } R = N \cdot C' [i + P \cdot n \cdot j]$$

$$\text{Άρα } R = 4.000 \cdot 700 [0,05 + 10 \cdot j \cdot 0,05] = 2.800.000 [0,05 + 0,0795] = 140.000 + 222.600 = 362.600$$

2) ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ

Ομολογιακού Δανείου 2.000.000 δρχ. με 7% σε 10 χρόνια

$$N = 4.000 \quad C = 500 \quad C' = 700 \quad i = 0,05$$

ΤΕΛΟΣ ΕΤΟΥΣ	ΖΩΝΤΕΣ ΠΙΠΛΟΙ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ	ΤΟΚΟΧΡΕΩΛΥΣΙΟ	ΤΟΚΟΙ ΖΩΝΤΩΝ ΠΙΠΛΩΝ	ΧΡΕΩΛΥΣΙΟ	ΕΞΟΦΛΗΜΕΝΟΙ ΠΙΠΛΟΙ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ
1	4.000	362.600,00	140.000	222.600,00	318	0
2	3.682	362.000,00	128.870	234.000,00	334	200,00
3	3.348	362.810,00	117.180	245.630,00	350	630,00
4	2.998	363.261,50	104.930	258.331,50	369	31,50
5	2.629	362.633,08	92.015	270.618,08	386	418,08

3) Οι ομολογίες που θα εξοφληθούν στο τέλος του 10ου έτους, θα είναι :

$$E_{10} = 4.000 P_{10|0,05} (1,05)^9 = 4.000 \cdot 0,0975 \cdot 1,5513 = 493$$

4) Οι ζώσες ομολογίες στην αρχή του 7^{ου} έτους (τέλος του 6^{ου} άτους)

$$N_7 = 4.000 - 4.000 P_{10|0,05} S_6 0,05 =$$

$$= 4.000 - 4.000 \cdot 0,0795 \cdot 6,8019 =$$

$$= 4.000 - 2.163 = 1.837$$

B. ΛΑΧΕΙΟΦΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΑ ΔΑΝΕΙΑ

Τα λαχειοφόρα ομολογιακά δάνεια είναι τα δάνεια όπου σε κάθε περίοδο κλήρωσής τους ορισμένος αριθμός ομολογιών, συνοδεύεται με ένα ποσό ως λαχείο.

Διακρίνουμε τρεις μορφές λαχειοφόρων ομολογιακών δανείων :

1. Εκείνα στα οποία οι ομολογίες ευνοούνται στην κλήρωση, παίρνουν μόνο ποσό του λαχείου, ενώ οι υπόλοιπες δεν παίρνουν τόκο, ούτε στο κεφάλαιο που αντιπροσωπεύουν.

2. Εκείνα στα οποία οι ομολογίες που κληρώνονται παίρνουν το ποσό του λαχείου, ενώ οι υπόλοιπες παίρνουν την τιμή του άρτιου.

3. Εκείνα στα οποία όλες οι ομολογίες παίρνουν τόκο στη διάρκεια του δανείου και σε κάθε κλήρωση : Οι ομολογίες που κληρώνονται με λαχείο, παίρνουν το ποσό του λαχείου, ενώ αυτές που κληρώνονται στο άρτιο παίρνουν την τιμή εξοφλήσεως.

Στα δάνεια αυτά διακρίνονται δύο περιπτώσεις:

A) Όταν οι ομολογίες εξοφλούνται στο άρτιο και το δάνειο είναι λαχειοφόρο

B) Όταν οι ομολογίες εξοφλούνται σε τιμή διαφορετική από το άρτιο και το δάνειο είναι λαχειοφόρο.

ΣΥΜΒΟΛΑ ΚΑΙ ΤΥΠΟΙ

Λ = ονομαστικό ποσό λαχείου

C = τιμή εξόφλησης ομολογιών στο άρτιο

Ω = τιμή ομολογιών που κληρώνονται με λαχείο

$L = \text{λαχείο} = L = \Lambda - C \cdot \omega$

Τοκοχρεωλύσιο = τόκος + χρεωλύσιο + λαχείο

$R = N \cdot C [i + P_{nji}] + L$

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ Λαχειοφόρου Ομολογιακού δανείου

Ομολογιακό δάνειο 8.000.000 δρχ., σε ομολογίες ονομαστικής αξίας 500 δρχ. πρέπει να εξοφληθεί σε 10 χρόνια με ίσα ετήσια τοκοχρεωλύσια και με επιτόκιο 7%. Οι ομολογίες που κληρώνονται εξοφλούνται στην τιμή 735 και δεν παίρνουν τον τόκο του έτους κληρώσεως. Στις 100 πρώτες ομολογίες που κληρώνονται κάθε φορά, χορηγείται και λαχείο 150.000δρχ. Οι ομολογίες που κληρώνονται με λαχείο δεν παίρνουν τον τόκο του έτους κληρώσεως.

Ζητούνται :

- 1) Το ετήσιο τοκοχρεωλύσιο
- 2) Ο πίνακας αποσβέσεως του δανείου για τα 5 πρώτα έτη
- 3) Οι εξοφλημένοι τίτλοι στο τελευταίο έτος
- 4) Οι ζώντες τίτλοι στην αρχή του 8^{ου} έτους

ΛΥΣΗ :

$$K = 8.000.000$$

$$C = 500$$

$$N = 16.000$$

$$n = 10$$

$$i = 0,07$$

$$C' = 735$$

$$\omega = 100$$

$$\Lambda = 150.000$$

Η πραγματική τιμή εξόφλησης των ομολογιών είναι :

$$C' = C - C' i = 735 - 500 \cdot 0,07 = 735 - 35 = 700$$

Άρα το επιτόκιο που αντιστοιχεί στην τιμή εξόφλησης θα είναι :

Το πραγματικό ποσό του λαχείου θα είναι:

$$L = L - (i\omega + c \cdot i \cdot \omega) = 150.000 - (70.000 + 500 \cdot 0,07 \cdot 100) =$$

$$150.000 - (70.000 + 3.500) = 76.500$$

1) Το ετήσιο τοκοχρεωλύσιο είναι :

$$R = N \cdot C' [i + P_{n|i}] + L = 16.000 \cdot 700 [0,07 + P_{10|0,07}] + 76.500$$

$$560.000 + 890.400 + 76.500 = 1.526.900$$

2) ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ

Ομολογιακού Δανείου 8.000.000 δρχ. με 7% σε 10 χρόνια

$$C = 400 \quad C' = 700 \quad i = 0,05 \quad L = 76.500$$

ΤΕΛΟΣ ΕΤΟΥΣ	ΖΩΝΤΕΣ ΤΙΤΛΟΙ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ	ΤΟΚΟΧΡΕΩΛΥΣΙΟ	ΤΟΚΟΙ ΖΩΝΤΩΝ ΤΙΤΛΩΝ	ΛΑΧΕΙΟ (L)	ΧΡΕΩΛΥΣΙΟ	ΕΞΟΦΛΗΜΕΝΟΙ ΤΙΤΛΟΙ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ
1	16.000	1.526.900,0	560.000	76.500	890.400,0	1.272	0
2	14.728	1.526.900,0	515.480	76.500	934.920,0	1.335	420,0
3	13.393	1.527.341,0	468.755	76.500	982.086,0	1.402	686,0
4	11.991	1.527.620,3	419.685	76.500	1.031.435,0	1.473	335,3
5	10.518	1.527.252,1	368.130	76.500	1.082.622,1	1.546	422,1

3) Οι εξοφλημένοι τίτλοι στο τελευταίο έτος είναι:

$$E_{10} = 16.000 P_{10|0,05} (1,05)^9 = 16.000 \cdot 0,0975 \cdot 1,5513 = 1.973$$

4) Ζώντες τίτλοι στην αρχή του 8^{ου} έτους είναι :

$$N_8 = 16.000 - 16.000 P_{10|0,05} S_{7|0,04} =$$

$$= 16.000 - 16.000 \cdot 0,0975 \cdot 7,8982 = 16.000 - 10.046 = 5.954$$

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΜΟΡΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΔΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Οι κλάδοι δραστηριοτήτων όπως έχουν ταξινομηθεί από τη Νομισματική Επιτροπή, όσον αφορά τις χρηματοδοτήσεις είναι:

Βιομηχανία   Τουρισμός

Βιοτεχνία   Ναυτιλία

3.1. Βιομηχανία

(α) Για κάλυψη παγίων εγκαταστάσεων και οικοπέδων

1. Ύψος δανείου: μέχρι 70% του ύψους της επένδυσης
2. Διάρκεια δανείου: μέχρι 10 χρόνια από την ημερομηνία υπογραφής του συμβολαίου
3. Επιτόκιο δανείου: καθορίζεται ελεύθερα από τις τράπεζες
4. Καταβολή δανείου: τμηματικά, με την πρόοδο των εργασιών
5. Εξόφληση δανείου: Εξαμηνιαίες τοκοχρεωλυτικές δόσεις και ένας χρόνος περίοδος χάριτος

(β) Για την κάλυψη μηχανολογικού εξοπλισμού

1. Διάρκεια δανείου: 3-5 χρόνια
2. Επιτόκιο: Κυμαινόμενο (στο ποσοστό που ορίζεται δεν συμπεριλαμβάνονται προμήθειες και τέλη)
3. Εξόφληση δανείου: εξαμηνιαίες ή ετήσιες δόσεις

(γ) Για κεφάλαιο κίνησης

1. Λόγος συνάψεως δανείου: αγορά πρώτων υλών, πληρωμή μισθών κλπ

2. Τρόπος παροχής:

- Προεξόφληση με εγγύηση συναλλαγματικών ή ενεχυριασμό εμπορευμάτων
- Με ανοικτό τραπεζικό λογαριασμό
- Εφάπαξ χρηματοδότηση

(β) Χρηματοδότηση εξαγωγών

- Αιτία παροχής: χρηματοδότηση προετοιμασίας εξαγωγών ή αποδόσεων προκαταβολών
- Εγγύηση: τα φορτωτικά έγγραφα
- Είδος νομίσματος: κατά προτίμηση, συνάλλαγμα

3.2. Βιοτεχνία

Η βιοτεχνία χρηματοδοτείται κατ' ανάλογο τρόπο με τη βιομηχανία.

Ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους έχουν οι μικρομεσαίες μεταποιητικές επιχειρήσεις, οι οποίες δανειοδοτούνται από τα ειδικά κεφάλαια της απόφασης 197/78, της νομισματικής επιτροπής.

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται επιχειρήσεις που:

α) Ο μέσος ετήσιος τζίρος τους δεν ξεπερνά κατά τα τρία τελευταία χρόνια, τα 500 εκ. δρχ. συνολικά και το ποσό των 10 εκ. δρχ. ανά απασχολούμενοι

β) Απασχολούν λιγότερα από 100 άτομα

γ) Ο επιχειρηματίας συμμετέχει στις παραγωγικές και οικονομικές λειτουργίες της επιχείρησης

1. Είναι εγγεγραμμένες στο Βιοτεχνικό Επιμελητήριο. Οι δυνατότητες χρηματοδότησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων είναι μέχρι 130 εκ. δρχ. και τα δάνεια χορηγούνται κυρίως για τους εξής λόγους:

2. Ανέγερση νέων κτιριακών εγκαταστάσεων

3. Επέκταση, συμπλήρωση ή αποπεράτωση κτιριακών εγκαταστάσεων

4. Αγορά έτοιμου εργαστηρίου

5. Αγορά και εγκατάσταση καινούργιων μηχανημάτων

6. Κάλυψη αναγκών σε κεφάλαιο κίνησης

Σύμφωνα με την πράξη Διοικητικού Τραπέζης Ελλάδος ΠΔ/ΤΕ 1955/91 για τον προσδιορισμό των δανειακών αναγκών της κάθε επιχείρησης για κεφάλαιο κίνησης λαμβάνεται υπ' όψιν:

α) Το αντικείμενο της μεταποιητικής δραστηριότητας της επιχείρησης

β) Το ύψος του κύκλου εργασιών κατά το προηγούμενο έτος ή το προ της χορήγησης του δανείου 12μηνο.

Ο συνολικός τραπεζικός δανεισμός κάθε επιχείρησης για κεφάλαιο κίνησης δεν πρέπει να υπερβαίνει το 50% του κύκλου εργασιών της, κατά το προηγούμενο 12μηνο.

Η διάρκεια των δανείων καθορίζεται από τις τράπεζες. Οι μικτές επιχειρήσεις επιτρέπεται να χρηματοδοτηθούν μέχρι ποσοστού 25% του ετήσιου κύκλου εργασιών τους σε προϊόντα του μεταποιητικού κλάδου.

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ

Α. Ποιες Βιομηχανίες Χαρακτηρίζονται Γεωργικές

Σημαντικό κλάδο των βιομηχανιών, αποτελεί ο τομέας των γεωργικών βιομηχανιών. Με τον όρο «Γεωργικές Βιομηχανίες» χαρακτηρίζονται σύμφωνα με τον Νόμο 4035/1960 (άρθρο 16, παρ. 1) και το Π.Δ. 227/87 (ΦΕΚ 100^Α/23.6.87), οι βιομηχανίες εκείνες των οποίων οι εγκαταστάσεις αποσκοπούν στη διαλογή, τυποποίηση και συσκευασία, επεξεργασία ή συντήρηση φυτικών, κτηνοτροφικών ή αλιευτικών προϊόντων κατά το πρώτο, μετά την παραγωγή ή συγκομιδή τους, στάδιο.

Αποτελούν απαραίτητα έργα υποδομής για την καλύτερη αξιοποίηση της φυτικής και ζωικής παραγωγής και την προώθησή της, στον κατάλληλο χρόνο και χώρο, σε μορφή που ανταποκρίνεται στη σημερινή ζήτηση τυποποιημένων και βελτιωμένων γεωργικών προϊόντων.

Θεωρούνται προέκταση της πρωτογενούς παραγωγικής διαδικασίας (κάθετη οργάνωση παραγωγής) και αποτελούν δικλείδα ασφαλείας, για την κατοχύρωση των συμφερόντων των παραγωγών γεωργοκτηνοτρόφων και την εξασφάλιση ισορροπίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης.

Ο τομέας των γεωργικών βιομηχανιών καθυστέρηση ν' αναπτυχθεί στη χώρα μας και αυτό οφείλεται σε οικονομικούς κυρίως παράγοντες (στενότητα κεφαλαίων, έλλειψη τεχνικών γνώσεων κλπ).

Οι γεωργικές βιομηχανίες αναπτύχθηκαν με γρηγορότερο ρυθμό, μετά το 1962, όταν άρχισε η χορήγηση αξιόλογων ενισχύσεων προς τους φορείς τους (δάνεια τραπεζών – επιδοτήσεις δημοσίου), σε συνδυασμό με άλλα ευνοϊκά κίνητρα (φορολογικές απαλλαγές – μειωμένα επιτόκια κλπ).

Έτσι με το Π.Δ. 227/87 χαρακτηρίστηκαν ως γεωργικές οι ακόλουθες βιοτεχνικές και βιομηχανικές εγκαταστάσεις:

Α. Βιομηχανίες ζάχαρης και υποπροϊόντων αυτής

1. Εγκαταστάσεις παραγωγής, συσκευασίας και τυποποίησης ζάχαρης

Β. Βιομηχανίες οινοποίησης:

1. Οινοποιεία
2. Εγκαταστάσεις παραγωγής μηλίτη οίνου και οίνου φρούτων
3. Εγκαταστάσεις τυποποίησης οίνου

Γ. Βιομηχανίες τροφίμων

1. Ορυζόμυλοι (αποφλοιώση, διαχωρισμός, στίλβωση)
2. Επαρχιακοί αλευρόμυλοι πλήρους άλεσης σιτηρών
3. Εκκοκιστήρια αραβοσίτου
4. Εγκαταστάσεις παραγωγής αμυλωδών και προϊόντων αμύλου
5. Ζυμωτήρια κριθαριού
6. Ειδικοί αποθηκευτικοί χώροι για αποθήκευση δημητριακών και λοιπών γεωργικών προϊόντων
7. Εγκαταστάσεις παραγωγής πρωτεϊνών και λοιπών προϊόντων

8. Εγκαταστάσεις παραγωγής προτηγανισμένης πατάτας, πατάτας chip, νυφάδων αραβοσίτου και παρόμοιων προϊόντων
9. Εγκαταστάσεις καθαρισμού διαλογής, απολύμανσης τυποποίησης και αποθήκευσης σπόρων σιτηρών και των λοιπών φυτών μεγάλης καλλιέργειας
10. Εγκαταστάσεις διαλογής και συσκευασίας οπωρών, επιτραπέζιων σταφυλών κηπευτικών και ξηρών καρπών
11. Εγκαταστάσεις αποπρασινισμού εσπεριδοειδών
12. Εγκαταστάσεις αποξήρανσης γεωργικών προϊόντων
13. Εγκαταστάσεις απεντόμωσης γεωργικών προϊόντων
14. Εγκαταστάσεις διαλογής – συσκευασίας καπνοφύλλων
15. Εγκαταστάσεις απόληψης και επεξεργασίας μέλιτος
16. Εγκαταστάσεις αποθήκευσης και τυποποίησης καπνών
17. Εγκαταστάσεις τυποποίησης κατεψυγμένων γεωργικών προϊόντων
18. Εγκαταστάσεις παραγωγής παστεριωμένου γάλακτος και γάλακτος μακράς διάρκειας
19. Εγκαταστάσεις παραγωγής συμπυκνωμένου και κονιοποιημένου γάλακτος
20. Τυροκομεία, βουτυροκομεία και εγκαταστάσεις παραγωγής γιαούρτης
21. Κέντρα συλλογής, αποθήκευση, μεταφοράς γαλακτοκομικών προϊόντων
22. Κέντρα θηλασμού

23. Ζωοαγορές
24. Σφαγεία, πτηνοσφαγεία
25. Εγκαταστάσεις κοπής και τυποποίησης κρέατος
26. Κρεαταγορές
27. Αλαντοποιεία, κονσερβοποιεία κρέατος, εγκαταστάσεις παρασκευής καπνιστών και αλιπάστων κρεάτων
28. Εγκαταστάσεις ωοσκόπησης, ταξινόμησης και συσκευασίας αυγών, εκκολαπτήρια, κτηνοτροφικές και πτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.
29. Εγκαταστάσεις παρασκευής σκόνης αυγών
30. Εγκαταστάσεις άλεσης ή πολτοποίησης γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων για την παρασκευή ζωοτροφών
31. Εγκαταστάσεις τεμαχισμού και άλεσης χαρουπιών και διαχωρισμού χαρουπόσπορου
32. Εγκαταστάσεις τυποποίησης και συσκευασίας σταφίδων (Κορινθιακής και σουλτανίνας)
33. Εγκαταστάσεις παραγωγής πιπεριού και συναφών
34. Εγκαταστάσεις συντήρησης λαχανικών σε ξύδι, άλμη και άλλα
35. Εγκαταστάσεις παρασκευής χυμών οπωρών, σταφυλιών και κηπευτικών ως και παστερίωσης, συμπύκνωσης και συσκευασίας αυτών.

36. Εγκαταστάσεις παρασκευής πούπλας οπωρών και λαχανικών ως και συκοπάστας
  37. Κονσερβοποιεία (νωπών καρπών και κηπευτικών)
  38. Εγκαταστάσεις παρασκευής τοματοπολτού
  39. Εγκαταστάσεις παρασκευής μαρμελάδων και σακχαρόπηκτων κίτρων
  40. Εγκαταστάσεις παραγωγής σακχαρόπηκτων και γλυκών κουταλιού.
  41. Εγκαταστάσεις αποφλοιώσης αραχίδας
  42. Ανθαγορές και κέντρα τυποποίησης και διάθεσης λουλουδιών
  43. Κέντρα συλλογής και αποθήκευσης βιομηχανικών φυτών
  44. Εγκαταστάσεις παραγωγής τουρσιών, συντήρησης κίτρων, αμπελόφυλλων και άλλων
  45. Εγκαταστάσεις επεξεργασίας μαστίχας Χίου και προϊόντων της, όπως μαστιχέλαιο
  46. Εγκαταστάσεις παραγωγής πυτιάς και προϊόντων που προκαλούν ζύμωση
- Δ. Βιομηχανίες ελαίων και λιπών*
1. Ελαιουργεία (ελαιόλαδου) και ελαιοδεξαμενές
  2. Εγκαταστάσεις τυποποίησης ελαιολάδου

3. Σπορelaiουργεία
4. Εγκαταστάσεις παρασκευής, επεξεργασίας και συσκευασίας βρώσιμων ελαίων
5. Εγκαταστάσεις μεταποίησης ελιών σε παράγωγα προϊόντα
6. Εγκαταστάσεις αξιοποίησης ελαιοπυρήνα

Ε. Βιομηχανίες ινών φυτικής και ζωϊκής προέλευσης

1. Εκκοκιστήρια βαμβακιού
2. Εγκαταστάσεις αναπήνισης βαμβάκων μεταξοσκώληκα
3. Εγκαταστάσεις επεξεργασίας στελεχών κάνναβης, λίνου και άλλων κλωστικών φυτών.

ΣΤ. Βιομηχανικές ή Βιοτεχνικές εγκαταστάσεις αλιευτικών προϊόντων

1. Εγκαταστάσεις εκτροφής ψαριών, μαλακίων και καρκινοειδών (ιχθυογεννητικοί σταθμοί).
2. Εγκαταστάσεις συγκέντρωσης, διαλογής εξυγίανσης και συσκευασίας αλιευμάτων και οστρακοειδών
3. Ιχθυόσκαλες, αλιευτικοί σταθμοί
4. Ψαραγορές
5. Πλοία - Εργοστάσια αλιευμάτων
6. Εγκαταστάσεις επεξεργασίας νωπών και κατεψυγμένων αλιευμάτων (τεμαχισμός, αποδερματοποίηση, τυποποίηση, φιλε-

τοποίηση) συμπεριλαμβανομένων των μαλακίων μαλακοστράκων και οστρακοειδών.

7. Εγκαταστάσεις επεξεργασίας αυγών ψαριών
8. Εγκαταστάσεις επεξεργασίας αλιπάστων αλιευμάτων
9. Κονσερβοποιεία αλιευμάτων
10. Εγκαταστάσεις καπνίσματος αλιευμάτων
11. Εγκαταστάσεις επεξεργασίας και κονσερβοποίησης οστρακοειδών και καρκινοειδών.
12. Εγκαταστάσεις παραγωγής ιχθυαλεύρων και ιχθυελαίων.

Z. Διάφορες βιομηχανίες και βιοτεχνίες επεξεργασίας γεωργικών προϊόντων

1. Εγκαταστάσεις επεξεργασίας αρωματικών φυτικών προϊόντων για παρασκευή φυσικών αιθέριων λαδιών.
2. Εγκαταστάσεις επεξεργασίας δαφνόφυλλων, λουλουδιών φιλύρας και λοιπών δασοπονικών ειδών
3. Εγκαταστάσεις βοηθητικές στη γεωργία

Ψυκτικές εγκαταστάσεις πρόψυξης, διατήρησης σε ψύξη και κατάψυξης των ευπαθών τροφίμων και λοιπών γεωργικών κτηνοτροφικών και αλιευτικών προϊόντων, καθώς και εφαρμογών της ψύξης για την επεξεργασία και συντήρηση των προϊόντων αυτών.

Η. Βιομηχανίες επεξεργασίας ξύλου και δασικών προϊόντων

1. Εγκαταστάσεις πρίσης ξύλου
2. Εγκαταστάσεις ξήρανσης, άτμισης και εμποτισμού ξύλου
3. Εγκαταστάσεις επεξεργασίας ρητίνης
4. Εγκαταστάσεις κατασκευής ξυλοκιβωτίων για διακίνηση των αγροτικών προϊόντων.

Η γεωργική βιοτεχνική ή βιομηχανική επιχείρηση, κατά την έννοια του παραπάνω διατάγματος, πρέπει να έχει μία τουλάχιστον από τις δραστηριότητες που αναφέρονται πιο πάνω ως κύρια δραστηριότητά της, η δε τυχόν δευτερεύουσα δραστηριότητά της πρέπει να είναι σχετική με την κύρια τοιαύτη.

Η κρίση και η ευθύνη για το χαρακτηρισμό μιας επιχείρησης ως γεωργικής βιοτεχνίας ή βιομηχανίας βαρύνει την Τράπεζα, η οποία σε περίπτωση αμφιβολιών, ως προς το χαρακτηρισμό με βάση τα εκδιδόμενα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του Ν. 4035/60 διατάγματα, να προκαλέσει κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας και Βιομηχανίας, Ενέργειας και τεχνολογίας, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση της αρμόδιας Δ/σης του Υπουργείου

Γεωργίας ή Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, όπου πρέπει ν' αναφέρεται ρητά ότι η συγκεκριμένη επιχείρηση είναι γεωργική βιομηχανία ή βιοτεχνία.

Οι κατά τ' ανωτέρω χαρακτηριζόμενες ως γεωργικές βιομηχανικές ή βιοτεχνικές επιχειρήσεις, εξακολουθούν να θεωρούνται βιομηχανικές ή

βιοτεχνικές και τα της χορήγησης άδειας λειτουργίας βιομηχανιών, βιοτεχνιών, πάσης φύσεως μηχανολογικών εγκαταστάσεων και αποθηκών και περί άλλων τινών συναφών διατάξεων (ΦΕΚ/210/ΑΣ/1967) και του Ν. 1360/83" προώθηση των επενδύσεων, οργάνωση των Υπηρεσιών Κρατικών Προμηθειών και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ G5/A/24.5.83).

B. Σκοπός και κατηγορίες δανείων

Οι γεωργικές βιομηχανίες είναι επιχειρήσεις χαρακτηριστικά εποχιακές. Επεξεργάζονται πρώτες ύλες γεωργοκτηνοτροφικής εποχιακής παραγωγής και είναι συνήθως μονάδες μη συνεχούς απασχόλησης (δυσχέρεια επακριβούς προκαθορισμού του βαθμού απασχόλησης, αυξομειώσεις αριθμού απασχολουμένων).

Η άγωνα δέσμευση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού, η παροδική χρησιμοποίηση προσωπικού κ. ά. Δημιουργούν υψηλά έξοδα εκμετάλλευσης.

Καταφεύγουν σχεδόν πάντοτε στο δανειακό κεφάλαιο (συνήθως τραπεζικό) για να αντιμετωπίσουν τόσο δαπάνες απόκτησης παγίων περιουσιακών στοιχείων (εγκαταστάσεις) όσο και το απαραίτητο κυκλοφοριακό ή κεφάλαιο κίνησης (μόνιμο ή εποχιακό).

1. Διάκριση Δανείων προς Γεωργ. Βιομηχανίες

Τα δάνεια διακρίνονται:

1. Σε μεσοπρόθεσμα (διάρκειας μέχρι 8 χρόνια) μακροπρόθεσμα (Διάρκειας μέχρι 20 χρόνια), για επενδύσεις σε κτιριακές και

μηχανολογικές βελτιώσεις ή εξοπλισμό μονάδων γεωργικών βιομηχανιών, που ιδρύονται ή επεκτείνονται (συμπλήρωση, επέκταση, εκσυγχρονισμός, βελτίωση κ.λ.π.)

2. Βραχυπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις (κυκλοφοριακό κεφάλαιο ή μονιμότερου χαρακτήρα, εγγυητικές επιστολές) σε μονάδες που λειτουργούν, με ενέχυρο τα προϊόντα που παράγονται (με τυποποίηση, συντήρηση, επεξεργασία και μεταποίηση), τα υλικά συσκευασίας και την πρώτη ύλη.

Η εκτίμηση του απαιτούμενου πάγιου κεφαλαίου είναι σχετικά ευχερέστερη, εφόσον οι τεχνικές μελέτες, όπου στηρίζονται οι επενδύσεις είναι σωστές και δεν υπόκεινται σε αναθεωρήσεις.

Αντίθετα, ο προσδιορισμός του κυκλοφοριακού κεφαλαίου είναι δυσχερέστερος, γιατί δεν επηρεάζεται μόνο από τον κύκλο εργασιών, αλλά και από την ταχύτητα κυκλοφορίας των αποθεμάτων.

2. Τι επιδιώκεται με τα δάνεια προς Γεωργ. Βιομηχανίες

Με τα δάνεια (μ/σμα - β/σμα) δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για αύξηση της παραγωγικότητας των γεωργικών βιομηχανιών, για καλύτερη αξιοποίηση της γεωργοκτηνοτροφικής παραγωγής, με συνέπεια να επιτυγχάνονται ευνοϊκά οικονομικά αποτελέσματα, για την εθνική οικονομία, τη μονάδα και τους παραγωγούς.

Με τη βιομηχανική επεξεργασία των αγροτικών προϊόντων επιτυγχάνονται εξαγωγές και καλύτερες τιμές, για τους γεωργοκτηνοτρόφους.

Επίσης προστατεύονται οι μικροπαραγωγοί από τους κερδοσκόπους, που εκμεταλλεύονται την οικονομική τους αδυναμία, στην εποχή της συγκομιδής, επειδή τα προϊόντα είναι φθαρτά.

Με την επεξεργασία τους, τα φθαρτά γεωργικά προϊόντα διατηρούνται πολύ περισσότερο και έτσι επιμηκύνεται ο χρόνος διάθεσής τους.

3) Διάρκεια δανείων

1) Η διάρκεια κλιμακώνεται ανάλογα με το χρόνο που θα χρειαστεί για την απόσβεση των παγίων στοιχείων (κτιριακά - μηχανολογικός εξοπλισμός - βοηθητικός εξοπλισμός). Εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στις εγκριτικές διαταγές των ονομαστικών δανείων ή ομαδικών πιστώσεων, η διάρκεια των δανείων, από τη σύναψη μέχρι τη λήξη της τελευταίας δόσης, θα φτάνει μέχρι 12 (δώδεκα) το πολύ χρόνια, για τα κτίρια και τον ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό και από 3-10 (τρία ως δέκα) χρόνια, κατά περίπτωση, για το βοηθητικό εξοπλισμό (ανυψωτικά οχήματα, παλέτες, πλαστικά κιβώτια μεταφοράς κ.λ.π.).

2) Δάνεια που εγκρίνονται από τα Κεντρικά

Όργανα, έναντι της κρατικής επιχορήγησης επενδύσεων, που υπάγονται στις διατάξεις του Ν. 262/82 (Απόφ. 278/1.11.85 της Επιτροπής Νομισματικών θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος) ή έναντι της επιδότησης Κανονισμών ΕΟΚ, θα χορηγούνται με μικρότερη διάρκεια (μέχρι 3 χρόνια), γιατί αυτά εξοφλούνται από τις εισπραττόμενες δόσεις της κρατικής επιχορήγησης ή επιδότησης FEOGA που διατίθενται υποχρεωτικά και κατά προτεραιότητα για το

σκοπό αυτό. Για μεταχειρισμένα μηχανήματα, η διάρκεια φτάνει μέχρι 6 (έξι) χρόνια (Πράξη 653/30.12.85 Διοικητή Τράπεζας Ελλάδος).

3) Η πρώτη τοκοχρεωλυτική δόση θα λήγει ένα χρόνο μετά την αποπεράτωση του έργου. Στο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από τη σύναψη του δανείου και μέχρι το τέλος της χαριστικής περιόδου θα υπολογίζονται μόνο απλοί τόκοι, χωρίς χρεωλύσιο. Το διάστημα αυτό (χαριστική περίοδος), στις περιπτώσεις που δεν ορίζεται διαφορετικά από τις εγκριτικές διαταγές των δανείων, δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο των δύο ετών.

Η χρηματοδότηση των επιχειρήσεων για πάγιες εγκαταστάσεις και εξοπλισμό γίνεται με τους εξής όρους:

α) Η χρηματοδότηση δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 70% της δαπάνης, προκειμένου για υφιστάμενες εγκαταστάσεις. Εάν συμπεριλαμβάνεται και αγορά οικοπέδου, χρηματοδοτείται μέχρι το 50% της αξίας του.

β) Οι μικτές επιχειρήσεις δανειοδοτούνται μόνον για δαπάνες εγκατάστασης ή εξοπλισμού που αφορούν στον μεταποιητικό κλάδο τους.

γ) Η διάρκεια και ο τρόπος εξόφλησης των δανείων καθορίζονται από τις τράπεζες.

Και για τους δύο τύπους δανείων το επιτόκιο δανεισμού καθορίζεται ίσο με αυτό των εντόκων γραμματίων (12/μηνες διάρκειας) του δημοσίου, της τελευταίας έκδοσης.

3.3. Τουριστικές επιχειρήσεις

Οι τράπεζες χορηγούν επίσης, μακροπρόθεσμα δάνεια για τους πιο κάτω σκοπούς:

A. Ανέγερση ή επέκταση τουριστικών μονάδων ή αποπεράτωση ημιτελών.

1. Ύψος δανείου: Μέχρι 100% του κόστους της επένδυσης
2. Διάρκεια: 7-10 χρόνια
3. Επιτόκιο: Καθορίζεται ελεύθερα από τις τράπεζες
4. Καταβολή: Τμηματικά ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών
5. Εξυπηρέτηση: δμηνιαίες τοκοχρεωλυτικές δόσεις και ένας χρόνος περίοδος χάριτος.

B) Βελτίωση και εκσυγχρονισμός των εγκαταστάσεων

1. Ύψος δανείου: Μέχρι 100% του κόστους
2. Διάρκεια: 7-10 χρόνια
3. Επιτόκιο: Καθορίζεται ελεύθερα από τις τράπεζες
4. Καταβολή: Τμηματικά ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών
5. Εξυπηρέτηση: δμηνιαίες τοκοχρεωλυτικές δόσεις και ένας χρόνος περίοδος χάριτος.

Οι τουριστικές επιχειρήσεις χρηματοδοτούνται επίσης για:

- Κατασκευή θερμαινόμενης πισίνας

- Δημιουργία τουριστικών κέντρων παραδοσιακής βιοτεχνίας
- Κατασκευή κέντρων ψυχαγωγίας

3.4. Ναυτιλιακές Επιχειρήσεις

Οι χρηματοδοτήσεις προς τις Ελληνικές και ξένες ναυτιλιακές επιχειρήσεις είναι για: α) Κατασκευή, μετασκευή ή επισκευή πλοίων σε ελληνικά ναυπηγεία.

β) Κατασκευή ή μετασκευή πλοίων που θα εκτελούν πλόες εξωτερικού

γ) Επισκευή πλοίων που εκτελούν πλόες εξωτερικού (σε συνάλλαγμα)

δ) Αλιευτικά σκάφη (από την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος)

ε) Κεφάλαιο κίνησης

3.5. Δάνεια σε συνάλλαγμα

Σε εξαγωγικές επιχειρήσεις με έδρα την Ελλάδα χορηγούνται μακροπρόθεσμα δάνεια σε συνάλλαγμα, για νέες επενδύσεις, επεκτάσεις, ανάγκες κεφαλαίου κίνησης μονιμότερου χαρακτήρα, ανάγκες ανακαίνισης, εκσυγχρονισμού κλπ. και καλύπτουν το σύνολο σχεδόν των κλάδων της Οικονομίας. Η διάρκεια του δανείου είναι από 3 έως 11 έτη κατ' ανώτατο όριο.

Νόμισμα:

Το δάνειο μπορεί να συνομολογηθεί σε \$ ΗΠΑ ή σε οποιοδήποτε άλλο νόμισμα διαπραγματεύσιμο στην διατραπεζική αγορά

συναλλάγματος (FIXING) Αθηνών.

Επιτόκιο: α)Κυμαινόμενο : Το libor USD 6 μηνών ή το Athibor 6 μηνών (ως βασικό επιτόκιο) με μικρή προσαύξηση (π.χ. για δάνεια σε USD, κατά 0,4 εκατ. μονάδες).

Σταθερό: Καθορίζεται με βάση τις συνθήκες της αγοράς από το DEALING ROOM της Τράπεζας.

Περιθώριο επιτοκίου έως 1,5 εκατοστιαίες μονάδες κατ ανώτατο όριο.

Νόμιμες προσαυξήσεις επιτοκίου υπέρ τρίτων, όπως εισφορά Ν.128175, Ε.Φ.Τ.Ε. επί τόκων, κλπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ 2601/98

4.1. Εισαγωγή

Με τις νέες ρυθμίσεις τα επενδυτικά κίνητρα εξακολουθούν να αποτελούν ένα από τα βασικά μέσα της διαρθρωτικής πολιτικής για την ενίσχυση του παραγωγικού δυναμικού της χώρας, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας, την αύξηση της απασχόλησης και την ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη.

4.2. Παρεχόμενα είδη ενισχύσεων για τις επιχειρήσεις μέσω του αναπτυξιακού Ν. 2601/98

Στα υπαγόμενα επενδυτικά προγράμματα και σχέδια παρέχονται τα ακόλουθα είδη ενισχύσεων:

α) Επιχορήγηση που συνίσταται στη δωρεάν παροχή από το Δημόσιο χρηματικού ποσού για την κάλυψη τμήματος της ενισχυόμενης, δαπάνης του επενδυτικού σχεδίου

β) Επιδότηση των τόκων που συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλομένων τόκων των μεσομακροπρόθεσμων δανείων τετραετούς τουλάχιστον διάρκειας, που λαμβάνονται για την υλοποίηση της ενισχυόμενης δαπάνης της επένδυσης

γ) Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης που συνίσταται στην κάλυψη

από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλομένων δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης που συνάπτεται για την απόκτηση της χρήσης καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού

δ) Φορολογική απαλλαγή ύψους μέχρι ενός ποσοστού επί της αξίας της ενισχυόμενης επένδυσης ή/ και της αξίας της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση. Η ενίσχυση αυτή συνίσταται στην απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος μη διανεμομένων κερδών της πρώτης δεκαετίας από την πραγματοποίηση της επένδυσης ή του προγράμματος, με το σχηματισμό ισόποσου αφορολόγητου αποθεματικού.

Παρέχονται ειδικά κίνητρα, πέραν των ανωτέρω, για ιδιαιζόντως σημαντικές βιομηχανικές, μεταλλευτικές και τουριστικές επενδύσεις, ύψους άνω των είκοσι πέντε (25) δισ. δρχ. με σημαντικές επιπτώσεις στη διεθνή ανταγωνιστικότητα της χώρας και στην απασχόληση με τη δημιουργία 300 τουλάχιστον νέων θέσεων μόνιμης απασχόλησης

Τα είδη ενισχύσεων παρέχονται εναλλακτικά σε δύο "πακέτα" κινήτρων ως εξής:

α) Επιχορήγηση η/ και επιδότηση τόκων ή / και επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης

β) Φορολογική απαλλαγή και επιδότηση τόκων αν ληφθεί επενδυτικό δάνειο

Επίσης προβλέπονται:

- ειδικά καθεστώτα ενίσχυσης, στα πλαίσια ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης, περιφερειών ή τμημάτων περιφερειών της χώρας ή ορισμένων κατηγοριών επιχειρήσεων, τα οποία περιλαμβάνουν εκτός των προαναφερομένων ειδών ενισχύσεων, πρόσθετα κίνητρα καθώς και ειδικά πρόσθετα κριτήρια επιλεξιμότητας και υπαγωγής.

- πολυετή επιχειρηματικά σχέδια διάσωσης και αναδιάρθρωσης μεγάλων υφισταμένων μεταποιητικών ή μεταλλευτικών επιχειρήσεων που απασχολούν τουλάχιστον 150 άτομα, με σκοπό τον εκσυγχρονισμό, την εξυγίανση και ανάπτυξη τους, βάσει ολοκληρωμένων επιχειρηματικών προτάσεων

Τα παραπάνω ρυθμίζονται με ad hoc Προεδρικά Διατάγματα και Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις.

4.3. Οι επιλέξιμοι επενδυτικοί φορείς

Για την εφαρμογή των ενισχύσεων του νέου νόμου οι φορείς (εταιρείες ή ατομικές επιχειρήσεις) της επενδυτικής δραστηριότητας, διακρίνονται σε νέους ή παλαιούς. Νέοι φορείς θεωρούνται οι νεοιδρυόμενες εταιρείες ή ατομικές επιχειρήσεις, καθώς και εκείνες που υποβάλλουν αίτηση υπαγωγής πριν παρέλθει πενταετία από τη σύστασή τους ή την έναρξη επιτηδεύματος προκειμένου για ατομικές επιχειρήσεις. Παλαιοί φορείς είναι εκείνοι που υποβάλλουν αίτηση για εφαρμογή των ενισχύσεων του παρόντος, μετά την πάροδο πενταετίας από τη σύστασή τους ή την έναρξη επιτηδεύματος προκειμένου για ατομικές επιχειρήσεις.

Οι φορείς οι οποίοι προέρχονται από συγχώνευση ή απορρόφηση υφισταμένων επιχειρήσεων, θεωρούνται ως παλαιοί εφ' όσον έστω και

για μία από αυτές, έχει παρέλθει πενταετία από τη σύστασή της.

4.4. Οι επιχειρηματικές δραστηριότητες που υπάγονται στον αναπτυξιακό νόμο και για ποιες δαπάνες

Στο νέο αναπτυξιακό νόμο υπάγονται επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε όλους τους τομείς της οικονομίας:

- πρωτογενή (π.χ. θερμοκήπια, κτηνοτροφικές μονάδες, επιχειρήσεις ιχθυοκαλλιέργειας)
- δευτερογενή (μεταποιητικές επιχειρήσεις που ασκούν δραστηριότητες σύμφωνα με την κατάταξη ΣΤΑΚΟΔ 91 της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος - βλ. άρθρο 15 του Ν. 2601/98)
- τριτογενή τομέα (π.χ. εργαστήρια εφαρμοσμένης βιομηχανικής, ενεργειακής, μεταλλευτικής, γεωργικής, κτηνοτροφικής, δασικής και ιχθυοκαλλιεργητικής έρευνας, επιχειρήσεις ανάπτυξης τεχνολογιών και βιομηχανικών σχεδίων, παροχής υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας, ανάπτυξης λογισμικού, εργαστήρια παροχής υπηρεσιών ποιότητας κλ.π)
- τουρισμό (περιλαμβάνονται εκτός των ξενοδοχειακών μονάδων και οι ειδικές τουριστικές υποδομές, όπως συνεδριακά και χιονοδρομικά κέντρα, μαρίνες, γήπεδα γκόλφ, κέντρα θαλασσοθεραπείας, τουρισμού υγείας, προπονητικού και αθλητικού τουρισμού, αξιοποίηση ιαματικών πηγών, εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης

μορφής σε ξενοδοχεία και camping, κλπ)

4.5. Περιοχές κινήτρων που χωρίζεται η χώρα

Για την εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 2601/98 η Επικράτεια κατανέμεται σε τέσσερις περιοχές ως εξής:

ΠΕΡΙΟΧΗ Α: Περιλαμβάνει τους Νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης, πλην των τμημάτων τους που εντάσσονται στις λοιπές περιοχές

ΠΕΡΙΟΧΗ Β: Περιλαμβάνει τη ΒΙΠΕ ΕΤΒΑ, την Επαρχία Λαγκαδά και το τμήμα δυτικά του ποταμού Αξιού του Ν. Θεσ/νίκης, την επαρχία Τροιζηνίας του Ν. Αττικής, καθώς και τις περιφέρειες, τους νομούς ή τα τμήματα νομών της Επικράτειας που δεν εντάσσονται στις περιοχές Δ, Γ, και Α.

ΠΕΡΙΟΧΗ Γ: Θεωρείται η ζώνη μέσου βαθμού ενίσχυσης και περιλαμβάνει περιοχές με έντονα προβλήματα απασχόλησης που ορίζονται ανά διετία με κοινή Υπουργική απόφαση και με κριτήρια την ύπαρξη ανεργίας τουλάχιστον κατά μία ποσοστιαία μονάδα ανώτερη του μέσου όρου χώρας κατά την τελευταία τετραετία ή /και τη μείωση του ενεργού πληθυσμού σύμφωνα με τα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία. Περιλαμβάνει επίσης τη Ζώνη Λαυρεωτικής του Νομού Αττικής.

ΠΕΡΙΟΧΗ Δ.: Περιλαμβάνει τους Νομούς Ξάνθης, Ροδόπης και Έβρου, τις ΒΙΠΕ, ΕΤΒΑ της περιφέρειας Ηπείρου τα νησιά της Ελληνικής Επικράτειας με πληθυσμό μέχρι 3.100 κατοίκους, τα νησιά της Περιφέρειας Βορείου Αιγίου, τη νήσο Θάσο, το Νομό Δωδεκανήσου

(πλην της πόλης της Ρόδου) και την παραμεθόριο ζώνη του ηπειρωτικού τμήματος της χώρας σε απόσταση 20 χλμ από τα σύνορα.

Νέες επιχειρήσεις			Παλιές επιχειρήσεις	
Περιοχή Δ	Επιχορήγηση Επιδότηση επιτοκίου Νέες ξενοδοχειακές μονάδες	40% 40% 25%	Επιδότηση επιτοκίου 100% της επένδυσης εκπίπτει τα κέρδη 10 ετίας	40%
Περιοχή Γ	Επιχορήγηση Επιδότηση επιτοκίου Νέες ξενοδοχειακές μονάδες	30% 30% 15%	Επιδότηση επιτοκίου 70% της επένδυσης εκπίπτει από τα κέρδη 10 ετίας	30%
Περιοχή Β	Επιχορήγηση Επιδότηση επιτοκίου Νέες ξενοδοχειακές μονάδες	15% 15% ---	Επιδότηση επιτοκίου 70% της επένδυσης εκπίπτει από τα κέρδη 10 ετίας	15%
Περιοχή Α	(Κίνητρα μόνο για ειδικές επενδύσεις) Επιχορήγηση Επιδότηση επιτοκίου	 25-40% 25-40%	(Κίνητρα μόνο για ειδικές επενδύσεις) Επιδότηση επιτοκίου 60-100% της επένδυσης εκπίπτει από τα κέρδη 10ετίας	 25-40%

Οι ειδικές επενδύσεις αφορούν μεταξύ άλλων στην προστασία περιβάλλοντος και στην εξοικονόμηση ενέργειας, στην παραγωγή προϊόντων και παροχή υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας καθώς και στην παραγωγή νέων προϊόντων.

4.6. Υπάρχουν οριζόντια κίνητρα και πως εφαρμόζονται

Εφαρμόζονται ενιαία και παρέχονται χωρίς κλιμάκωση σε όλες τις περιοχές της Επικράτειας σε:

- τουριστικές επενδύσεις
- για εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων και campings (δωρεάν επιχορήγηση, επιδότηση τόκων και χρηματοδοτικής μίσθωσης σε ποσοστό 25% καθώς και φορολογικές απαλλαγές σε ποσοστό 60%)
- μετατροπή παραδοσιακών και διατηρητέων κτιρίων σε

ξενοδοχειακές μονάδες (δωρεάν επιχορήγηση, επιδότηση τόκων και χρηματοδοτικής μίσθωσης σε ποσοστό 40% καθώς και φορολογικές απαλλαγές σε ποσοστό 100%)

- για συνεδριακά κέντρα, χιονοδρομικά κέντρα, αξιοποίηση ιαματικών πηγών, λιμένων σκαφών αναψυχής(μαρίνες), κέντρα θαλασσοθεραπείας, κέντρα τουρισμού υγείας και κέντρα προπονητικού - αθλητικού τουρισμού (δωρεάν επιχορήγηση, επιδότηση τόκων και χρηματοδοτικής μίσθωσης σε ποσοστό 35% καθώς και φορολογικές απαλλαγές σε ποσοστό 70%)

- για αυτοτελή συνεδριακά κέντρα εκτός ξενοδοχείων και γήπεδα γκολφ (δωρεάν επιχορήγηση, επιδότηση τόκων και χρηματοδοτικής μίσθωσης σε ποσοστό 40% καθώς και φορολογικές απαλλαγές σε ποσοστό 100%)

- επενδύσεις ή / και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού των κέντρων κοινής επιχειρηματικής δράσης και των εταιρειών διεθνούς εμπορίου (επιχορήγηση, επιδότηση τόκων ή / και επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης σε ποσοστό 30% για όλες τις περιοχές της χώρας και σε ποσοστό 25% για την αλλοδαπή)

- επενδύσεις εμπορικών επιχειρήσεων (μόνο η ενίσχυση της φορολογικής απαλλαγής σε ποσοστό 50%)

- επενδύσεις υλοποίησης των ολοκληρωμένων πολυετών επιχειρηματικών σχεδίων (μόνο η ενίσχυση της επιχορήγησης σε ενιαίο ποσοστό 35%)

- επενδύσεις τεχνικών εταιρειών (μόνο η ενίσχυση της επιχορήγησης σε ενιαίο ποσοστό 10%)
- επενδύσεις δημόσιας χρήσης σταθμών αυτοκινήτων (μόνο η ενίσχυση της επιχορήγησης με ποσό 600.000 δρχ. ανά νόμιμη θέση στάθμευσης) · επενδύσεις παραγωγής και συμπαραγωγής ηλεκτρισμού (δωρεάν επιχορήγηση, επιδότηση τόκων και χρηματοδοτικής μίσθωσης σε ποσοστό 40% καθώς και φορολογικές απαλλαγές σε ποσοστό 100%)
- επενδύσεις μεταλλευτικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων αξιοποίησης βιομηχανικών ορυκτών και λατόμευσης μαρμάρων (δωρεάν επιχορήγηση, επιδότηση τόκων και χρηματοδοτικής μίσθωσης σε ποσοστό 30% καθώς και φορολογικές απαλλαγές σε ποσοστό 70% πλην Α περιοχής)

4.7. Επενδύσεις στην Αλβανία

α) επενδυτικά σχέδια ύψους 30-200 εκ. δρχ. μεταποιητικών επιχειρήσεων όλων των κλάδων (υπάρχουν περιπτώσεις εξαιρέσεων) μόνο για ίδρυση παραγωγικών μονάδων

β) γεωργικές επιχειρήσεις θερμοκηπιακού τύπου, κτηνοτροφικές επιχειρήσεις εσταλισμένου ή ημισταβλισμένου τύπου και αλιευτικές επιχειρήσεις (υδατοκαλλιέργειες) σύγχρονης τεχνολογίας για επενδυτικά σχέδια κόστους 20-100 εκ. δρχ..

Στις ανωτέρω επενδύσεις παρέχεται μόνο η ενίσχυση της επιχορήγησης ανεξάρτητα αν αυτές γίνονται από νέους ή παλαιούς φορείς, σε ποσοστό 30%

Η επενδυτική δαπάνη που αφορά στην αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού επιχορηγείται μόνο εφόσον πρόκειται για καινούργιο

Οι αιτήσεις υπαγωγής κατατίθενται και εξετάζονται μόνο από την Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

4.8. Ποσοστό επιχορήγησης

Το ποσοστό της επιχορήγησης συνδέεται με τις δημιουργούμενες νέες θέσεις απασχόλησης και εναρμονίζεται με την αυξημένη έμφαση που αποδίδεται στην αντιμετώπιση της ανεργίας. Ο ορισμός οροφής καταβαλλομένης επιχορήγησης ανά δημιουργούμενη νέα μόνιμη θέση εργασίας ορίζεται σε 15 εκατ. δρχ. ανά θέση, ελεγχόμενη για μια πενταετία από την ολοκλήρωση της επένδυσης.

Με τον τρόπο αυτό οι επιχορηγήσεις θα συγκεντρώνονται περισσότερο στις επενδύσεις με τις θετικότερες επιπτώσεις στην απασχόληση.

Ο παραπάνω περιορισμός δεν υφίσταται για επενδύσεις όπως τα ολοκληρωμένα επενδυτικά σχέδια, οι καινοτομικές επενδύσεις, οι επενδύσεις ανανεώσιμων μορφών ενέργειας, προστασίας περιβάλλοντος κ.λ.π.

4.9. Πως ενισχύονται οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) από τον αναπτυξιακό νόμο

Η προαναφερθείσα σύνδεση της επιχορήγησης με νέες θέσεις απασχόλησης κατευθύνει σε μεγαλύτερο βαθμό τα κίνητρα προς την

ενίσχυση των ΜΜΕ για τις οποίες είναι δεδομένη η υψηλότερη σχέση θέσεων απασχόλησης προς τα επενδύόμενα κεφάλαια.

Ενισχύεται λοιπόν η διεθνής ανταγωνιστικότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων με μέτρα όπως:

- η προώθηση της κοινής επιχειρηματικής δράσης με τη διασύνδεση των ενεργειών δύο τουλάχιστον μικρομεσαίων μεταποιητικών επιχειρήσεων με εμπορικές επιχειρήσεις και επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών προκειμένου να δημιουργήσουν υποδομές κοινής εξυπηρέτησης
- η επιχορήγηση δαπανών κοινών επενδύσεων τριών τουλάχιστον ΜΜΕ που στοχεύουν στη μείωση του κόστους παραγωγής και διάθεσης των παραγομένων προϊόντων
- οι φορολογικές απαλλαγές για κοινές δράσεις μικρομεσαίων εμπορικών επιχειρήσεων για δαπάνες κατασκευής αποθηκών, ψυκτικών θαλάμων, συστημάτων ποιοτικού ελέγχου και συστημάτων λογισμικού
- ο ορισμός του κατωφλίου για υπαγωγή επενδύσεων νέων μονάδων στα 45 εκατ. δρχ. (25 εκατ. δρχ. στα νησιά)

4.10. Ποια είναι η υποχρεωτική ίδια συμμετοχή

Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής του επενδυτή στις επενδύσεις που εντάσσονται στο καθεστώς ενίσχυσης της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 40% των ενισχυόμενων δαπανών ανεξαρτήτως είδους επένδυσης και περιοχής πραγματοποίησής της.

Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής στην επένδυση που έχει εγκριθεί αρχικά με την απόφαση υπαγωγής δεν είναι δυνατό να μειωθεί κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης.

Ως ίδια συμμετοχή του επενδυτή νοείται για μεν τις νεοϊδρυόμενες εταιρείες το καταβεβλημένο κεφάλαιό τους για δε τις υφιστάμενες το ποσό της αύξησης του εταιρικού κεφαλαίου τους που προκύπτει από νέες σε μετρητά εισφορές των εταίρων ή κατά περίπτωση τα φορολογηθέντα αποθεματικά εκτός του τακτικού χωρίς να απαιτείται αύξηση του μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου (λαμβάνεται πάντα υπόψη η οικονομική ευρωστία της επιχείρησης) και υπό τον όρο ότι τα αποθεματικά αυτά δεν θα μπορούν να διανεμηθούν πριν την παρέλευση δεκαετίας από την ολοκλήρωση της επένδυσης.

Η αξία του οικοπέδου εντός του οποίου πραγματοποιείται η επένδυση δεν αποτελεί τμήμα της ίδιας συμμετοχής.

4.11. Προϋποθέσεις αναλήψεως του επενδυτικού δανείου

Στις περιπτώσεις που στο προτεινόμενο για ενίσχυση επενδυτικό η επιχειρηματικό σχέδιο προβλέπεται και η χρησιμοποίηση δανείου αυτό πρέπει

- να είναι μεσομακροπρόθεσμο, τετραετούς τουλάχιστον διάρκειας
- να έχει τη μορφή τραπεζικού δανείου ή ομολογιακού δανείου εκδιδόμενου σε δημόσια ή μη εγγραφή ή δανείου από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, αποκλεισμένης της μορφής

αλληλόχρεου λογαριασμού

- να λαμβάνεται για την πραγματοποίηση του επενδυτικού ή επιχειρηματικού σχεδίου όπως αυτό θα προκύπτει ρητά από τη σχετική δανειακή σύμβαση
- να έχει εγκριθεί από τη χρηματοδοτούσα τράπεζα ή το χρηματοδοτικό οργανισμό κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής στις ενισχύσεις του νόμου.

Το επενδυτικό δάνειο μπορεί να λαμβάνεται και σε συνάλλαγμα αλλά η επιδότηση των τόκων γίνεται πάντα σε δραχμές.

Η επιδότηση των τόκων του επενδυτικού δανείου παρέχεται για χρονικό διάστημα έξι ετών από την πρώτη ανάληψη δόσης του δανείου και καταβάλλεται αφού βεβαίως έχουν καταβληθεί οι αντίστοιχοι τόκοι και αφού εκδοθούν η απόφαση ολοκλήρωσης της επένδυσης και η απόφαση πιστοποίησης της έναρξης της παραγωγικής διαδικασίας.

Σε περίπτωση εκχώρησης της επιδότησης επιτοκίου στη χρηματοδοτούσα τράπεζα, η επιδότηση καταβάλλεται στην τράπεζα εφόσον ο επενδυτής έχει καταβάλλει τους τόκους στο ποσοστό που του αναλογεί.

4.12. Τα κριτήρια επιλογής και τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά για την υπαγωγή επενδύσεων στα κίνητρα επιχορήγησης επιδότησης τόκων και χρηματοδοτικής μίσθωσης

Όλα τα προτεινόμενα επενδυτικά σχέδια αξιολογούνται και βαθμολογούνται με βάση ομάδες κριτηρίων όπως

α) κριτήρια εκτίμησης της βιωσιμότητας που εφαρμόζονται για όλα τα επενδυτικά σχέδια σε όλους τους τομείς

β) κοινά κριτήρια προτεραιότητας υπαγωγής των βιώσιμων επενδύσεων όλων των τομέων οικονομικής δραστηριότητας

γ) πρόσθετα κριτήρια προτεραιότητας υπαγωγής των βιώσιμων επενδύσεων των μεταποιητικών, μεταλλευτικών και εξορυκτικών επιχειρήσεων

Επίσης θεσπίζονται ανάλογα πρόσθετα κριτήρια προτεραιότητας υπαγωγής των βιώσιμων επενδύσεων του πρωτογενή τομέα, του τουριστικού τομέα και του τομέα παροχής υπηρεσιών.

Τα κριτήρια επιλογής καθώς και τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά διαφοροποιούνται αν πρόκειται για επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται στο Υπουργείο Ανάπτυξης ή που υπάγονται στο καθεστώς της φορολογικής απαλλαγής, και της επιδότησης τόκων.

4.13. Πως πραγματοποιείται η έγκριση των επενδυτικών σχεδίων

Κάθε επένδυση ή πρόγραμμα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού εξετάζεται ως προς τη βιωσιμότητά της και αν κριθεί βιώσιμη προχωρεί στη βαθμολόγησή της. Εφόσον συγκεντρώσει ποσοστό βαθμών πάνω από το κοινό ελάχιστο ποσοστό και το διαθέσιμο για το συγκεκριμένο έτος ποσό για τις επιχορηγήσεις και επιδοτήσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης επαρκεί, εγκρίνεται για υπαγωγή.

Σε περίπτωση που μετά την προαναφερόμενη διαδικασία παραμένει αδιάθετο κονδύλι, οι υπόλοιπες επενδύσεις ή προγράμματα κατατάσσονται σε ενιαίο πίνακα σύμφωνα με το ποσοστό τον συνόλου των βαθμών που συγκέντρωσαν, με πρόταξη εκείνων που συγκέντρωσαν το μεγαλύτερο ποσοστό. Στη συνέχεια υπάγονται κατά σειρά προτεραιότητας μέχρι την κάλυψη του αδιάθετου υπολοίπου του κονδυλίου.

Κάθε αίτηση υπαγωγής που υποβάλλεται, ελέγχεται από την αρμόδια υπηρεσία ως προς την πληρότητα των απαιτούμενων δικαιολογητικών και στοιχείων καθώς και της οικονομοτεχνικής μελέτης. Σε περίπτωση ελλείψεων στα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά (βλ. Απόφαση ΥΠΕΘΟ 55734/19-5-98) οι οποίες καθιστούν αδύνατη την αξιολόγηση της υποβληθείσας πρότασης, αυτή θεωρείται ως μηδέποτε υποβληθείσα και τίθεται στο αρχείο.

4.14. Τρόπος καταβολής της επιχορήγησης

Η καταβολή του πόσου της επιχορήγησης από το Δημόσιο

πραγματοποιείται σε δόσεις ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών της επένδυσης και μετά από πιστοποίηση των αρμόδιων οργάνων ελέγχου, εφόσον έχει διαπιστωθεί ότι ο επενδυτής ενήργησε σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις της απόφασης υπαγωγής.

Η επιχορήγηση καταβάλλεται απευθείας στον επενδυτή εκτός και αν έχει γίνει εκχώρησή της στη χρηματοδοτούσα τράπεζα η οποία πρέπει να υπογράψει με τον επενδυτή χωριστή σύμβαση χορήγησης βραχυπροθέσμου δανείου έναντι της εγκριθείσας επιχορήγησης για το συγκεκριμένο έργο. Η καταβολή της επιχορήγησης γίνεται απευθείας στην τράπεζα με την οποία έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης εφόσον κάθε φορά έχει αναληφθεί ισόποσο τουλάχιστον της καταβαλλόμενης επιχορήγησης τμήμα του βραχυπρόθεσμου δανείου.

Η έναρξη εκταμίευσης της επιχορήγησης του Δημοσίου για την επένδυση γίνεται αφού προηγουμένως με βάση την έκθεση του Οργάνου Ελέγχου πιστοποιείται η καταβολή του 50% της ίδιας συμμετοχής του επενδυτή και του 25% της τυχόν συμμετοχής της χρηματοδοτούσας τράπεζας.

Η επιχορήγηση καταβάλλεται σε τρεις φάσεις ως εξής:

α) τμήμα της ίσο με το 60% καταβάλλεται κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης σε δύο δόσεις που καθορίζονται με την εγκριτική απόφαση και με τρόπο ώστε να δαπανηθεί παράλληλα το υπόλοιπο της ίδιας συμμετοχής και του δανείου

β) τμήμα της ίσο με το 20% καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση ολοκλήρωσης της επένδυσης και έκδοσης της σχετικής απόφασης

ολοκλήρωσής της

γ) το υπόλοιπο 20% καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης και έκδοσης της σχετικής απόφασης

Η καταβολή της επιχορήγησης για τα επιχειρηματικά σχέδια που υποβάλλονται στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης προβλέπεται σε ποσοστό 80% κατά τη διάρκεια υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου και σε ποσοστό 20%, μετά την έκδοση της σχετικής απόφασης ολοκλήρωσης.

Το ποσό της επιχορήγησης για τις επενδυτικές προτάσεις που προαναφέρθηκαν αρμοδιότητας υπαγωγής του Υπουργείου Ανάπτυξης, καταβάλλεται σε δύο ισόποσες δόσεις ως εξής:

α) η πρώτη δόση καταβάλλεται εφόσον το αρμόδιο όργανο ελέγχου πιστοποιήσει ότι ο επενδυτής ενήργησε σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της απόφασης υπαγωγής και έχει δαπανήσει το 60% της ίδιας συμμετοχής και το 60% του τυχόν επενδυτικού δανείου

β) η δεύτερη δόση καταβάλλεται εφόσον το αρμόδιο όργανο ελέγχου πιστοποιήσει ότι η επένδυση ολοκληρώθηκε και έγινε η έναρξη της παραγωγικής της λειτουργίας

Η επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης καταβάλλεται εφόσον ο μισθωμένος εξοπλισμός έχει εγκατασταθεί στη μονάδα και έχει γίνει έναρξη της παραγωγικής του λειτουργίας, μετά την εκάστοτε πληρωμή των δόσεων του μισθώματος από της αξίας κτήσεως του εξοπλισμού το οποίο εμπεριέχεται στην εκάστοτε καταβαλλόμενη δόση του

μισθώματος.

4.15. Δυνατότητα αναμόρφωσης του ενισχυόμενου κόστους

Αναμόρφωση του ενισχυόμενου κόστους που έχει εγκριθεί μπορεί να γίνει μετά από αίτηση του επενδυτή εφόσον έχει υλοποιηθεί το 50% της επένδυσης ή / και του προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού. Δεν είναι δυνατή η έγκριση αναμόρφωσης κόστους σε ποσοστό μεγαλύτερο του 15% του κόστους της επένδυσης που έχει εγκριθεί ή μεγαλύτερο του 25% προκειμένου για τα επιχειρηματικά σχέδια.

4.16. Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων του 2000

Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων για την απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας και την απασχόληση ανέργων.

Σε ποιους απευθύνεται: Σε ιδιωτικές επιχειρήσεις πλην αυτών του Δημοσίου τομέα και ορισμένων άλλων εξαιρέσεων που προσλαμβάνουν:

- Άνεργους ηλικίας 18-29 ετών
- Μακροχρόνια άνεργους ηλικίας 30-64 ετών

Περιγραφή

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει δύο στάδια:

1. Στάδιο πρακτικής άσκησης.

2. Στάδιο απασχόλησης.

Παροχές:

Το ποσό επιχορήγησης ορίζεται στις 4.000 δρχ. για κάθε μέρα εργασίας πλήρους απασχόλησης. Σε περίπτωση που επιχορηγούμενος μισθωτός απασχοληθεί ημερησίως από 4 ώρες και άνω, η επιχείρηση θα επιχορηγείται με το ήμισυ του ως άνω ποσού.

Υποχρεώσεις – Περιορισμοί

Για την υπαγωγή των επιχειρήσεων στο πρόγραμμα θα πρέπει:

Να μην έχει γίνει μείωση προσωπικού στην επιχείρηση κατά το εξάμηνο που προηγείται του μηνός υποβολής της αίτησης.

Το αντικείμενο δραστηριότητας της επιχείρησης να μην εμπίπτει στις εξαιρέσεις της σχετικής Υπουργικής Απόφασης.

Οι προσλαμβανόμενοι να είναι επιδοτούμενοι άνεργοι ή εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων των κατά τόπους Γραφείων Απασχόλησης του Ο.Α.Ε.Δ., για ένα μήνα όσοι είναι ηλικίας 18 - 29 ετών και για δύο μήνες όσοι είναι ηλικίας 30 - 64 ετών.

Οι προσληφθέντες να έχουν Ελληνική υπηκοότητα ή την υπηκοότητα Κράτους Μέλους της Ε.Ε. ή να είναι Έλληνες ομογενείς που απασχολούνται νόμιμα στην Ελλάδα ή να εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 11 του Κ.Α.Ν. / Ε.Ο.Τ. 1612168. Να είναι κάτοχοι της ειδικής κάρτας δικαιούχων προγραμμάτων απασχόλησης.

Πρόγραμμα επιχορήγησης νέων ελεύθερων επαγγελματιών (ΝΕΕ)

Σε ποιους απευθύνεται:

Σε ενέργους

Περιγραφή

Επιχορηγούνται οι νέες ατομικές επιχειρήσεις των ανέργων ηλικίας 18-29 ετών, καθώς και των μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 30-64 ετών, επίσης οι Ο.Ε, Ε.Ε., Ε.Π.Ε., μέχρι τον αριθμό των τριών ατόμων και οι συνεταιρισμοί και οι αστικές εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που δημιουργούν οι ανωτέρω μέχρι τον αριθμό των ατόμων.

Παροχές:

Το ποσό επιχορήγησης ανέρχεται στο:

1.600.000 δρχ. για τους άνδρες

1.800.000 δρχ. για τις γυναίκες

1.800.000 δρχ. για τους άνδρες που δημιουργούν την επιχείρησή τους σε «θύλακες» υψηλής ανεργίας

2.000.000 δρχ. για τις γυναίκες που δημιουργούν την επιχείρησή τους σε «θύλακες» υψηλής ανεργίας.

Υποχρεώσεις – Περιορισμοί:

- Να υπάρχουν κενές θέσεις
- Οι ενδιαφερόμενοι να έχουν τουλάχιστον έναν ή δύο μήνες

(ανάλογα με την ηλικία τους) εγγεγραμμένη ανεργία

- Να πρόκειται για νέο επαγγελματία
- Να έχουν Ελληνική υπηκοότητα ή υπηκοότητα κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής ένωσης και η επιχείρηση να εδρεύει και να λειτουργεί στην Ελλάδα
- Η επιχείρηση να λειτουργεί σε χώρο ανεξάρτητο
- Το καθαρό οικογενειακό εισόδημα να είναι μικρότερο των 7.000.000 δρχ. για τους έγγαμους και των 3.500.000 δρχ., για τους άγαμους
- Να διαθέτουν κατάλληλη ειδικότητα, εφόσον η επιχείρηση ανήκει στο μεταποιητικό ή στον τομέα παροχής υπηρεσιών
- Οι επιχορηγούμενοι νέοι θα πρέπει να απασχολούνται πλήρως και αποκλειστικώς στην επιχείρησή τους
- Να διαθέτουν κεφάλαιο τουλάχιστον ίσο με το ήμισυ του ποσού της επιχορήγησης υπό τη μορφή των εμπορευμάτων
- Οι άρρενες να έχουν εκπληρώσει τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις
- Το είδος της επιχειρηματικής δραστηριότητας να μην εμπίπτει στις εξαιρέσεις του προγράμματος
- Εφόσον το Δ.Σ. του Ο.Α.Ε.Δ. δεν ορίσει άλλες ημερομηνίες.

* Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων και γενικά εργοδοτών για την απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας και την απασχόληση ανέργων στον πολιτισμικό τομέα

Σε ποιους απευθύνεται:

Σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, επιχειρήσεις τοπικής αυτοδιοίκησης, συνεταιρισμούς, αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, επαγγελματικά σωματεία και ενώσεις αυτών, σωματεία και γενικά εργοδότες που δραστηριοποιούνται στον πολιτισμικό τομέα (πολιτιστική κληρονομιά, μουσική, παραστατικές τέχνες, εικαστικές και γραφικές τέχνες, Βιβλίο και Βιβλιοθήκες, πολιτιστικό τουρισμό και οπτικοακουστικά).

2.000 ανέργους στον πολιτισμικό τομέα, ηλικίας 18 - 64 ετών.

Περιγραφή:

Το πρόγραμμα για την απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας και απασχόλησης 2.000 ανέργων περιλαμβάνει δύο στάδια:

1. Στάδιο πρακτικής άσκησης. Το στάδιο αυτό αποσκοπεί στην προσαρμογή του ανέργου στις πραγματικές συνθήκες λειτουργίας της επιχείρησης με στόχο την οριστική ένταξή του σε αυτό. Μπορεί να διαρκέσει μέχρι δύο (2) μήνες και περιλαμβάνει πρακτική άσκηση πάνω στο αντικείμενο στο οποίο καλείται να απασχοληθεί ο άνεργος. Στο τέλος της πρακτικής άσκησης, οι επιχειρήσεις θα χορηγούν βεβαίωση παρακολούθηση προγράμματος για την απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας και δεξιοτήτων.

2. Στάδιο απασχόλησης. Η διάρκεια της απασχόλησης και της επιχορήγησης μετά το αρχικό στάδιο της πρακτικής άσκησης καθορίζεται μέχρι και 22 μήνες για όλους τους ανέργους. Μπορεί να είναι από 4 μήνες ως 22 μήνες.

Ποσό επιχορήγησης:

Το ποσό επιχορήγησης ορίζεται στις 7.000 δρχ. για κάθε ημέρα εργασίας πλήρους απασχόλησης. Η επιχορηγούμενη επιχείρηση οφείλει να ανταποδίδει στον Ο.Α.Ε.Δ. ποσοστό τουλάχιστον 596 επί του συνολικού ποσού της επιχορήγησης, σε πολιτιστικά αγαθά και υπηρεσίες υπέρ των εγγεγραμμένων ανέργων. Οφείλει επίσης να αναφέρει εγγράφως και εμφανώς τη συνδρομή του Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του Ο.Α.Ε.Δ. στα πολιτιστικά της σχέδια.

* Πρόγραμμα επιχορήγησης για την πρόσληψη για την πρόσληψη ανέργων που έχουν πληγεί από τους σεισμούς της 7/9/1999 στο λεκανοπέδιο Αττικής.

Σε ποιους απευθύνεται:

Σε επιχειρήσεις που έχουν πληγεί από τους σεισμούς της 7-9-1999 στο Λεκανοπέδιο Αττικής και προσλαμβάνουν: Ανέργους που προέρχονται από πληγείσες επιχειρήσεις. Σε ανέργους που η οικία τους υπέστη ζημιές λόγω των σεισμών.

Περιγραφή:

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει δύο στάδια:

1. Στάδιο πρακτικής άσκησης.
2. Στάδιο απασχόλησης.

Παροχές:

Το ποσό επιχορήγησης ορίζεται στις 6.000 δρχ. κατά το στάδιο της πρακτικής άσκησης και κατά το στάδιο της απασχόλησης για κάθε ημέρα εργασίας πλήρους απασχόλησης. Σε περίπτωση που επιχορηγούμενος μισθωτός απασχοληθεί ημερησίως από 4 ώρες και άνω, η επιχείρηση θα επιχορηγείται με 4.000 δρχ. Υποχρεώσεις - Περιορισμοί:

Για την υπαγωγή των επιχειρήσεων στο πρόγραμμα θα πρέπει:

Τα άτομα που θα προσληφθούν να είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα ανέργων των Γραφείων Απασχόλησης του Ο.Α.Ε.Δ. στην περιοχή του τόπου κατοικίας τους. Οι προσλαμβανόμενοι να έχουν Ελληνική υπηκοότητα ή την υπηκοότητα Κράτους Μέλους της Ε.Ε. ή να είναι Έλληνες ομογενείς που απασχολούνται νόμιμα στην Ελλάδα ή να εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 11 του Κ.Α.Ν. / Ε.Ο.Κ. 1612/68.

Πρόγραμμα επιχορήγησης νέων ελεύθερων επαγγελματιών για για ανέργους που έχουν πληγεί από τι σεισμό της 7/9/1999 στο λεκανοπέδιο Αττικής..

Σε ποιους απευθύνεται:

Σε ανέργους που εργάζονταν σε επιχειρήσεις που υπέστησαν ζημιές από τους σεισμούς της 7/9/1999 και κρίθηκαν προσωρινά ή οριστικά ακατάλληλες για λειτουργία, ή

Σε ανέργους των οποίων οι οικίες υπέστησαν ζημιές από τους σεισμούς και κρίθηκαν προσωρινά ή οριστικά ακατάλληλες για κατοίκηση.

Περιγραφή:

Επιχορηγούνται οι νέες ατομικές επιχειρήσεις των ανέργων ηλικίας 18-64 ετών.

Παροχές:

Το ποσό επιχορήγησης ανέρχεται στο: 4.300.000 δρχ. για άτομα ηλικίας 18-50 ετών. · 4.800.000 δρχ. για άτομα ηλικίας 50-64 ετών.

Υποχρεώσεις - Περιορισμοί:

- Να πρόκειται για νέο επαγγελματία
- Να έχουν Ελληνική υπηκοότητα ή υπηκοότητα κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Επιχείρηση να εδρεύει και να λειτουργεί στην Ελλάδα
- Η επιχείρηση να λειτουργεί σε χώρο ανεξάρτητο
- Το καθαρό οικογενειακό εισόδημα να είναι μικρότερο των 7.000.000 δρχ. για τους έγγαμους και των 3.500.000 δρχ. για τους άγαμους.
- Να διαθέτουν κατάλληλη ειδικότητα, εφόσον η επιχείρηση ανήκει στο μεταποιητικό ή στον τομέα παροχής υπηρεσιών.
- Οι επιχορηγούμενοι νέοι θα πρέπει να απασχολούνται πλήρως και

αποκλειστικώς στην επιχείρησή τους.

Πρόγραμμα επιχορήγησης για την απασχόληση ανέργων που βρίσκονται στο στάδιο πλησίον της σύνταξης

Σε ποιους απευθύνεται:

Σε ιδιωτικές επιχειρήσεις καθώς και επιχειρήσεις του ευρύτερου δημόσιου τομέα για την απασχόληση 1.500 ηλικιωμένων ανέργων που βρίσκονται στο στάδιο πλησίον της σύνταξης.

Περιγραφή: Επιχορήγηση ιδιωτικών επιχειρήσεων καθώς και επιχειρήσεων του ευρύτερου δημόσιου τομέα για την απασχόληση με σχέση εξαρτημένης εργασίας 1.500 ηλικιωμένων ανέργων που τους υπολείπονται μέχρι 1.500 ένσημα και μέχρι 5 χρόνια μια τη συμπλήρωση των προϋποθέσεων συνταξιοδότησης τους.

Το πρόγραμμα θα υλοποιηθεί από το έτος 1999 έως το 2002 και προβλέπεται να δαπανηθεί το ποσό των 5 δις δραχμών.

Διάρκεια και ποσό επιχορήγησης

Η διάρκεια της επιχορήγησης καθορίζεται έως εξήντα [60] μήνες με ελάχιστο αριθμό 18 ημέρες απασχόλησης μηνιαίως. Το ποσό επιχορήγησης είναι:

6.000 δρχ. ημερησίως για τους πρώτους 24 μήνες.

7.000 δρχ. για τους επόμενους 36 μήνες.

Ειδικά για τις εποχικές επιχειρήσεις με αντικείμενο δραστηριότητας τη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων, η διάρκεια της επιχορήγησης

κυμαίνεται από 1 έως 6 μήνες κατ' έτος και μέχρι 5 έτη, εφόσον προσληφθούν άνεργοι που τους υπολείπονται μέχρι 750 ένσημα και μέχρι 5 χρόνια για τη συμπλήρωση των προϋποθέσεων 5` συνταξιοδότησης τους.

Για τις επιχειρήσεις που θα απασχολήσουν μισθωτούς με μειωμένο ωράριο εργασίας από 4 ώρες και άνω ημερησίως το ποσό της επιχορήγησης ανέρχεται σε:

3.500 δρχ. για τους πρώτους 24 μήνες

4.000 δρχ. για τους επόμενους 36 μήνες

Για όλα τα παραπάνω προγράμματα τα σημεία υποβολής αιτήσεων είναι στις κατά τόπους υπηρεσίες του ΟΑΕΔ.

1. Απόκτηση Εργασιακής Εμπειρίας αποφοίτων Α.Ε.Ι. – ΤΕΙ

Ωφελούνται 8.000 άνεργοι πτυχιούχοι οι οποίοι ήδη εκπαιδεύονται σε επιχειρήσεις της χώρας. Δαπάνη 8 δις.

2. Απόκτηση εργασιακής εμπειρίας αποφοίτων Τ.Ε.Ι. Ιατρικών Επαγγελμάτων και Νοσηλευτών

Ωφελούνται 2.500 νέοι. Έχουν επιλεγεί και έχουν ήδη ενταχθεί στα νοσοκομεία της χώρας.

3. Απόκτηση εργασιακής εμπειρίας για αποφοίτους Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης [Ι.Ε.Κ.] και των Σχολών Μαθητείας του Ο.Α.Ε.Δ.

Αφορά 20.000 ανέργους για τη διετία 1999-2000.

4. Δημιουργία 222 νέων Βρεφονηπιακών σταθμών και Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης του Παιδιού.

Δημιουργούνται 1.000 νέες θέσεις εργασίας. Συνολικό κόστος 11 δις.

Το πρόγραμμα είναι σε εξέλιξη και θα εξυπηρετηθούν 30.000 παιδιά.

5. Σύνδεση Κατάρτισης - Απασχόλησης

Ωφελούνται 1.500 άνεργοι. Δαπάνη 3 δις.

6. Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης (Τ.Σ.Α.)

Ωφελούνται 4.100 άνεργοι. Δαπάνη 10 δις.

7. Ενδοεπιχειρησιακή Κατάρτιση Εργαζομένων στον ιδιωτικό και ευρύτερο Δημόσιο τομέα

Αφορά στην κατάρτιση εργαζομένων σε μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις.

60.000 άτομα καταρτίζονται κάθε χρόνο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ ΜΕΣΩ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΑΞΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

5.1. Γενικά

Όταν μιλούμε για κινητές αξίες εννοούμε τους τίτλους που εκδίδουν οι εταιρίες, οι Τράπεζες, το Κράτος και οι Δημόσιοι Οργανισμοί και οι οποίοι παρέχουν στους κατόχους τους ορισμένα δικαιώματα. Κινητές αξίες είναι οι χρυσές λίρες, τα χαρτονομίσματα.

Αντικείμενο χρηματιστηριακών συναλλαγών είναι οι κινητές αξίες που ονομάζονται Χρηματιστηριακά Πράγματα και έχουν εισαχθεί μετά από κάποια διαδικασία στο Χρηματιστήριο. Ειδικότερα χρηματιστηριακά πράγματα είναι :

- Οι μετοχές και ομολογίες ελληνικών ανώνυμων εταιριών.
- Οι μετοχές και ομολογίες αλλοδαπών ανώνυμων εταιριών με ορισμένες προϋποθέσεις
- Τα ανώνυμα δημόσια χρεόγραφα ελληνικά και ξένα, δηλαδή ομολογίες και έντοκα γραμμάτια. (Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου, Άυλοι Τίτλοι Δημοσίου)
- Τα ανώνυμα ελληνικά χρεόγραφα Δήμων, Κοινοτήτων και κάθε άλλου Ν.Π.Δ.Δ., δηλαδή ομολογίες και ομόλογα
- Τα ελληνικά πιστοποιητικά.

5.2. Μετοχές ανώνυμων Εταιριών

5.2.1. Γενικά

Η Ανώνυμη Εταιρία (Α.Ε) είναι η τελειότερη μορφή εταιρίας. Το κεφάλαιό της δεν μπορεί να είναι μικρότερο των 20.000.000 δρχ. και διαιρείται σε μικρότερα μέρη τα οποία αντιπροσωπεύονται από τις μετοχές. Η κατανομή αυτή σε μικρά μερίδια δίνει το δικαίωμα συμμετοχής σε αυτό όχι μόνο μεγάλων αλλά και μικρών αποταμιευτών.

Ο κάτοχος της μετοχής ονομάζεται μέτοχος και είναι συνétairos στην ανώνυμη εταιρία κατά το ποσό των μετοχών του. Έχει δικαίωμα να συμμετέχει στα καθαρά κέρδη της Α.Ε., στην περιουσία της και στη Γενική Συνέλευση (Γ.Σ.) των μετόχων, που είναι το ανώτατο όργανο των επιχειρηματικών αποφάσεων.

Η ονομαστική αξία των μετοχών μπορεί να είναι από 100 μέχρι 30.000 δρχ. Εκδίδονται απλές, (μία μετοχή) ή πολλαπλές (φύλλο των πέντε, των δέκα κλπ. Μετοχών). Κάθε μετοχή απλή ή πολλαπλή έχει πάνω της γραμμένο το Μετοχικό Κεφάλαιο (Μ.Κ.) της Α.Ε., τον αριθμό των μετοχών στις οποίες διαιρείται το Μ.Κ. και την αξία της μετοχής.

5.2.2. Κατηγορίες μετοχών

Οι μετοχές διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:

1) Ονομαστικές μετοχές

Λέγονται οι μετοχές πάνω στις οποίες γράφεται το όνομα και τα στοιχεία του κατόχου τα οποία καταχωρούνται και στο μητρώο μετόχων.

Υποχρεωτικά εκδίδονταν ονομαστικές οι μετοχές Τραπεζών, Ασφαλιστικών Εταιριών, Εταιριών Κοινής Ωφελείας και εταιριών έκδοσης ημερήσιου τύπου, μέχρι το Μάϊο 1994.

Από τη δημοσίευση του φορολογικού νόμου 2214/94 οι μετοχές των ημεδαπών ανώνυμων εταιριών που έχουν αντικείμενο εργασιών την εκμετάλλευση κλινικών, διαγνωστικών κέντρων, κέντρων αποθεραπείας και αποκατάστασης, γηροκομείων, εκπαιδευτηρίων, φροντιστηρίων, ινστιτούτων επαγγελματικής κατάρτισης, επαγγελματικών σχολών και γενικά παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης ή εκπαίδευσης οποιασδήποτε μορφής και βαθμίδας είναι υποχρεωτικά ονομαστικές στο σύνολό τους.

Το ίδιο ισχύει και για τις λοιπές ημεδαπές ανώνυμες εταιρίες (με εξαίρεση τις ξενοδοχειακές, αυτές που ασχολούνται με την ανέγερση και πώληση οικοδομών, καθώς και τις εταιρίες που τελούν υπό εκκαθάριση)εφόσον τα κεφάλαιά τους, στα οποία περιλαμβάνονται και τα πάσης φύσης αποθεματικά που έχουν σχηματίσει είναι επενδεδυμένα σε αστικά ακίνητα κατά ποσοστό εξήντα τοις εκατό και άνω.

Επίσης από το 1996 ονομαστικές έγιναν αναγκαστικά οι μετοχές των τεχνικών εταιριών, που αναλαμβάνουν δημόσια έργα ποσού άνω του 1 δις. δρχ.

2) Ανώνυμες μετοχές

Λέγονται οι μετοχές στις οποίες δεν γράφεται το όνομα του κατόχου. Ονομάζονται και μετοχές στον κομιστή δηλαδή κάτοχος θεωρείται όποιος τις προσκομίζει. Οι μετοχές αυτές αποτελούνται από το κυρίως

σώμα και μια σειρά μικρών αποδείξεων που ονομάζονται μερισματαποδείξεις ή κουπόνια.

Η πλειοψηφία των εισαγμένων στο ΧΑΑ μετοχών των βιομηχανικών και εμπορικών επιχειρήσεων ήταν ανώνυμες πριν από τον Ν. 2214/94. Οι ανώνυμες μετοχές μεταβιβάζονται με απλή παράδοση του τίτλου.

3) Κοινές μετοχές

Οι κοινές μετοχές δίνουν στο μέτοχο το δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη της Α.Ε , σε Περίπτωση διάλυσης της ΑΕ, δικαίωμα στο προϊόν εκκαθάρισης και το δικαίωμα ψήφου στις Γενικές Συνελεύσεις.

Οι κάτοχοι των κοινών μετοχών εκλέγουν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (ΔΣ), εγκρίνουν τον Ισολογισμό , τροποποιούν το καταστατικό κλπ. Δηλαδή παίρνουν όλες τις σημαντικές αποφάσεις για την πορεία της ΑΕ.

4) Προνομιούχες μετοχές

Είναι εκείνες που εκτός από τα δικαιώματα των κοινών μετοχών δίνουν στο κάτοχό τους ορισμένα προνόμια. Να παίρνει το πρώτο μέρος (6% επί της ονομαστικής αξίας της μετοχής) πριν από τους κατόχους κοινών μετοχών και να ικανοποιείται προνομιακά από το προϊόν της εκκαθάρισης. Επίσης είναι δυνατό, σε περίπτωση που δεν επαρκούν ή δεν υπάρχουν κέρδη σε ορισμένες χρήσεις, οι κάτοχοι προνομιούχων μετοχών να δικαιούνται προνομιακής καταβολής του πρώτου μερίσματος σωρευτικά ακόμα και για αυτές τις χρήσεις από τα κέρδη των επόμενων χρήσεων.

Οι προνομιούχες μετοχές κατά κανόνα στην Ελλάδα εκδίδονται χωρίς δικαίωμα ψήφου, γι αυτό στο ΧΑΑ η τιμή τους είναι μικρότερη από αυτή των κοινών. Οι εισαγμένες στο ΧΑΑ ανώνυμες εταιρίες δικαιούνται να εκδίδουν προνομιούχες μετοχές μόνο μέχρι 40% του συνόλου των μετοχών τους.

Με τις μετοχές δεν πρέπει να συγχέονται οι ιδρυτικοί τίτλοι οι οποίοι δίνονται στους ιδρυτές μιας ΑΕ συνήθως για ανταμοιβή των υπηρεσιών τους και έχουν δικαίωμα συμμετοχής κατά ένα ποσοστό στα καθαρά κέρδη.

Οι ιδρυτικοί τίτλοι είναι συνήθως ονομαστικοί και μεταβιβάζονται όπως οι ονομαστικές μετοχές. Είναι δυνατή η μετατροπή σε μετοχές των εξαιρετικών ιδρυτικών τίτλων.

5.2.3. Τιμές Μετοχών

1. Ονομαστική. Λέγεται η τιμή που γράφεται η μετοχή. Λέγεται και ονομαστική αξία.
2. Τιμή έκδοσης στο άρτιο. Όταν οι μέτοχοι για να αποκτήσουν μετοχή πληρώνουν την ονομαστική της αξία.
3. Τιμή έκδοσης υπέρ το άρτιο. Η διάθεση των μετοχών γίνεται σε τιμή μεγαλύτερη από την ονομαστική τους αξία.
4. Τιμή έκδοσης υπό το άρτιο. Η τιμή διάθεσης των μετοχών είναι μικρότερη από την ονομαστική. Ο νόμος όμως στην Ελλάδα απαγορεύει έκδοση μετοχών σε τιμή μικρότερη του αρτίου.

5. Εσωτερική ή Λογιστική Τιμή. Είναι η τιμή που βρίσκεται αν διαιρέσουμε την Καθαρά Περιουσία της ΑΕ δια του αριθμού των μετοχών της, όπου Καθαρή Περιουσία = Ενεργητικό – Κυρίως Παθητικό.
6. Χρηματιστηριακή αξία. Είναι η τιμή που διαμορφώνεται από την προσφορά και τη ζήτηση μιας συγκεκριμένης μετοχής μέσα στο Χρηματιστήριο.
7. Πραγματική τιμή ή τιμή αγοράς. Είναι εκείνη που προκύπτει αν διαιρέσουμε την Πραγματική Καθαρή Περιουσία της ΑΕ δια του αριθμού των μετοχών της, όπου Πραγματική Καθαρή Περιουσία = Τρέχουσες τιμές Ενεργητικού + Υπεραξία-Παθητικό.

5.2.4. Μερίσματα (Μερισματαποδείξεις)

Από τα μικτά κέρδη, που πραγματοποιεί κάθε χρόνο η ΑΕ αφαιρούνται διάφορα έξοδα και το υπόλοιπο αποτελεί τα καθαρά κέρδη. Αυτά διατίθενται ως εξής:

1. Ένα μέρος για το, σύμφωνα με το νόμο ή το καταστατικό, υποχρεωτικό αποθεματικό, που είναι 5% επί των καθαρών κερδών.
2. Ποσοστό 6% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου σαν πρώτο μέρισμα στους μετόχους ή ποσοστό 35% τουλάχιστον των καθαρών κερδών, μετά την αφαίρεση του τακτικού αποθεματικού και εφόσον το ποσό αυτό είναι μεγαλύτερο του 6%.
3. Το υπόλοιπο διατίθενται σύμφωνα με το καταστατικό.

Το μέρος των ανώνυμων μετοχών πληρώνεται με την προσκόμιση των μερισματαποδείξεων (κουπονιών) στα γραφεία της ΑΕ ή σε κάποια Τράπεζα. Τα κουπόνια αυτά αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο των ανώνυμων μετοχών, χρησιμοποιούνται για την εξάσκηση των δικαιωμάτων των μετοχών και αποτελούν στοιχείο κατοχής τίτλου. Στους κατόχους ονομαστικών μετοχών η ΑΕ στέλνει συνήθως επιταγή με το ποσό των μερισμάτων.

Μια ΑΕ μπορεί να διανέμει ένα ποσό που ονομάζεται προμέρισμα, έναντι των καθαρών κερδών της χρήσης. Επίσης η ΑΕ μπορεί να διανέμει μερίσματα με μορφή μετοχών, κάτι που συνηθίζεται σε άλλες χώρες. Στην Ελλάδα παρόλο που επιτρέπεται από το νόμο η διανομή μερισμάτων αυτού του είδους, δεν χρησιμοποιήθηκε ως τώρα. Αν τα καθαρά κέρδη μιας ΑΕ δεν είναι αρκετά για να πάρουν όλες οι μετοχές το πρώτο μέρισμα πρώτα ικανοποιούνται οι προνομιούχες μετοχές.

5.2.5. Φορολογία εισοδημάτων και κερδών από μετοχές.

Σύμφωνα με το Ν. 2214/1994 οι ημεδαπές ΑΕ φορολογούνται συνολικά για τα κέρδη τους, εφόσον οι μετοχές τους είναι εισαγμένες στο Χρηματιστήριο, με 35%. Οι ημεδαπές ΑΕ των οποίων οι μετοχές κατά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου είναι ανώνυμες μη εισαγμένες στο ΧΑΑ και οι αλλοδαπές εταιρίες και οργανισμοί που αποβλέπουν στην απόκτηση οικονομικών ωφελημάτων, φορολογούνται με σαράντα τοις εκατό (40%). Το ποσοστό αυτό αυξάνεται σε 60% ειδικά για τις τραπεζικές ημεδαπές ΑΕ και τα υποκαταστήματα αλλοδαπών Τραπεζών που λειτουργούν στην Ελλάδα. Έτσι το εισόδημα από μερίσματα επειδή έχει ήδη φορολογηθεί δεν συνυπολογίζεται στο συνολικό εισόδημα του φορολογούμενου.

Οι εισαγμένες στο ΧΑΑ μετοχές παρέχουν και κεφαλαιακά κέρδη εκτός από τα μερίσματα, όταν πουληθούν ακριβότερα από ότι αγοράστηκαν π.χ. αν η μετοχή Α αγοράστηκε 1200 δρχ. στις 3.5.98 και στις 6.7.98 πουλήθηκε προς 1600δρχ. οι 400δρχ διαφορά αποτελούν κεφαλαιακό κέρδος ή κέρδος κεφαλαίου.

Τα κέρδη κεφαλαίου από μετοχές και από άλλα χρεόγραφα δεν φορολογούνται προς το παρόν. Φόρος 0,3% επιβάλλεται επί των χρηματιστηριακών συναλλαγών πώλησης.

5.2.6. Διαφορές ομολογιών και μετοχών.

Ο μέτοχος είναι συνεταίρος της ΑΕ ενώ ο ομολογιούχος είναι απλός δανειστής του Κράτους, της εταιρίας ή του Δημόσιου Οργανισμού που εκδίδει το ομολογιακό δάνειο.

Ο μέτοχος παίρνει μερίσμα μόνο αν η επιχείρηση πραγματοποίησε κέρδη (εξαιρούνται ορισμένες προνομιούχες μετοχές). Ενώ ο ομολογιούχος εισπράττει κάθε χρόνο τόκο όπως κάθε δανειστής, ανεξάρτητα αν η επιχείρηση είχε κέρδη ή ζημίες.

Οι τιμές των μετοχών εξαρτώνται από την πρόοδο της ΑΕ τα πραγματοποιούμενα κέρδη, τις επενδύσεις της και τις προοπτικές της για το μέλλον, για αυτό παρουσιάζουν διακυμάνσεις μικρές ή μεγάλες. Ενώ οι τιμές των ομολογιών δεν παρουσιάζουν σοβαρές διακυμάνσεις και η ονομαστικής τους αξία δεν διαφέρει και πολύ από την χρηματιστηριακή.

Όταν διαλυθεί μια ΑΕ πρώτοι πληρώνονται από το προϊόν της εκκαθάρισης οι ομολογιούχοι (που είναι δανειστές) και κατόπιν οι προνομιούχοι και κοινοί μέτοχοι.

Τέλος ενώ οι τόκοι από ορισμένες ομολογίες απαλλάσσονται της φορολογίας, τα μερίσματα των μετοχών, πριν διανεμηθούν, φορολογούνται σαν καθαρά κέρδη της ΑΕ.

5.3. Έντοκά γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου

Είναι τίτλοι βραχυπρόθεσμης διάρκειας οι οποίοι εκδίδονται από το Ελληνικό Δημόσιο, για να καλύπτει τις ανάγκες χρηματοδότησής του. Τους διαχειρίζεται η Τράπεζα της Ελλάδος και από τον Ιούλιο του 1985 άρχισε η διάθεσή τους σε φυσικά και νομικά πρόσωπα, ενώ μέχρι τότε διατίθενται μόνο σε τράπεζες.

Είναι ανώνυμοι τίτλοι και διατίθενται την τελευταία μέρα κάθε μήνα από το Κεντρικό Κατάστημα της Τράπεζας της Ελλάδος, τις εμπορικές Τράπεζες, το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων καθώς και από τα μέλη του Χρηματιστηρίου.

Η διάρκειά τους είναι τρίμηνη, εξάμηνη και δωδεκάμηνη. Εάν δεν προσκομιστούν μέσα σε τριάντα ημέρες από την ημερομηνία λήξης τους για ανανέωση, θεωρείται ότι ανανεώνονται σιωπηρά για περίοδο ίση με την αρχική. Η ανανέωση αυτή γίνεται μια φορά και μετά το Ε.Γ.Ε.Δ. παύουν να είναι τοκοφόρα. Εκδίδονται από 31/5/1995 και σε άυλη μορφή.

Η ονομαστική αξία των τίτλων είναι από 100.000 δρχ. έως 1.000.000 δρχ.

Η αγορά των Ε.Γ.Ε.Δ. η μεταβίβασή τους και η εξόφλησή τους απαλλάσσεται του χαρτοσήμου και οι τόκοι τους φορολογούνται με

10%. Είναι τίτλοι ελεύθερα μεταβιβάσιμοι και ρευστοποιούνται εύκολα. Προεξοφλούνται από τις Τράπεζες, τα πιστωτικά ιδρύματα και το Χρηματιστήριο. Ο τόκος τους υπολογίζεται, τόσο στην αγορά όσο και στην προεξόφληση.

5.4. Προϋποθέσεις εισαγωγής μετοχών.

1. Να έχει ελάχιστο ύψος ιδίων κεφαλαίων 2 δισεκατομμύρια δρχ. η προϋπόθεση αυτή δεν ισχύει για την εισαγωγή συμπληρωματικής σειράς μετοχών της ίδιας κατηγορίας με τις ήδη εισαγμένες. Βέβαια το παραπάνω ποσό μπορεί να αναπροσαρμόζεται.
2. Να έχει δημοσιεύσει ή καταθέσει σύμφωνα με το δίκαιο που τη διέπει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της για τρεις τουλάχιστον οικονομικές χρήσεις που προηγούνται της αίτησης εισαγωγής της και να έχει ικανοποιητική περιουσιακή διάρθρωση με βάση τον τελευταίο ισολογισμό της.
3. Οι οικονομικές καταστάσεις της εταιρίας πρέπει να είναι ελεγμένες από ορκωτό ελεγκτή.
4. Η εταιρία θα πρέπει να έχει ελεγχθεί φορολογικά για όλες τις χρήσεις για τις οποίες κατά το χρόνο της υποβολής της αίτησης εισαγωγής της έχουν δημοσιευθεί οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις.
5. Σε περίπτωση εισαγωγής μετοχών στο Χρηματιστήριο με δημόσια εγγραφή μέρος των εκδιδόμενων νέων ή των υφιστάμενων μετοχών μπορεί να μη διατίθενται με δημόσια εγγραφή υπό προϋποθέσεις.

6. Το αργότερο κατά το χρόνο λήψης της απόφασης από το ΔΣ του Χρηματιστηρίου για την εισαγωγή πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί επαρκής διασπορά των μετοχών στο κοινό εντός της ελληνικής επικράτειας άλλου ή άλλων Κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η διασπορά των μετοχών μιας εταιρίας θεωρείται επαρκής εφόσον οι μετοχές που είναι αντικείμενο αίτησης εισαγωγής είναι κατανεμημένες στο ευρύ κοινό μέχρι ποσοστού 25% του συνόλου των μετοχών της ίδιας κατηγορίας. Θεωρείται επίσης επαρκή η διασπορά λόγω διαφόρων παραμέτρων και με μικρότερο ποσοστό, που όμως δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 5%. Για την εκτίμηση της πλήρωσης ή μη της προϋπόθεσης της επαρκούς διασποράς στο ευρύ κοινό, απαιτείται η κατανομή των μετοχών των οποίων ζητείται η εισαγωγή στο ΧΑΑ.
7. Η αίτηση εισαγωγής στο ΧΑΑ πρέπει να αναφέρεται σε όλες τις μετοχές της ίδιας κατηγορίας που έχουν εκδοθεί.
8. Η εταιρία θα πρέπει σε ικανοποιητικό χρόνο πριν από τη διάθεση των μετοχών της στο ευρύ κοινό να δημοσιεύσει ένα ενημερωτικό δελτίο και το «ΠΡΟΤΥΠΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ». Για την κυκλοφορία και δημοσίευσή του απαιτείται προηγούμενη έγκριση του περιεχομένου από το ΔΣ του Χρηματιστηρίου. Η δημοσίευση τους είναι υποχρεωτική και για τις ήδη εισαγμένες εταιρίες.
9. Η τιμή διάθεσης των μετοχών που διατίθενται με δημόσια εγγραφή καθορίζεται από τον ανάδοχο είτε πριν από την έναρξη είτε μετά το τέλος αυτής, εφόσον κατά τη δημόσια εγγραφή εφαρμόζεται

διαδικασία βιβλίου προσφορών. Για κάθε μία από τις παραπάνω περιπτώσεις εφαρμόζονται και διαφορετικές διαδικασίες.

10.Μετά την έναρξη διαπραγμάτευσης μετοχών στο ΧΑΑ ο κύριος ανάδοχος μπορεί να διενεργεί υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του Κανονισμού Αναδοχών, χρηματιστηριακές πράξεις με σκοπό τη σταθεροποίηση της χρηματιστηριακής τιμής των μετοχών αυτών (ακόμα και σε χρηματιστηριακές αγορές της αλλοδαπής, εφόσον πρόκειται για μετοχές εισαγμένες στο ΧΑΑ) εφόσον έχει δηλώσει στο ενημερωτικό δελτίο ότι ενδέχεται να διενεργεί τέτοιες πράξεις. Η δυνατότητα αυτή παρέχεται για τρεις (3) μήνες από την έναρξη διαπραγμάτευσης των μετοχών.

11.Για τη με δημόσια εγγραφή κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου απαιτείται απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιοαγοράς.

Οι παραπάνω προϋποθέσεις εισαγωγής μετοχών στο ΧΑΑ καλύπτουν το ευρύ φάσμα εταιριών. Υπάρχουν όμως κάποιες πρόσθετες προϋποθέσεις για κάποιες κατηγορίες εταιριών και πιο συγκεκριμένα των κατασκευαστικών εταιριών, των ασφαλιστικών εταιριών, του ομίλου εταιριών, των εταιριών επιβατηγούς ναυτιλίας και των εταιριών συμμετοχής τις οποίες δεν θεωρούμε σκόπιμο να τις αναλύσουμε.

5.4.1. Απαιτούμενα δικαιολογητικά για την εισαγωγή μετοχών

Το διοικητικό συμβούλιο του Χ.Α.Α. προκειμένου να αποφασιστεί για την εισαγωγή προς διαπραγμάτευση των μετοχών ανωνύμων εταιριών στην κύρια αγορά του Χ.Α.Α. λαμβάνει υπόψη και τα

ακόλουθα στοιχεία τα οποία πρέπει να υποβάλλονται από την ενδιαφερόμενη:

1. Αίτηση του Δ.Σ. της εταιρίας που θα συνοδεύεται από τα πρακτικά της Γενικής Συνέλευσης στην οποία αποφασίστηκε η εισαγωγή των μετοχών στο Χ.Α.Α.
2. Επιστολή του κυρίου αναδόχου όπου θα κάνει γνωστό στο Δ.Σ. του Χ.Α.Α. ότι αναλαμβάνει το ρόλο του κύριου αναδόχου της έκδοσης και ότι έχει υπογραφεί η σχετική συμφωνία αναδοχής. Επίσης στην επιστολή του ο κύριος ανάδοχος θα κάνει μια αρχική εκτίμηση των εσόδων έκδοσης από τη δημόσια εγγραφή της εταιρίας
3. Κωδικοποιημένο καταστατικό της εταιρίας καθώς και τα φύλλα εφημερίδας της κυβερνήσεως στα οποία δημοσιεύθηκε το αρχικό καταστατικό και οι τροποποιήσεις του κατά την τελευταία τριετία.
4. Οικονομικές καταστάσεις των τριών (3) τελευταίων χρήσεων της εταιρίας και τυχόν ενοποιημένες καταστάσεις, ελεγμένα από ορκωτό ελεγκτή που συνοδεύονται από τα προσαρτήματα καθώς και από τις εκθέσεις διαχείρισης του Δ.Σ. της εταιρίας.
5. Κατάσταση και ονόματα των μελών του Δ.Σ. της εταιρίας καθώς των κυριότερων μετόχων της κατά τα τελευταία 3 έτη.
6. Κατάσταση που θα εμφανίζει την εξέλιξη του μετοχικού κεφαλαίου και τους λόγους μεταβολής του από την ίδρυση της εταιρίας μέχρι και την ημέρα υποβολής της αίτησης εισαγωγής

στο Χ.Α.Α. καθώς και τον αριθμό των μετοχών (χωριστά για τις κοινές και προνομιούχες) που διαιρείται το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρίας

7. Πίνακας δαπανών προσωπικού ανά έτος και κατηγορία απασχόλησης κατά την τελευταία τριετία. Ειδική αναφορά στις αμοιβές που έλαβαν τα μέλη του Δ.Σ. της εταιρίας για την ιδιότητά τους αυτή, αλλά και τυχόν άλλες υπηρεσίες τους και οι αμοιβές τους σε περίπτωση υπαλληλικής σχέσης με την εταιρία σε χρήμα ή σε είδος, καθώς και οποιαδήποτε συναλλαγή μεταξύ των μελών του Δ.Σ. της εταιρίας άνω των 10 εκατ. δρχ.
8. Αντίγραφο των εκθέσεων του φορολογικού ελέγχου για τις τρεις (3) τελευταίες χρήσεις για τις οποίες κατά το χρόνο υποβολής της αιτήσεως εισαγωγής στο Χ.Α.Α. έχουν δημοσιευθεί οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Εάν η εταιρία καταρτίζει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, η υποχρέωση φορολογικού ελέγχου εκτείνεται και στις εταιρίες που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση για τις χρήσεις στις οποίες καταρτίζονται ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις
9. Το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να δηλώσει τις τυχόν συμμετοχές των μελών του, των κυρίων μετόχων της εταιρίας (ποσοστό συμμετοχής ίσο ή μεγαλύτερο του 10%) και τις ίδιες της εταιρίας σε άλλες εταιρίες, την ύπαρξη ειδικού συμφωνητικού συνεργασίας, τη μορφή και τα ποσοστά συμμετοχής και τις τυχόν διεταιρικές συναλλαγές της εταιρίας. Επίσης, η εταιρία έχει υποχρέωση να καταθέσει ισολογισμούς

- των δύο τελευταίων χρήσεων των επιχειρήσεων στις οποίες συμμετέχει εφόσον η λογιστική αξία της συμμετοχής αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το 10% των κεφαλαίων, ή μετέχει με 10% τουλάχιστον στα καθαρά αποτελέσματα της εκδότριας εταιρίας.
10. Νομικός, λογιστικός και οικονομικός έλεγχος από νομικό και Ορκωτό Ελεγκτή που δεν συνδέονται με την έκδοση των κινητών αξιών
  11. Επιστολή (ή επιστολές) από τον (ή τους) ελεγκτές των δύο τελευταίων χρήσεων με την οποία θα ενημερώνεται το Δ.Σ. του Χ.Α.Α.
  12. Επιστολή με την οποία η εκδότρια εταιρία θα γνωρίζει στο Δ.Σ. του Χ.Α.Α., την οικονομική εφορία και το Α.Φ.Μ. των μελών του Δ.Σ. της εταιρίας και των συντακτών του ενημερωτικού δελτίου.
  13. Επιστολή με την οποία τα μέλη του Δ.Σ. της εκδότριας εταιρίας θα δηλώνουν ενυπόγραφα ότι έχουν λάβει πλήρη γνώση και συμφωνούν με το περιεχόμενο του ενημερωτικού δελτίου. Επιπρόσθετα στην επιστολή θα δηλώνεται ο αντίκλητος της εταιρίας.
  14. Για τις βιομηχανικές εταιρίες κυρωμένα αντίγραφα των δελτίων βιομηχανικής κίνησης και δραστηριότητας του Ν. 858/1979 των δύο τελευταίων χρήσεων, με τα στοιχεία που ορίζονται κάθε φορά από το αρμόδιο Υπουργείο.

15. Δεκατρία αντίγραφα του ενημερωτικού δελτίου της έκδοσης (επισυνάπτονται τα προσαρτήματα, ο νομικός, ο λογιστικός και οικονομικός έλεγχος).
16. Επίσης η εταιρία ενημερώνει το Δ.Σ. του Χ.Α.Α. εάν έχει υποβάλει μέχρι σήμερα παρόμοια αίτηση σε χρηματιστήριο αξιών άλλου κράτους και αν πρόκειται να υποβάλει στο προσεχές μέλλον. Εκτός από τα παραπάνω στοιχεία το Δ.Σ. του Χ.Α.Α. μπορεί να ζητήσει και κάθε άλλη διευκρίνιση ή συμπληρωματική πληροφορία. Όταν για μια και την αυτή κινητή αξία ταυτόχρονα ή σε παραπλήσια χρονικά διαστήματα υποβάλλονται αιτήσεις εισαγωγής εκτός του Χ.Α.Α. και σε άλλο ή άλλα χρηματιστήρια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Δ.Σ. του Χ.,Α.Α., επικοινωνεί με τις αρμόδιες αρχές των άλλων κρατών – μελών προκειμένου να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα για να επιταχυνθεί η διαδικασία και να απλουστευτούν οι διατυπώσεις που απαιτούνται για την εισαγωγή της συγκεκριμένης κινητής αξίας.

5.4.2 Διαδικασία εισαγωγής μετοχών

Εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις εισαγωγής των εταιριών και των μετοχών τους στο Χ.Α.Α., το Δ.Σ. αποφασίζει μέσα σε 6 μήνες για την εισαγωγή ή όχι της εταιρίας για διαπραγμάτευση. Αν μέσα στο χρονικό αυτό διάστημα ζητηθούν συμπληρωματικές πληροφορίες ο χρόνος για τη λήψη της σχετικής απόφασης υπό το Δ.Σ. θα υπολογίζεται με αρχή την ημερομηνία υποβολής των συμπληρωματικών στοιχείων.

Η απόφαση εισαγωγής λαμβάνεται με πλειοψηφία 3/5 του συνόλου

των μελών του Δ.Σ. και ισχύει για ένα τρίμηνο. Το θέμα επανεξετάζεται, αν η εισαγωγή δεν πραγματοποιηθεί μέσα στο διάστημα αυτό.

Παρά ταύτα το Δ.Σ. τον Χ.Α.Α. μπορεί να απορρίπτει αίτηση εισαγωγής κινητών αξιών, αν κατά τη γνώμη του, η κατάσταση του εκδότη είναι τέτοια ώστε η εισαγωγή τους να είναι αντίθετη προς τα συμφέροντα των επενδυτών. Επίσης το Δ.Σ. μπορεί να εξαρτά την εισαγωγή κινητών αξιών στο Χρηματιστήριο από οποιοσδήποτε άλλο ειδικό όρο κρίνει αναγκαίο για την προστασία των επενδυτών. Τέλος το Δ.Σ. του Χρηματιστηρίου μπορεί να αρνηθεί την εισαγωγή στο Χ.Α.Α. κινητών αξιών που έχουν ήδη εισαχθεί σε χρηματιστήριο άλλου ή άλλων κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όταν ο εκδότης δεν τηρεί τις υποχρεώσεις του στο Χρηματιστήριο αυτού του κράτους μέλους. Σε περίπτωση απόρριψης χαιρεί δικαίωμα προσφυγής στο Συμβούλιο Επικρατείας.

Μέσα σε έξι (6) μήνες από την αίτηση εισαγωγής μιας κινητής αξίας το Δ.Σ. υποχρεούται να κοινοποιήσει την απόφασή του στον αιτούντα εκτός αν εντός των έξι μηνών ζητήσει αναπληρωματικές πληροφορίες, οπότε η απόφαση κοινοποιείται εντός των επόμενων έξι μηνών από την παροχή συμπληρωματικών πληροφοριών από τον αιτούντα.

Αν η απόφαση του Δ.Σ. του Χρηματιστηρίου δεν εκδοθεί εντός των παραπάνω προθεσμιών θεωρείται σιωπηρή απόφαση απόρριψης της αίτησης εισαγωγής.

Ανάδοχοι εκδόσεων μπορούν να αναλάβουν μόνο Τράπεζες και Ε.Π.Ε.Υ. με μετοχικό κεφάλαιο τουλάχιστον 1 δις δρχ. Αυτοί μπορούν να αναλάβουν και συμβουλευτικό ρόλο σε νέες εκδόσεις. Η διάρκεια

των δημόσιων εγγραφών έχει καθοριστεί από την Ε.Κ. σε 4 ημέρες για την Κύρια αγορά και 3 για την Παράλληλη Αγορά. Το ελάχιστο ύψος κεφαλαίου που διατίθεται με δημόσια εγγραφή είναι 400 εκατ. δρχ.

Σε περίπτωση που εκδίδονται με δημόσια εγγραφή κοινές και προνομιούχες μετοχές, οι ανάδοχοι της έκδοσης δέχονται αιτήσεις χωριστά για τις κοινές και προνομιούχες μετοχές.

Τέλος αναφέρουμε ότι υπάρχουν κάποιες ιδιαιτερότητες όσο αφορά την εισαγωγή μετοχών Ναυτικών Εταιριών του Ν. 959/1979 των Εταιριών Συμμετοχής και των εξαγορών και συγχωνεύσεων των εταιριών.

5.4.3. Προϋποθέσεις εισαγωγής ομολογιών

Για να εισαχθούν ομολογίες που εκδίδονται από εταιρία απατούνται τα ακόλουθα:

1. Η νομική κατάσταση του εκδότη πρέπει να είναι σύμφωνη με τους νόμους που αναφέρονται στον τρόπο ίδρυσης και λειτουργίας του
2. Η νομική κατάσταση των ομολογιών της εταιρίας πρέπει να είναι σύμφωνη με τους νόμους και τους κανονισμούς που υπάρχουν και πρέπει να είναι ελεύθερα διαπραγματεύσιμες
3. Η εταιρία πρέπει να έχει δημοσιεύσει τουλάχιστον τρεις διαδοχικούς ισολογισμούς, οι οποίοι φέρουν πιστοποιητικά ελέγχου Ορκωτών Ελεγκτών.
4. Η εκδότρια εταιρία πρέπει να έχει ελάχιστο ύψος ιδίων

κεφαλαίων 2.000.000.000 δρχ. με βάση τον τελευταίο ισολογισμό της. Επίσης πρέπει να πληρεί τις προϋποθέσεις για την εισαγωγή μετοχών που αναμένονται στη διάρκεια λειτουργίας της και στην περιουσιακή διάρθρωσή της.

5. Το ύψος του εκδιδόμενου δανείου μαζί με τυχόν ανεξόφλητα δάνεια κατά το χρόνο έκδοσης του δανείου δεν πρέπει να υπερβαίνουν το μισό των ιδίων κεφαλαίων της εκδότριας εταιρίας. Εξαιρούνται τα ομολογιακά δάνεια τα οποία εγγυάται Τράπεζα κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) ή Κράτος-μέλος της Ε.Ε.
6. Σε περίπτωση έκδοσης ομολογιών με δημόσια εγγραφή, η εισαγωγή τους στο Χ.Α.Α. πραγματοποιείται μετά τη λήξη της περιόδου εγγραφών για την κάλυψη της έκδοσης. Η διάταξη αυτή μεν εφαρμόζεται σε περίπτωση συνεχούς έκδοσης ομολογιών, όταν η ημερομηνία λήξης της περιόδου εγγραφών για την κάλυψη της έκδοσης δεν είναι καθορισμένη.
7. Η αίτηση εισαγωγής των ομολογιών ενός ομολογιακού δανείου πρέπει να αναφέρεται σε όλες τις ομολογίες της αυτής έκδοσης και δεν είναι δυνατή η εισαγωγή μέρους αυτής.
8. Επίσης μπορούν να εισαχθούν στο Χ.Α.Α. οι μετατρέψιμες ή ανταλλάξιμες ομολογίες και τα παραστατικά δικαιώματα για απόκτηση ομολογιών (warrants) μόνον αν οι μετοχές στις οποίες αναφέρονται έχουν προηγουμένως εισαχθεί ή εισάγονται ταυτόχρονα στο Χ.Α.Α..

Για την εισαγωγή στο Χ.Α.Α. ομολογιών που έχουν εκδοθεί από το Ελληνικό Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ., τους Δήμους και Κοινότητες, Οργανισμούς Τοπικής αυτοδιοίκησης αυτών ή από Διεθνείς Οργανισμούς Δημοσίου χαρακτήρα, με έδρα κράτος-μέλος της Ε.Ε. απαιτείται:

1. Οι ομολογίες να είναι ελεύθερα διαπραγματεύσιμες.
2. Η αίτηση για την εισαγωγή τους να αναφέρεται σε όλες τις ομολογίες της υγιής έκδοσης.
3. Αν προέρχονται από κράτος – μέλος της Ε.Ε. η έκδοσή τους να είναι σύμφωνη με τις διατάξεις που ισχύουν στο κράτος - μέλος. Επίσης αν εμφάνισή της δεν είναι σύμφωνη με τις διατάξεις που ισχύουν στην Ελλάδα, το Δ.Σ. του Χ.Α.Α. το γνωστοποιεί στο επενδυτικό κοινό.

Όσον αφορά την εμφάνιση ομολογιών που έχουν εκδοθεί από τρίτα κράτη (εκτός Ε.Ε.) ή από οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης αυτών ή από Διεθνείς Οργανισμού; που έχουν έδρα τρίτο κράτος (εκτός Ε.Ε.) πρέπει να μας ιδίων κεφαλαίων παρέχει επαρκείς εγγυήσεις για την προστασία των επενδυτών στην Ελλάδα.

5.4.4. Διαδικασία εισαγωγής και δικαιολογητικά

Η διαδικασία εισαγωγής ομολογιών εταιριών στο Χ.Α.Α. είναι η ίδια με αυτήν που απαιτείται για την εισαγωγή μετοχών, όταν πρόκειται για δημόσια εγγραφή.

Ομολογίες όμως εισάγονται και με κάλυψή τους από ιδιωτική τοποθέ-

τηση, οπότε δεν απαιτείται έγκριση της Ε.Κ. και η διαδικασία εισαγωγής επιταχύνεται.

Η κάλυψη του ομολογιακού δανείου με ιδιωτική τοποθέτηση γίνεται συνήθως από Εταιρίες Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου και Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων δηλαδή από θεσμικούς επενδυτές.

Αυτό είναι και ένα από τα πλεονεκτήματα εισόδου του δανείου στο Χ.Α.Α., διότι οι θεσμικοί επενδυτές δεν θα μπορούσαν, βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας, να το καλύψουν εξ ολοκλήρου, αν δεν ήταν εισαγμένο.

Για την εισαγωγή ομολογιών και ομολόγων που εκδίδονται από φορείς του Ελληνικού Δημοσίου η διαδικασία που ακολουθείται είναι απλή και απαιτείται μόνον ενημερωτική επιστολή προς το Χρηματιστήριο.

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, που υποβάλλονται για την εισαγωγή ομολογιών εταιρίας στο Χ.Α.Α., είναι τα ίδια με αυτά που απαιτούνται για την εισαγωγή μετοχών, εκτός εάν η εν λόγω εταιρία είναι ήδη εισαγμένη, οπότε δεν υποβάλλει πλήρη φάκελο με τα οικονομικά της στοιχεία, απλώς τον συμπληρώνει με ότι αφορά το ομολογιακό της δάνειο.

5.4.5. Οικονομικές υποχρεώσεις εισαγμένων εταιριών

Η εταιρία ή ο εκδότης έχει την υποχρέωση να καταβάλλει στο Χ.Α.Α. τα ακόλουθα ποσά:

- α) Για μετοχές

Το εφ' άπαξ ποσό δικαιώματος εισαγωγής είναι ποσοστό 0,4% επί της αξίας έκδοσης, με ελάχιστη καταβολή 2.000.000 δρχ. Για την εισαγωγή μετοχών που προέρχονται από αύξηση κεφαλαίου με καταβολή μετρητών το ποσοστό είναι 0,1% επί της αξίας έκδοσης. Τα δικαιώματα διαπραγμάτευσης ανά τρίμηνο υπολογίζονται με ποσοστά κυμαινόμενα από 0, 010% - 0,0015% επί της τρέχουσας χρηματιστηριακής αξίας των εισαγμένων τίτλων, με βάση είτε την τιμή εισαγωγής (κατά την εισαγωγή μιας εταιρίας), είτε τη μέση τιμή των τίτλων της εταιρίας κατά τον τελευταίο μήνα του προηγούμενου τριμήνου.

Αναλυτικότερα:

- Ποσοστό 0,010% εφ' όσον η αξία των εισαγμένων τίτλων δεν ξεπερνά το ποσό του 1.000.000.000 δραχμών.
- Ποσοστό 0,008% για το ποσό από 1.000.000.001 έως 3.000.000.000 δρχ.
- Ποσοστό 0,006% για το ποσό από 3.000.000.001 έως 5 δις δρχ.
- Ποσοστό 0,004% για το ποσό από 5.000.000.001 έως 10 δις δρχ.
- Ποσοστό 0,003% για το ποσό από 10.000.000.001 έως 20 δις δρχ.
- Ποσοστό 0,0025% για ποσό από 20.000.000.001 έως 50 δις δρχ.
- Ποσοστό 0,0018% για το ποσό από 50.000.000.001 έως 100 δις δρχ.
- Ποσοστό 0,0015% για το ποσό άνω των 100.000.000.001 δρχ.

Το κατώτερο ποσό της τριμηνιαίας συνδρομής ορίζεται σε 260.000 δρχ. Επί της συνδρομής του τριμήνου, υπολογίζεται τέλος χαρτοσήμο

και κράτηση για τον ΟΓΑ ποσοστού 2,4%.

Η αξία των εισαγμένων τίτλων βάσει της οποίας υπολογίζονται τα παρακάτω ποσοστά είναι το γινόμενο του αριθμού των εισαγμένων μετοχών ή ομολογιών κάθε εταιρίας επί τη μέση τιμή του τελευταίου μήνα του προηγούμενου τριμήνου.

Για τον καθορισμό της συνδρομής του πρώτου τριμήνου των νεοεισαγομένων τίτλων τα παρακάτω ποσά υπολογίζονται επί της τιμής της εισαγωγής. Ως μέση τιμή των διαφόρων αξιών, για τον υπολογισμό των τριμηνιαίων συνδρομών, λαμβάνεται η τιμή που υπολογίζει το Χ.Α.Α. βάσει των ημερησίων τιμών κλεισίματος κάθε αξίας.

Επίσης η εταιρία καταβάλλει εισφορά υπέρ της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς ίση με το 0,2% επί της τιμής εισαγωγής των νέων μετοχών στο χρηματιστήριο.

β) Για ομολογίες

Η εισαγωγή πρώτης έκδοσης ομολογιακών δανείων ανωνύμων εταιριών επιβαρύνεται με 500.000 δρχ. και 200.000 δρχ. για κάθε επόμενη έκδοση. Τα αναλυτικά δικαιώματα διαπραγμάτευσης ομολογιών υπολογίζονται με τα ίδια ποσοστά που ισχύουν και για τις μετοχές, για το εναπομείναν δάνειο.

Για τα τραπεζικά ομόλογα που εκδίδονται σε σειρές, καταβάλλονται 100.000 δρχ. για κάθε έκδοση.

Οι ομολογίες δανείων του Ελληνικού Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ. απαλλάσσονται από το δικαίωμα εγγραφής και κάθε συνδρομής.

Σε περίπτωση που ο εκδότης κινητών αξιών δεν τηρεί τις υποχρεώσεις του πηγάζουν από την εισαγωγή των τίτλων του ΧΑΑ το ΔΣ του ΧΑΑ μπορεί να γνωστοποιεί αυτό στο κοινό και να επιβάλλει άλλα μέτρα ή κυρώσεις που προβλέπονται για την περίπτωση αυτή. Αξίζει να σημειώσουμε ότι το πρόστιμο κυμαίνεται από 1 έως και 100 εκατ. Δρχ.

5.5. Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου Α.Ε.

5.5.1. Γενικά

Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου μιας Α.Ε. μπορεί να είναι:

α) Πραγματική ή ουσιαστική. Αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο με νέες εισφορές είτε σε χρήμα είτε σε είδος ή και τα δύο μαζί. Άλλος τρόπος είναι οι κάτοχοι μετατρέψιμων ομολογιών σε μετοχές να ασκήσουν αυτό το δικαίωμα.

β) Ονομαστική ή τυπική αύξηση. Συνήθως γίνεται με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών και η καθαρή θέση της Α.Ε. αυξάνεται μεν αριθμητικά αλλά όχι ουσιαστικά.

Η αύξηση του Μ.Κ. μπορεί να γίνει είτε με έκδοση νέων μετοχών ίσης ονομαστικής αξίας με τις παλαιές είτε με σφράγισμα των παλαιών μετοχών με τη νέα ονομαστική τους αξία.

Το δικαίωμα προτίμησης παλαιών μετόχων

Όταν μια Α.Ε. αυξάνει το Μ.Κ. της, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία, προτιμούνται στην εγγραφή και την ανάληψη ολόκληρου του ποσού της αύξησης οι παλαιοί μέτοχοι. Το ίδιο δικαίωμα έχουν και

για την έκδοση ομολογιών με δικαίωμα μετατροπής σε μετοχές. Το δικαίωμα αυτό είναι ανάλογο με το ποσοστό συμμετοχής των παλαιών μετόχων στο υφιστάμενο Μ.Κ.

Η άσκηση του δικαιώματος γίνεται με ορισμένη μερισματαπόδειξη (κουπόνι) εκτός κι αν πρόκειται για ονομαστική μετοχή, οπότε μπορεί να, γίνει και χωρίς κουπόνι, μόνο με την έκδοση από την Α.Ε. μιας απόδειξης κατοχής του.

Μπορεί οι παλαιοί μέτοχοι να παραιτηθούν απ' όλο ή υπό μέρος του δικαιώματος προτίμησης στην αύξηση του Μ.Κ. ή κατά την έκδοση μετατρεψίμου ομολογιακού δανείου. Όταν εισάγονται νέες εταιρίες στο Χ.Α.Α., οι παλαιοί μέτοχοι παραιτούνται από ένα μέρος τον δικαιώματος προτίμησης. Όταν ορισμένοι από τους παλαιούς μετόχους δεν θέλουν ή δεν μπορούν να ασκήσουν το δικαίωμα προτίμησης, το Δ.Σ. διαθέτει το υπόλοιπο των νέων μετοχών ή των μετατρέψιμων ομολογιών σύμφωνα με την κρίση του.

Το χρονικό διάστημα, για το οποίο ισχύει το δικαίωμα προτίμησης των παλαιών μετόχων, προσδιορίζεται από τη Γ.Σ. ή το Δ.Σ. της εταιρίας και δεν μπορεί να είναι μικρότερο από ένα μήνα. Μετά το χρονικό αυτό διάστημα το δικαίωμα αποκόπτεται, δηλαδή οι μετοχές διαπραγματεύονται χωρίς αυτό.

Αν ο παλαιός μέτοχος δεν θέλει, για οποιοδήποτε λόγο, να ασκήσει το δικαίωμά του στην αύξηση του Μ.Κ., μπορεί να πουλήσει τα κουπόνια σε άλλους, που ενδιαφέρονται και εφόσον η τιμή είναι συμφέρουσα.

Το δικαίωμα προτίμησης που αφορά τη συμμετοχή σε αυξήσεις Μ.Κ.

με καταβολή μετρητών, έχει περιορισμένο χρόνο ζωής, δηλαδή αν δεν ασκηθεί μέσα στο ορισμένο χρονικό διάστημα (όχι μικρότερο από ένα μήνα), παύει να έχει αξία. Αντίθετα για το δικαίωμα που αφορά τη δωρεάν διανομή μετοχών π.χ. από κεφαλαιοποίηση αποθεματικών, ο μέτοχος διατηρεί πάντα την αξίωσή τον. Σε περίπτωση αύξησης του Μ.Κ. εταιρίας της οποίας οι μετοχές είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο, με άσκηση του δικαιώματος προτίμησης υπέρ των παλαιών μετόχων, η διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο γίνεται σύμφωνα με τους κανόνες που ορίζει με απόφασή του το Δ.Σ. του «Χ.Α.Α.» Α.Ε. Γιατί τα δικαιώματα των παλαιών μετόχων δεν αποτελούν χρηματιστηριακό πράγμα, αλλά διαπραγματεύονται στο Χ.Α.Α. χωρίς να γράφονται στο Ημερήσιο Δελτίο Τιμών.

5.5.2. Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου με καταβολή μετρητών

Μια Α.Ε. που χρειάζεται κεφάλαια, για να επεκτείνει τις δραστηριότητές της ή για να εκσυγχρονίσει τις εγκαταστάσεις της, προτιμά να κάνει αύξηση του Μ.Κ. με έκδοση νέων μετοχών και με αντίστοιχη καταβολή μετρητών.

Ο τραπεζικός δανεισμός συνήθως είναι ασύμφορος, γιατί είναι ακριβός και η έκδοση ενός ομολογιακού δανείου για να επιτύχει χρειάζεται ευνοϊκούς όρους για τους ομολογιακούς. Έτσι οι Α.Ε. συνήθως καταφεύγουν στην αύξηση του Μ.Κ. με μετρητά.

Η τιμή έκδοσης των νέων μετοχών ορίζεται από την εταιρία, εκτός από τις νεοεισαγόμενες στο Χ.Α.Α. που την τιμή έκδοσης προσδιορίζει

ο ανάδοχος κατόπιν συμφωνίας με την εταιρία.

Η τιμή των νέων μετοχών είναι συνήθως χαμηλότερη από τη χρηματιστηριακή, γιατί αλλιώς οι μέτοχοι θα προτιμήσουν το Χ.Α.Α. για φτηνότερες μετοχές.

Παράδειγμα:

Έστω εκδίδονται νέες μετοχές με αναλογία 1 νέα προς 4 παλαιές. Η χρηματιστηριακή αξία των παλαιών μετοχών είναι 3.000 δρχ., ενώ η τιμή έκδοσης των νέων μετοχών είναι 2.500 δρχ. (Η ονομαστική αξία των μετοχών είναι 1.000 δρχ.).

Οι 4 παλαιές μετοχές κοστίζουν $4 \times 3.000 = 12.000$ δρχ. συν 2.500 δρχ., που αξίζει η νέα μετοχή, συνολικά έχουμε 14,500 δρχ. Αυτό το ποσό αντιστοιχεί σε 5 μετοχές, άρα κάθε μία παλαιά μετοχή μετά την αύξηση θα αξίζει 2.900 δρχ.

Αριθμητικά έχουμε:

$$\frac{4 \times 3.000 + 2.500}{1+4} = \frac{14500}{5} = 2.900 = 2.900 \text{ δρχ. τιμή παλαιάς μετοχής.}$$

Μετά την αύξηση κάθε παλαιά μετοχή κάνει 100 δρχ. (3.000 - 2.900) από την αξία της, συνολικά δηλαδή για 4 μετοχές $4 \times 100 = 400$ δρχ. Άρα αυτή είναι η αξία του δικαιώματος προτίμησης. Αν ο παλαιός μέτοχος δεν θέλει να λάβει μέρος στην αύξηση, θα πουλήσει τα δικαιώματά του προς 100 δρχ. ανά μετοχή.

Οι μέτοχοι όμως κερδίζουν 400 δρχ. από κάθε νέα μετοχή, γιατί την αγοράζουν 2.500 δρχ., ενώ η τιμή της είναι 2.900 δρχ.

Αν οι νέες μετοχές δεν μετέχουν στα κέρδη της χρήσης κατά την οποία εκδίδονται, αφαιρείται από την τιμή των παλαιών μετοχών το ποσό του μερίσματος. Σύμφωνα με το Π.Δ. 348/1985 υπάρχει υποχρέωση δημοσίευσης πλήρους Ενημερωτικού Δελτίου στην περίπτωση αύξησης κεφαλαίου με καταβολή μετρητών ή με εισφορά σε είδος και σε περίπτωση έκδοσης μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου από εταιρία ήδη εισαγμένη στο Χρηματιστήριο.

Το Δ.Σ. του Χ.Α.Α. θεωρεί αναγκαία τη μεσολάβηση επαρκούς χρόνου ανάμεσα στην ημερομηνία εισαγωγής μιας εταιρίας στο χρηματιστήριο ή στην αύξηση του Μ.Κ. ήδη εισαγμένης εταιρίας και νέας αύξησης Μ.Κ.

Το διάστημα αυτό είναι αναγκαίο προκειμένου να διαπιστώνεται από το Δ.Σ. η ομολογιακή αξιοποίηση των αντληθέντων κεφαλαίων από τη δημόσια εγγραφή ή από την αύξηση του κεφαλαίου, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που ανέλαβε η εταιρία στο Ενημερωτικό Δελτίο. Σαν ελάχιστο διάστημα προσδιορίζονται από το Δ.Σ. του Χρηματιστηρίου οι δώδεκα (12) μήνες.

Σε κάθε αύξηση κεφαλαίου με καταβολή μετρητών η εταιρία αναλαμβάνει την υποχρέωση να ενημερώνει ανά εξάμηνο το Δ.Σ. του Χ.Α.Α. για την πορεία των πληρωμών από το προϊόν της έκδοσης των νέων μετοχών. Η τιμή διάθεσης των νέων μετοχών δεν μπορεί να είναι ανώτερη της χρηματιστηριακής τιμής κατά την ημέρα έγκρισης του Ενημερωτικού Δελτίου.

5.5.3. Διαδικασία διάθεσης και κατανομής των νέων μετοχών

Για να επιτευχθεί η επιθυμητή ευρεία διασπορά των μετοχών που διατίθενται με Δημόσια Εγγραφή, θα ακολουθηθεί η παρακάτω διαδικασία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπ αριθμ' 13/174/26.10.1999 (ΦΕΚ 2099/1.12.99) απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς:

Μονάδα διαπραγμάτευσης στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών θα αποτελεί ο τίτλος των δέκα (10) μετοχών. Κάθε επενδυτής θα μπορεί να εγγράφεται για μια (1) τουλάχιστον μονάδα διαπραγμάτευσης (δηλαδή για 10 μετοχές) ή για ακέραιο αριθμό μονάδων διαπραγμάτευσης (δηλαδή για 20, 30, 40, κλπ μετοχές). Ανώτατο όριο εγγραφής για κάθε επενδυτή είναι το σύνολο της αξίας της έκδοσης με Δημόσια Εγγραφή.

Οι επενδυτές για να συμμετάσχουν στη Δημόσια Εγγραφή πρέπει να τηρούν ενεργό Μερίδα Επενδυτή και Λογαριασμό Αξιών στο Σύστημα Άυλων Τίτλων προκειμένου να καταχωρηθούν οι μετοχές που θα αποκτήσουν. Ο κωδικός αριθμός της Μερίδας Επενδυτή και ο αριθμός του Λογαριασμού Αξιών θα αναγράφονται στην αίτηση εγγραφής. Επίσης, οι επενδυτές πρέπει να ορίζουν το Χειριστή που επιθυμούν για τις μετοχές που θα τους κατανεμηθούν, συμπληρώνοντας τον κωδικό τους αριθμό στην αίτηση εγγραφής. Στην περίπτωση κατά την οποία ο επενδυτής δεν επιθυμεί να ορίσει Χειριστή, στην αίτηση εγγραφής πρέπει να αναγράφεται ο κωδικός αριθμός του Κεντρικού Αποθετηρίου Αξιών (999), προκειμένου οι μετοχές του να μεταφερθούν στον Ειδικό Λογαριασμό της Μερίδας του, του οποίου χειριστής είναι το Κεντρικό Αποθετήριο Αξιών. Συνιστάται πάντως στους επενδυτές να ορίζουν

Χειριστή στην αίτηση εγγραφής και να αποφεύγουν τη μεταφορά των μετοχών τους στον Ειδικό Λογαριασμό, προκειμένου να μπορούν, αμέσως μετά την έναρξη της διαπραγμάτευσης, να διενεργούν πράξεις επί των μετοχών που θα τους κατανεμηθούν. Εφιστάται η προσοχή στους επενδυτές ότι αν δεν αναγράφονται στην αίτηση εγγραφής ο Κωδικός Αριθμός της Μερίδας Επενδυτή, ο Αριθμός του Λογαριασμού Αξιών και ο Κωδικός Αριθμός του χειριστή, ή αν ο αναγραφόμενος αριθμός είναι λανθασμένος, ο επενδυτής θα αποκλείεται από την κατανομή των μετοχών.

Οι αιτήσεις εγγραφής θα υποβάλλονται στα καταστήματα των Αναδόχων. Από τα ίδια καταστήματα, καθώς και από τα γραφεία του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών, θα διατίθεται το παρόν Ενημερωτικό Δελτίο. Οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης των εγγραφών, καθώς και τα συγκεκριμένα καταστήματα των Αναδόχων, που θα δέχονται τις αιτήσεις εγγραφής, θα ανακοινωθούν εγκαίρως με ανακοίνωση μέσω του Τύπου. Αιτήσεις εγγραφής γίνονται δεκτές εφόσον είτε έχει καταβληθεί στους αναδόχους σε μετρητά ή με τραπεζική επιταγή το ισόποσο της εγγραφής, είτε έχει δεσμευθεί το ισόποσο της εγγραφής σε πάσης φύσεως τραπεζικούς λογαριασμούς καταθέσεων του επενδυτή ή σε λογαριασμούς τον άυλων τίτλων ομολόγων η εντόκων γραμματίων κεντρικών κυβερνήσεων χωρών της Ζώνης Α, όπως αυτή ορίζεται στην ΠΔΤΕ/2054/1992 (εφεξής «Ζώνη Α»), είτε, τέλος, έχει δεσμευθεί το προϊόν συμφωνίας επαναγοράς φυσικών τίτλων (reverse repo) κεντρικών κυβερνήσεων της Ζώνης Α. Η συμμετοχή στη Δημόσια Εγγραφή δεν μπορεί να γίνει με προσωπική επιταγή, ή με τη δέσμευση άλλων αξιογράφων ή αξιών όπως μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων, ή με

την παροχή οποιασδήποτε άλλης μορφής εξασφάλισης, όπως εγγυητικής επιστολής, ενεχύρου επί αξιογράφων, εκχώρησης απαιτήσεων κλπ. Οι αιτήσεις εγγραφής θα γίνονται δεκτές μόνο εφόσον οι επενδυτές είναι δικαιούχοι ή συνδικαιούχοι των λογαριασμών βάσει των οποίων εγγράφονται.

Μετά την οριστικοποίηση του αριθμού των μετοχών που δικαιούται να αποκτήσει κάθε επενδυτής, θα αποδίδεται στο δικαιούχο το τυχόν καταβληθέν επιπλέον ποσό μετρητών και θα αποδεσμεύονται τα ποσά καταθέσεων ή οι άυλοι τίτλοι με ταυτόχρονη χρέωση του λογαριασμού καταθέσεων ή με ταυτόχρονη καταβολή του ισόποσου της αξίας των μετοχών που κατανεμήθηκαν στον επενδυτή κατά περίπτωση από τα ίδια καταστήματα των Τραπεζών ή των ΑΧΕ στα οποία είχε υποβληθεί η αίτηση εγγραφής. Τα δεσμευθέντα ποσά καταθέσεων υπόκεινται στους όρους της αρχικής κατάθεσης (προθεσμία, επιτόκιο κλπ.), καθώς επίσης και η επιστροφή του τυχόν καταβληθέντος επιπλέον ποσού μετρητών θα γίνεται εντόκως (σύμφωνα με τα ισχύοντα επιτόκια ανά τράπεζα και κατηγορία καταθέσεων).

Εάν μετά το πέρας της Δημόσιας Εγγραφής διαπιστωθούν περισσότερες της μίας εγγραφές του ίδιου προσώπου, το σύνολο των εγγραφών αυτών θα αντιμετωπίζεται με ευθύνη του Συντονιστή Κύριου Αναδόχου ως ενιαία εγγραφή.

Γενικά Στοιχεία Κατανομής της Δημόσιας Εγγραφής

Η κατανομή των μετοχών στους επενδυτές θα πραγματοποιηθεί ως εξής:

- ο ποσοστό 30% των μετοχών θα διατεθεί για την ικανοποίηση των εγγραφών ημεδαπών και αλλοδαπών θεσμικών επενδυτών, όπως αυτοί ορίζονται στην παραπάνω απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, και
- ο ποσοστό 70% των μετοχών θα διατεθεί για την ικανοποίηση των εγγραφών φυσικών και νομικών προσώπων, τα οποία δεν είναι θεσμικοί επενδυτές.

Αν η ζήτηση σε μία από τις δύο κατηγορίες επενδυτών (θεσμικοί επενδυτές - φυσικά και λοιπά νομικά πρόσωπα) υπολείπεται της αντίστοιχης προσφοράς και δεν έχει ικανοποιηθεί πλήρως η ζήτηση στην άλλη κατηγορία, οι πλεονάζουσες μετοχές μεταφέρονται στην κατηγορία με την ανικανοποίητη ζήτηση.

Στην περίπτωση που δεν καλυφθεί πλήρως ο αριθμός μετοχών που προσφέρονται με Δημόσια Εγγραφή, οι Ανάδοχοι υποχρεούνται να αγοράσουν τις αδιάθετες μετοχές στην τιμή διάθεσης.

Η «παράδοση» των μετοχών συντελείται με την οριστική καταχώρησή τους στο Λογαριασμό Αξιών των δικαιούχων. Η καταχώρηση των μετοχών στους Λογαριασμούς Αξιών των δικαιούχων θα γίνει αμέσως μετά την ολοκλήρωση των σχετικών διαδικασιών και θα ανακοινωθεί έγκαιρα με δημοσίευση στον Τύπο. Ο αριθμός μετοχών που θα κατανεμηθεί σε κάθε επενδυτή θα αντιστοιχεί σε ακέραιο αριθμό μονάδων διαπραγμάτευσης.

Λοιπές τυχόν λεπτομέρειες της διαδικασίας εγγραφής θα περιληφθούν στην ανακοίνωση μέσω του Τύπου.

5.5.4. Προορισμός των νέων κεφαλαίων

Τα κεφάλαια που κάθε φορά συγκεντρώνονται από την αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου διατίθενται για διαφορετικούς σκοπούς ανάλογα με τους στόχους της εκάστοτε επιχείρησης. Σε γενικές γραμμές όμως μπορούν να διατεθούν:!

1. Για την μείωση των βραχυπρόθεσμων τραπεζικών υποχρεώσεων της επιχείρησης
2. Για τη χρηματοδότηση κάποιων ενεργειών στα πλαίσια του επενδυτικού της προγράμματος. Αναλυτικότερα:
  - Κάποιο ποσό θα διατεθεί για την αναβάθμιση του πάγιου εξοπλισμού της επιχείρησης μέσω της πραγματοποίησης βελτιώσεων στα υφιστάμενα κτίρια (επικοινωνιακή δομή κτιρίου, βελτίωση – αναμόρφωση χώρων ή αγορά νέων ακινήτων) ή για επένδυση σε κτίρια και εγκαταστάσεις (όργανα, συσκευές, εφεδρικός εξοπλισμός)
  - Ένα άλλο ποσό μπορεί να διατεθεί για επενδύσεις σε κτίρια και εγκαταστάσεις (δημιουργία υποκαταστημάτων ή γραφείων και δημιουργία κομβικών εγκαταστάσεων σε κατάλληλα διαμορφωμένους χώρους σε πόλεις της περιφέρειας) σε ανάπτυξη καινούργιων υπηρεσιών, στην παραπέρα αναβάθμιση και στη συνεχή εκπαίδευση του προσωπικού στην επέκταση του δικτύου πωλήσεων.
  - Επίσης μπορεί να διατεθεί για ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων όπως νέες τεχνολογίες και εφαρμογές

- ο Τέλος ένα άλλο μέρος του κεφαλαίου μπορεί να διατεθεί για τη συμμετοχή της εταιρείας σε αυξήσεις του μετοχικού κεφαλαίου των εταιριών που συμμετέχει με στόχο τη χρηματοδότηση των επενδυτικών τους προγραμμάτων.
3. Για την ενίσχυση του κεφαλαίου κίνησης με σκοπό την περαιτέρω ανάπτυξη του κύκλου εργασιών της εταιρείας

5.5.5. Παράλληλη αγορά

Η παράλληλη αγορά είναι χρηματιστηριακή αγορά όπου οι συναλλαγές γίνονται σε αξίες που δεν έχουν εισαχθεί στην κύρια αγορά του χρηματιστηρίου

Δίνει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις μεσαίου ή μικρού μεγέθους, που έχουν προοπτικές και δυναμισμό να αντλήσουν τα αναγκαία κεφάλαια για τη χρηματοδότηση των επενδυτικών τους προγραμμάτων από το επενδυτικό κοινό.

Δεν υπάρχουν διαφορές ως προς τον τρόπο λειτουργίας της από την κύρια αγορά, τον τρόπο διαπραγμάτευσης των τίτλων, την αίθουσα συναλλαγών. Οι διατάξεις που αφορούν την κύρια αγορά, καθώς και οι φορολογικές διατάξεις είναι οι ίδιες και για την παράλληλη αγορά.

Η μοναδική διαφορά από την κύρια αγορά είναι ότι εκεί εισάγονται επιχειρήσεις μικρού ή μεσαίου μεγέθους, που δεν διαθέτουν τα κεφάλαια και τις προϋποθέσεις να εισαχθούν στην κύρια αγορά. Η παράλληλη αγορά αποτελεί τον προθάλαμο για την εισαγωγή επιχειρήσεων στην κύρια αγορά του ΧΑΑ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ» του Ιωακείμ Κουμούση
- «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ» του Θεόδωρου Αποστολόπουλου
- «ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ» του Ε. Βούλγαρη – Παπαγεωργίου
- «ΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΕΤΑΙ» Ενημερωτικό δελτίο από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
- «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ» του Θεόδωρου Αποστολόπουλου
- Διάφορα Ενημερωτικά Δελτία από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος, Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος, EUROBANK και λοιπές Τράπεζες.

